

गोपनीय

क्र.मुंमप्रविप्रा/बैठक/१४१

मुंबई महानगर प्रदेश विकास प्राधिकरण
वांद्रे-कुर्ला संकुल, वांद्रे (पूर्व),
मुंबई - ४०० ०५१.

दिनांक : ०३ नोव्हेंबर, २०१६.

मुंबई महानगर प्रदेश विकास प्राधिकरणाच्या दिनांक १९ ऑक्टोबर, २०१६
(बुधवार) रोजी झालेल्या १४१ व्या बैठकीच्या कार्यवृत्ताची प्रत सोबत पाठवित आहे.

सन्माननीय सदस्यांनी याबाबतीत काही हरकती असल्यास कृपया कळवाव्यात ही
विनंती.

३/११/१६
सचिव,
कार्यकारी समिती

प्रति,

सर्व सदस्य व निमंत्रित

प्रत अग्रेषित :-

मुं.म.प्र.वि.प्रा. प्राधिकरणाचे अधिकारी

मुंबई महानगर प्रदेश विकास प्राधिकरणाच्या १४१व्या बैठकीचे कार्यवृत्त

दिनांक : १९ ऑक्टोबर, २०१६ (बुधवार)

वेळ : सकाळी ११.०० वाजता

स्थळ : सहयाद्री राज्य अतिथीगृह,
बी. जी. खेर मार्ग, मलबार हिल,
मुंबई - ४०० ००६

उपस्थित सदस्य :

श्री. देवेंद्र फडणवीस माननीय मुख्यमंत्री	-	अध्यक्ष
श्री. प्रकाश मेहता गृहनिर्माण मंत्री	-	सदस्य
श्री. यशोधर फणसे अध्यक्ष, स्थायी समिती व नगरसेवक, बृहन्मुंबई महानगरपालिका	-	सदस्य
श्री. दिलीप पटेल नगरसेवक, बृहन्मुंबई महानगरपालिका	-	सदस्य
श्री. स्वाधीन क्षत्रिय मुख्य सचिव, महाराष्ट्र शासन	-	सदस्य
श्री. मनुकुमार श्रीवास्तव प्रधान सचिव, नगर विकास विभाग (अति.कार्यभार)	-	सदस्य
श्री. श्रीकांत सिंह प्रधान सचिव, गृहनिर्माण विभाग	-	सदस्य
श्री. अजोय मेहता महापालिका आयुक्त, बृहन्मुंबई महानगरपालिका	-	सदस्य
श्री. भूषण गगराणी व्यवस्थापकीय संचालक, सिडको	-	सदस्य

श्री.यु.पी.एस. मदान
महानगर आयुक्त

- सदस्य-सचिव

निमंत्रित :

श्री. सुरेश टोकरे
अध्यक्ष,
रायगड जिल्हा परिषद

श्री. आर. एल. मोपलवार
व्यवस्थापकीय संचालक,
महाराष्ट्र राज्य रस्ते विकास महामंडळ

बैठकीच्या सुरुवातीस, मा.मुख्यमंत्री व अध्यक्ष, प्राधिकरण यांचे महानगर आयुक्त यांनी प्राधिकरणाच्या वतीने स्वागत केले.

तसेच श्री. प्रकाश बिनसाळे, माजी विधानपरिषद सदस्य यांनी प्राधिकरणाचे 'पदसिद्ध सदस्य' म्हणून बजावलेल्या बहुमोल सेवेचा गौरवपूर्ण उल्लेख केला.

त्यानंतर, विषय पत्रिकेवरील बाबी विचारार्थ घेण्यात आल्या.

बाब क्र.१ : दिनांक ०३ जून, २०१६ रोजी झालेल्या प्राधिकरणाच्या मागील (१४०व्या) बैठकीचे कार्यवृत्त कायम करणे.

कार्यवृत्त कायम करताना महानगर आयुक्त यांनी दिनांक ३ जून, २०१६ रोजी झालेल्या प्राधिकरणाच्या मागील (१४०व्या) बैठकीच्या कार्यवृत्तात खालील सुधारणा / दुरुस्त्या करण्याबाबत सुचविले :-

१) पटल बाब क्र.४ : प्राधिकरणातील महत्वाकांक्षी प्रकल्पामध्ये भुसंपादन/ पुनर्वसनाच्या कामाकरीता अतिरिक्त पदे निर्माण करण्याबाबत.

महानगर आयुक्त यांनी असे सांगितले की, प्राधिकरणाने मागील बैठकीत अतिरिक्त पदे निर्माण करण्यास प्राधिकरणाने मंजूरी दिली होती. त्यामधील 'तहसीलदार तथा सह-नियंत्रक' असे पदनाम होते त्याऐवजी 'तहसिलदार तथा सहाय्यक नियंत्रक' असे पदनाम बदल करण्यास मान्यता मिळावी अशी विनंती केली.

त्यास प्राधिकरणाने मान्यता दिली.

२. महानगर आयुक्त यांनी असे सांगितले की, प्राधिकरणाच्या मागील बैठकीमध्ये पेण तालुक्यातील शहापाडा पाणी पुरवठा योजनेबाबत चर्चा झाली होती. परंतु, सदर विषय कार्यवृत्तात नमूद करण्याचे राहून गेले होते. त्यासंबंधी मा.मुख्यमंत्री सचिवालयामधून दिनांक २१.०६.२०१६ रोजीच्या पत्रामध्ये कळविण्यात आले होते. त्यानुसार सदर दुरुस्ती कार्यवृत्ताच्या पटल बाब क्र.४ च्या शेवटी अध्यक्षांच्या परवानगीने येणारे इतर विषय या अंतर्गत खालील विषय नमूद करण्यास मान्यता मिळावी अशी विनंती केली व त्यास प्राधिकरणाने मान्यता दिली :-

“मा.अध्यक्षांच्या परवानगीने येणारे इतर विषय :

मा.मुख्यमंत्री यांचे प्रधान सचिव यांनी मा.मुख्यमंत्री यांच्या अध्यक्षतेखाली दिनांक १७.०२.२०१६ रोजी रायगड तालुक्यातील शहापाडा पाणी योजना, ता.पेण, रायगड येथे महाराष्ट्र जीवन प्राधिकरण यांच्यातर्फे राबविण्यात येणाऱ्या योजनेसाठी प्राधिकरणाकडून आर्थिक सहाय्य मिळण्याबाबतची बाब लक्षात आणून दिली. याबाबत मा.मुख्यमंत्री व अध्यक्ष, प्राधिकरण यांनी पेण तालुक्यातील या गावांना पाणी देणे ही बाब अत्यंत गरजेची असल्याने प्राधिकरणाने याबाबत महाराष्ट्र जीवन प्राधिकरणाकडून प्रस्ताव प्राप्त करून त्यांना आर्थिक सहाय्य उपलब्ध करून द्यावे असे निर्देश दिले.”

त्यानंतर, कार्यवृत्त कायम करण्यात आले.

बाब क्र.२ : दिनांक ०३ जून, २०१६ रोजी झालेल्या प्राधिकरणाच्या मागील (१४०व्या) बैठकीच्या कार्यवृत्तावरील कार्यवाही अहवाल.

कार्यवाही अहवालाची नोंद प्राधिकरणाने घेतली.

बाब क्र.३ : मेट्रो मार्ग-५ ठाणे भिवंडी-कल्याण या मार्गाच्या सविस्तर प्रकल्प अहवालास मान्यता देणे आणि प्रकल्पाची लवकरात लवकर अंमलबजावणीकरीता शासनाची मान्यता घेण्यासाठी प्राधिकरणाची मान्यता मिळण्याबाबत.

३.१ सदर प्रस्तावाबाबत माहिती देताना महानगर आयुक्त यांनी असे सांगितले की, मुंबई महानगर प्रदेश विकास प्राधिकरणाच्या दिनांक २८ मे, २००४ रोजी झालेल्या ११० व्या बैठकीत

दिल्ली मेट्रो रेल्वे महामंडळ मर्यादित यांनी तयार केलेल्या मुंबई मेट्रो मार्गाच्या बृहत् आराखडयास आणि त्यांच्या अंमलबजावणीच्या टप्प्यास मान्यता मिळाली. सदर बृहत् आराखडयात एकूण ९ मेट्रो मार्ग असून त्यांची एकूण लांबी १४६.५० कि.मी. इतकी असून ते सन २०२१ पर्यंत पूर्ण करणे अपेक्षित होते. सदर आराखडयातील मार्गांचे अंमलबजावणी धोरण निश्चित करतेवेळी व सविस्तर प्रकल्प अहवाल तयार करताना त्यात काही बदल करण्यात आले. सुधारीत मेट्रो बृहत् आराखडयानुसार शासनाने मान्यता दिलेल्या १७२ कि.मी. लांबीच्या मेट्रो मार्गांपैकी मेट्रो मार्ग ५ - ठाणे - भिवंडी - कल्याण या मेट्रो मार्गाचा सविस्तर प्रकल्प अहवालाचे काम मे. डापोलोनिया एस.पी.ए. आणि मे. टाटा कन्सल्टिंग सर्व्हिसेस लि. या सल्लागारामार्फत हाती घेण्यात आले.

३.२ महानगर आयुक्त यांनी असेही सांगितले की, मे. डापोलोनिया एस.पी.ए. आणि मे. टाटा कन्सल्टिंग सर्व्हिसेस लि. यांनी सप्टेंबर, २०१६ मध्ये सादर केलेल्या मेट्रो मार्ग ५ - ठाणे - भिवंडी - कल्याण या मेट्रो मार्गाच्या सविस्तर प्रकल्प अहवाल आणि त्यातील ठळक वैशिष्टे जसे की, मार्गाची लांबी, स्थानके, मेट्रो मार्गाची रचना, दैनंदिन प्रवासी संख्या, कार डेपो प्रकल्पासाठी लागणारी कायम स्वरूपी तसेच तात्पुरत्या वापरासाठी लागणारी जमीन, प्रकल्प राबविण्याचा कालावधी, अंदाजित किंमत तसेच कापुरबावडी येथे मेट्रो मार्ग ४ व मेट्रो मार्ग ५ यांचे एकात्मिकरण करण्याचे प्रस्तावित असून सदर दोन्ही मार्गांचे अंतर्गत मार्ग बदल (Interoperable) करण्याचे प्रस्तावित आहे.

३.३ महानगर आयुक्त यांनी पुढे अशी माहिती दिली की, मेट्रो मार्ग ५ प्रकल्प पूर्णत्वाची किंमत रु. ८४१६.५१ कोटी आहे. तसेच मेट्रो मार्ग-२अ, मेट्रो मार्ग-२ब, मेट्रो मार्ग-७ आणि मेट्रो मार्ग-४ या प्रकल्पासाठी दिल्ली मेट्रो रेल महामंडळ यांनी रु. १०, २० आणि ३० असे भाडे दर प्रस्तावित केले आहेत, त्याच धर्तीवर मेट्रो मार्ग - ५ ठाणे - भिवंडी - कल्याण या मार्गाकरीता सुरुवातीच्या भाडे दराचे टप्पे खालील प्रमाणे प्रस्तावित केले आहेत :-

अंतर (कि.मी.)	० - ३	३ - १२	१२ - १८	१८ - २४	२४-३०	३० - ३६	३६ - ४२	४२
भाडे (रु.)	१०	२०	३०	४०	५०	६०	७०	८०

मेट्रो मार्ग ५ ठाणे - भिवंडी - कल्याण या मेट्रो मार्गाचे सुरुवातीचे भाडेदर वर दर्शविल्यानुसार असून त्यापुढील भाडेदराकरीता भाडे निर्धारण समिती गठीत करण्यात येईल. तसेच, उल्लेखित केलेले भाडे मेट्रो सुरु करण्यापूर्वी वित्तीय व्यवहार्यता तपासून गरज भासल्यास त्यामध्ये आवश्यक ते बदल करण्याचे अधिकार प्राधिकरणास देण्याचे प्रस्तावित आहे.

३.४ मेट्रो मार्ग ५ मार्गामुळे ठाणे, भिवंडी तसेच कल्याण या शहरांतील नागरिकांना खूप मोठ्या प्रमाणात फायदा होईल. सन २०३१ पर्यंत सुमारे ३.३८ लाख प्रवाशांना वातानुकूलित, सुरक्षित, आरामदायक प्रवासाचे फायदे उपलब्ध होतील तसेच वेळेची बचत, इंधन बचत, वाहन खर्च, प्रवासास लागणाऱ्या वेळेमध्ये बचत होऊन रस्त्यावरील दुर्घटना, ध्वनी व हवेतील प्रदूषण कमी होईल.

३.५ निधी उभारण्याच्या स्वरूपाबाबत महानगर आयुक्त यांनी अशी माहिती दिली की, मेट्रो मार्ग -२ अ, २ ब, ४ आणि ७ च्या धर्तीवर मेट्रो मार्ग ५ करीता स्थापत्य कामाकरीता लागणारा खर्च रु.३६४३.४७ कोटी इतका खर्च प्राधिकरणामार्फत निधी उपलब्ध करण्यात येईल. तसेच राज्य शासनामार्फत दुय्यम कर्ज त्याचप्रमाणे मेट्रोच्या प्रणालीकरीता (System) व्दिपक्षीय / बहुपक्षीय /आंतरराष्ट्रीय/ आंतरदेशीय वित्तीय संस्थांकडून कर्ज घेऊन प्रकल्प राबविण्यात येईल. या प्रकल्पासाठी उर्वरीत ५०% केंद्र शासनाचा कर तसेच १००% राज्य शासनाचा कर आणि जमिनीची किंमत राज्य शासनाकडून बिनव्याजी कर्ज स्वरूपात उपलब्ध करून देण्याचे प्रस्तावित आहे. तसेच प्रणाली खर्चापैकी ८०% रक्कम कर्ज स्वरूपात घेऊन उर्वरित २० % रक्कम प्राधिकरणामार्फत उपलब्ध करून देण्याचे प्रस्तावित केले आहे.

३.६ वरील आर्थिक सहभागाच्या संक्षिप्त सारांशाची माहिती देताना महानगर आयुक्त यांनी असे सांगितले की, सदर प्रकल्पासाठी प्राधिकरणामार्फत एकूण सुमारे रु. ४७०७.०१ कोटी, राज्य शासनामार्फत रु. १३५२.२५ कोटी तसेच जागतिक बँक / एशियन विकास बँक / जपान आंतरराष्ट्रीय सहकार्य संस्था इ. आंतरराष्ट्रीय वित्तीय संस्थेमार्फत कर्ज सहाय्य म्हणून रु.२३५७.२५ कोटी इतका निधी उभा करण्यात येईल.

३.७ मेट्रो मार्ग ५ ची त्वरीत अंमलबजावणी करण्याकरीता स्थापत्य कामासाठी लागणारा निधी प्राधिकरणाने खर्च केल्यास, बहुपक्षीय वित्तीय संस्थांकडून संपूर्ण कर्ज प्राप्त होण्यास लागणारा

कालावधी आणि दोन वर्षांची चलनवाढ लक्षात घेता सदर पर्याय अत्यंत सोईस्कर, वेळ वाचविणारा आणि वाजवी प्रस्ताव आहे अशी माहिती देण्यात आली.

३.८ त्यानंतर, बाब टिप्पणीतील प्रस्तावास मान्यता देऊन प्राधिकरणाने पुढील ठराव मंजूर केला :-

ठराव क्र. १३८० :

“असा ठराव करण्यात येत आहे की, मुंबई महानगर प्रदेश विकास प्राधिकरण अधिनियम, १९७४ च्या कलम १२ चे उपकलम (१) चे पोटकलम (क), (ड), (ई) व (ग) अन्वये प्राप्त झालेल्या अधिकारांचा आणि याबाबत त्यास सहाय्यभूत होणाऱ्या इतर सर्व अधिकारांचा वापर करून प्राधिकरण याद्वारे, मेट्रो मार्ग ५ मार्गाचे (लांबी २४.१ कि.मी.) महत्व लक्षात घेता प्राधिकरण या प्रकल्पाच्या खालील बाबींना मान्यता देत आहे :-

- १) मे. डापोलोनिया एस.पी.ए. आणि मे. टाटा कन्सल्टिंग सर्विसेस लि. यांनी सादर केलेल्या २४.१ कि.मी. लांबीच्या, १७ स्थानके असलेल्या उन्नत मेट्रो मार्ग ५ या प्रकल्पाच्या सविस्तर प्रकल्प अहवालास मान्यता देण्यात येत आहे व राज्य शासनाच्या मान्यतेसाठी शिफारस करण्यात येत आहे.
- २) दिल्ली मेट्रो रेल्वे महामंडळ मर्यादित यांनी अंदाजित केलेल्या मेट्रो मार्ग ५ करीता रु.८४१६.५१ कोटी [सन २०१६ च्या भावपातळीनुसार (सर्व कर, दरवाढ, जमीन आणि बांधकाम दरम्यानचे व्याज रु. २० कोटी) इ. सह] प्रकल्प पूर्णत्व किंमतीच्या खर्चास प्रशासकीय मान्यता देण्यात येत आहे. तसेच, राज्य शासनाच्या मान्यतेसाठी शिफारस करण्यात येत आहे.
- ३) सदर प्रकल्प मेट्रो कायदा, २००९ (सुधारीत) अंतर्गत राबविण्यास तसेच प्रकल्पाची अंमलबजावणी मुंबई महानगर प्रदेश विकास प्राधिकरणामार्फत करण्यास मान्यता देण्यात येत आहे व राज्य शासनाच्या मान्यतेसाठी शिफारस करण्यात येत आहे.
- ४) सदर प्रकल्प अंमलबजावणी दरम्यान मार्गिकांमध्ये (Alignment) तसेच स्थानकांमध्ये गरज भासल्यास किरकोळ बदल करण्यास मान्यता देण्यात येत आहे.

- ५) मेट्रो मार्ग - ५ ठाणे - भिवंडी - कल्याण या मेट्रो प्रकल्पाची वेळेत अंमलबजावणी करण्याकरीता धामणकर नाका उड्डाणपूल, भिवंडी येथील रस्त्याचे रुंदीकरण करण्याचे निर्देश भिवंडी - निजामपूर महानगरपालिकेला देण्याकरीता राज्य शासनास शिफारस करण्यास मान्यता देण्यात येत आहे.
- ६) कापुरबावडी येथे मेट्रो मार्ग ४ व मेट्रो मार्ग ५ यांचे एकात्मिकरण करण्याचे प्रस्तावित असून सदर दोन्ही मार्गांचे अंतर्गत मार्ग बदल (Interoperable) करण्यास तत्वतः मान्यता देण्यात येत आहे.
- ७) सदर प्रकल्प अंमलबजावणीकरीता प्राधिकरणाकडील स्वतःचा निधी व जागतिक बँक / एशियन विकास बँक / जपान आंतरराष्ट्रीय सहकार्य संस्था इ. आंतरराष्ट्रीय वित्तीय संस्थेमार्फत कर्ज सहाय्य घेण्याच्या प्रस्तावास मान्यता देण्यात येत आहे, तसेच राज्य शासनास शिफारस करण्यात येत आहे.
- ८) सदर प्रकल्पासाठी द्विपक्षीय/बहुपक्षीय/आंतरराष्ट्रीय/आंतरदेशीय अशा विविध वित्तीय संस्थांकडून कर्ज घेणेसाठी केंद्र सरकार आणि आंतरराष्ट्रीय वित्तीय संस्था यांच्याबरोबर समन्वय साधणे आणि प्रकल्प अंमलबजावणीच्या पुढील सर्व कार्यवाहीकरीता मुंबई महानगर प्रदेश विकास प्राधिकरणाला प्राधिकृत करण्यास राज्य शासनास शिफारस करण्यात येत आहे.
- ९) या प्रकल्पाकरीता केंद्र शासनाकडून निधी मिळविण्याकरीता राज्य शासनामार्फत पाठपुरावा करण्याची शिफारस करण्यात येत आहे.
- १०) तथापी, केंद्र शासनाच्या निधी उपलब्धतेची वाट न पाहता प्राधिकरणाचा निधी वापरून मेट्रो प्रकल्पाची अंमलबजावणी करण्यास मान्यता देण्यात येत आहे.
- ११) सदर प्रकल्प जुलै, २०२१ पर्यंत पूर्ण करावयाचे उद्दिष्ट असल्याने, प्रकल्पाचे स्थापत्य बांधकाम सुरुवातीला प्राधिकरणाचा निधी वापरून पूर्ण करण्यासाठी लागणाऱ्या रु.३६४३.४७ कोटी खर्चास मान्यता देण्यात येत आहे.
- १२) नागपूर मेट्रो आणि मुंबई मेट्रो मार्ग ३ प्रमाणे याअगोदरच मेट्रो मार्ग २अ, २ब, ४, आणि मेट्रो मार्ग ७ प्रमाणेच मेट्रो मार्ग ५ ठाणे - भिवंडी - कल्याण या प्रकल्पासाठी बिनव्याजी दुय्यम

कर्जाच्या प्रस्तावास मान्यता देण्यास राज्य शासनास शिफारस करण्यास मान्यता देण्यात येत आहे.

१३) सदर प्रकल्पाकरीता बहुपक्षीय / द्विपक्षीय आंतरराष्ट्रीय वित्तीय संस्थाकडून थेट कर्ज घेण्यास प्राधिकरणास प्राधिकृत करण्यास राज्य शासनास शिफारस करण्यास मान्यता देण्यात येत आहे.

१४) मुंबई मेट्रो मार्ग ७, २अ, २ब व ४ च्या धर्तीवर मेट्रो मार्ग ५ करीता खालीलप्रमाणे "समर्पित नागरी परिवहन निधी" उभारण्याकरीता शिफारस करण्यात येत आहे :-

अ. मेट्रो मार्गाकांच्या दोन्ही बाजूस ५०० मी. अंतरापर्यंत येणाऱ्या जमिनीवर, अधिमूल्य आकारून अतिरिक्त चटई क्षेत्र निर्देशांक (एफ.एस.आय.) देण्याची तरतूद विकास नियंत्रण नियमावलीत करून त्यानुसार अधिमूल्याची रक्कम संबंधित क्षेत्रातील नियोजन प्राधिकरणाने वसूल करणे व अशा वाढीव चटईक्षेत्र निर्देशांकापोटी वसूल केलेल्या अधिमूल्याच्या रक्कमेपैकी ५०% रक्कम मुंबई महानगर प्रदेश विकास प्राधिकरणाकडे वर्ग करणे.

ब. महाराष्ट्र प्रादेशिक नियोजन व नगररचना अधिनियम, १९६६ च्या तरतूदीनुसार आकारण्यात येणारे विकास शुल्क शासन अधिसूचित करेल असे महत्वपूर्ण नागरी वाहतूक प्रकल्प राबविण्यात येणाऱ्या शहरात १००% पर्यंत वाढ करून आकारण्याविषयी कायद्यात तरतूद करणे व त्यानुसार वसूल होणारी वाढीव रक्कम मुंबई महानगर प्रदेश विकास प्राधिकरणाकडे वर्ग करणे.

क. शासनाने बृहन्मुंबई महानगरपालिका क्षेत्रात महत्वपूर्ण नागरी वाहतूक प्रकल्प राबविण्याचे अधिसूचित केल्यास, महानगरपालिका क्षेत्रात मुंबई मुद्रांक अधिनियम, १९५८ अन्वये स्थावर मालमत्तेचे अनुक्रमे विक्री, देणगी व फलोपभोग गहाण यावरील संलेखावर आकारावयाच्या मुद्रांक शुल्कासोबतच जमीन व इतर स्थावर मालमत्तेचे विक्री किंवा देणगीच्याबाबतीत अशारितीने स्थित असलेल्या मालमत्तेच्या मुल्यांवर व फलोपभोग गहाणाच्या संलेखाच्याबाबतीत संलेखात मांडण्यात आलेल्या संलेखाव्दारे सुरक्षित रक्कमेवर १% अधिभार लावण्याची तरतूद मुंबई महानगरपालिका अधिनियम, १८८८ मध्ये करून अशा प्रत्यक्ष जमीन व इतर स्थावर

मालमत्तेचे अनुक्रमे विक्री, देणगी व फलोपभोग गहाण संलेखाच्या नोंदणीच्या वेळी सदर अधिभाराची रक्कम संबंधित जिल्हा उपनिबंधकांनी / दुय्यम निबंधकांनी वसूल करणे व शासनाने या माध्यमातून वसूल झालेल्या रक्कमे एवढे अनुदान दरवर्षी मुंबई महानगर प्रदेश विकास प्राधिकरणास वर्ग करणे.

- ड. मेट्रो कार डेपो जागेचे वाणिज्यिक विकसनाद्वारे प्राप्त होणारे उत्पन्न प्रस्तूत प्रकल्पासाठी वापरणे.
- इ. मेट्रो रेल्वे प्रकल्पांच्या व्हायाडक्ट (viaduct), मार्गिकेतील येणारे खांब, स्थानकांच्या नावांचे ब्रँडिंग, डेपो आणि स्थानकांवरील जाहिरात व पार्किंगपासून मिळणारे उत्पन्न या प्रकल्पासाठी वापरणे इ.

- १५) सदर मेट्रो प्रकल्पाकरीता दुरुस्ती व देखभाल आगारासाठी एमआयडीसी (कोनगाव) येथील जमीन व उपलब्धतेनुसार किंवा आवश्यकतेप्रमाणे इतर जागा वापरास मान्यता देण्यात येत आहे. तसेच महाराष्ट्र प्रादेशिक नियोजन व नगररचना अधिनियम, १९६६ नुसार आवश्यक ते बदल करण्यास राज्य शासनाकडे शिफारस करण्यात येत आहे.
- १६) अतिरिक्त जमीन उपलब्धतेनुसार प्रकल्पासाठी निधी उभारण्याच्या दृष्टीने रहिवासी / वाणिज्यिक विकास करण्यासाठी मुंबई महानगर प्रदेश विकास प्राधिकरणाकडे नाममात्र दराने हस्तांतरीत करण्यास राज्य शासनास शिफारस करण्यात येत आहे. तसेच कारडेपोकरीता आवश्यक असलेल्या खाजगी जमिनी मेट्रो रेल्वे अधिनियम, २००९/ मुंबई महानगर प्रदेश विकास प्राधिकरण अधिनियम, १९७४/महाराष्ट्र प्रादेशिक नियोजन व नगररचना अधिनियम, १९६६/नविन केंद्रीय भूसंपादन व पुनर्वसन व पुनर्वसाहत अधिनियम, २०१३ अंतर्गत संपादन करण्यास मान्यता देण्यात येत आहे व राज्य शासनाकडे शिफारस करण्यात येत आहे.
- १७) मेट्रो मार्ग ५ करीता खालील तक्यात नमूद केल्याप्रमाणे प्रस्तावित सुरुवातीच्या प्रवासी भाडेदरास मान्यता देण्यात येत आहे तसेच उल्लेखित केलेले भाडे मेट्रो सुरु करण्यापूर्वी वित्तीय व्यवहार्यता तपासून गरज भासल्यास त्यामध्ये आवश्यक बदल करण्याचे अधिकार

वापरण्यास प्राधिकरणास प्राधिकृत करण्याबाबत राज्य शासनाकडे शिफारस करण्यात येत आहे :-

अंतर (कि.मी.)	० - ३	३ - १२	१२ - १८	१८ - २४	२४ - ३०	३० - ३६	३६ - ४२	४२
भाडे (रु.)	१०	२०	३०	४०	५०	६०	७०	८०

- १८) शासकीय / निमशासकीय /स्थानिक स्वराज्य संस्था यांच्या सदर प्रकल्पासाठी कायमस्वरूपी आवश्यक असलेल्या जमिनी मुंबई महानगर प्रदेश विकास प्राधिकरणाकडे नाममात्र दराने भाडेतत्वावर हस्तांतरित करण्याकरीता राज्य शासनास शिफारस करण्यास मान्यता देण्यात येत आहे.
- १९) सदर मेट्रो मार्गालगतच्या शासकीय व निमशासकीय संस्थांच्या मोकळ्या जागांचा मेट्रो रेल्वे बांधकाम कालावधी दरम्यान तात्पुरता वापर करण्यासाठी तसेच संबंधित विभागांनी सदर मोकळ्या जागा मुंबई महानगर प्रदेश विकास प्राधिकरणाला सुपूर्द करण्याबाबत संबंधित विभागांस निर्देश देण्याकरीता राज्य शासनास शिफारस करण्यास मान्यता देण्यात येत आहे.
- २०) मेट्रो रेल्वे स्थानक व कारडेपोच्या व्यावसायिक वापरास परवानगी देणे व त्यानुसार सदर जमिनीचा वाणिज्यिक विकास करण्याचे अधिकार मुंबई महानगर प्रदेश विकास प्राधिकरणाला देण्यास राज्य शासनास शिफारस करण्यात येत आहे.
- २१) सदर मेट्रो प्रकल्पांतर्गतच्या प्रकल्पबाधितांचे (PAP) पुनर्वसन व पुनर्वसाहत आंतरराष्ट्रीय वित्तीय संस्थेची सहमती घेऊन "मुंबई नागरी परिवहन प्रकल्प पुनर्वसन व पुनर्वसाहत धोरणा (MUTP -R & R Policy)" नुसार करण्याकरीता मान्यता देण्यात येत आहे.
- २२) सदर मेट्रो प्रकल्पाकरीता मुंबई महानगर प्रदेश विकास प्राधिकरणास "विशेष नियोजन प्राधिकरण" म्हणून नियुक्त करण्यास शिफारस करण्यात येत आहे.
- २३) मेट्रो मार्ग ५ ठाणे - भिवंडी - कल्याण हा मेट्रो प्रकल्प "निकडीचा सार्वजनिक प्रकल्प" व "महत्त्वपूर्ण नागरी वाहतूक प्रकल्प" म्हणून घोषित करण्यास राज्य शासनास शिफारस करण्यात येत आहे.

- २४) शासकीय / खाजगी संस्थांना मेट्रो प्रकल्प हा इतर प्रकल्पापेक्षा महत्वाचा असेल असे निर्देश देण्यास प्राधिकरणाला प्राधिकृत करण्यास राज्य शासनाला शिफारस करण्यात येत आहे.
- २५) दिल्ली मेट्रो रेल्वे महामंडळ मर्यादित आणि मुंबई उपनगरीय रेल्वेकरीता सवलतीच्या दरात वीज उपलब्ध होत असून त्याच धर्तीवर महाराष्ट्र विद्युत नियामक मंडळाकडून मेट्रो प्रकल्पांकरीता सवलतीच्या दरात 'ना नफा - ना तोटा' या तत्वावर वीज उपलब्ध करून घेण्याची मान्यता देण्यात आहे.
- २६) प्रस्तावित मेट्रो मार्गिकेमध्ये काही बस स्थानके ही ठाणे आणि कल्याण-डोंबिवली महापालिका परिवहन सेवा यांच्या मालकी हक्काचे असून, याकरीता मेट्रोचे परिवहन सेवेशी एकात्मीकरण आणि बस डेपोचे वाणिज्यिक विकास करणे शक्य असून त्याबाबत तत्वतः मान्यता देण्यास राज्य शासनास शिफारस करण्यात येत आहे.

"असाही ठराव करण्यात येत आहे की, वरील ठरावाची अंमलबजावणी करण्यासंबंधी आवश्यक ती पुढील सर्व कार्यवाही करण्यास महानगर आयुक्त यांना याद्वारे प्राधिकृत करण्यात येत आहे."

बाब क्र.४ : मेट्रो मार्ग-६ लोखंडवाला-जोगेश्वरी-विक्रोळी मार्गाच्या सविस्तर प्रकल्प अहवालास मान्यता देणे आणि लवकरात लवकर अंमलबजावणीकरीता शासनाची मान्यता घेण्यासाठी प्राधिकरणाची मान्यता मिळण्याबाबत.

४.१ सदर प्रस्तावाबाबत माहिती देताना महानगर आयुक्त यांनी असे सांगितले की, मुंबई महानगर प्रदेश विकास प्राधिकरणाच्या दिनांक २६ ऑगस्ट, २०१५ रोजी झालेल्या १३८व्या बैठकीत तसेच दिनांक ०६ ऑक्टोबर, २०१५ रोजी झालेल्या मंत्रिमंडळाच्या बैठकीत मुंबई मेट्रो मार्गाची पुढील ३ ते ४ वर्षांत प्रस्तावित ११८ कि.मी लांबीच्या उन्नत मेट्रो मार्गाची त्वरित अंमलबजावणी करण्यास मान्यता मिळाली आहे. या उन्नत मेट्रो मार्गाची त्वरित अंमलबजावणी करण्याकरीता अंदाजे रु. ३५,४०० कोटीस (रु.३०० कोटी प्रती कि.मी. प्रमाणे) प्रशासकीय मान्यता मिळाली आहे. मेट्रो मार्ग - २अ दहिसर (पूर्व) - डी. एन. नगर (१८.६ कि.मी.) आणि मेट्रो मार्ग - ७ अंधेरी (पूर्व) - दहिसर (पूर्व) (१६.५ कि.मी.) या प्रकल्पांच्या कामास प्रत्यक्षात सुरुवात करण्यात आली आहे. तसेच मेट्रो मार्ग - २ ब डी.एन.नगर - मंडाळे आणि मेट्रो मार्ग ४ - वडाळा - घाटकोपर - मुलुंड - ठाणे - कासारवडवली या प्रकल्पास शासनाने दिनांक २७ सप्टेंबर, २०१६ रोजी झालेल्या मंत्रिमंडळाच्या बैठकीत मान्यता दिली आहे.

४.२ दिल्ली मेट्रो रेल्वे महामंडळ यांनी ऑक्टोबर, २०१६ मध्ये सादर केलेल्या मेट्रो मार्ग ६ - लोखंडवाला-जोगेश्वरी-विक्रोळी या मेट्रो मार्गाच्या सविस्तर प्रकल्प अहवाल आणि त्यातील ठळक वैशिष्टे जसे की, मार्गाची लांबी, स्थानके, मेट्रो मार्गाची रचना, दैनंदिन प्रवासी संख्या, कार डेपो प्रकल्पासाठी लागणारी कायम स्वरूपी तसेच तात्पुरत्या वापरासाठी लागणारी जमीन, प्रकल्प राबविण्याचा कालावधी, अंदाजित किंमत इ. बाबत सादरीकरण करून त्याबाबत माहिती दिली.

४.३ प्रकल्प पूर्णत्वाची किंमत रु. ६६७२.३० कोटी असून त्यापैकी रु. ९१३.१५ कोटी खर्च भूसंपादनासाठी लागणार आहे असे दिल्ली मेट्रो रेल महामंडळ यांनी प्रस्तावित केले आहे. यावर माहिती देताना महानगर आयुक्त यांनी असे सांगितले की, मेट्रो मार्ग-२अ आणि मार्ग-७ या प्रकल्पासाठी शिफारस केलेल्या भाडे दराप्रमाणे दिल्ली मेट्रो रेल महामंडळ यांनी सदर प्रकल्पाकरीता रु. १०, २० आणि ३० असे भाडे दर प्रस्तावित केले आहेत. महानगर आयुक्त यांनी अशीही माहिती दिली की, मेट्रो २अ, २ब, मेट्रो-७ आणि मेट्रो-४ या मार्गांचे एकत्रिकरण होत असून त्याची लांबी सुमारे ९३ कि.मी. पर्यंत असणार आहे. त्यामुळे वरील सर्व बाबींचा विचार करून मेट्रो मार्गांचे भाडे दर खालील प्रमाणे प्रस्तावित करण्यात आलेले आहेत :-

अंतर (कि.मी.)	० - ३	३ - १२	१२ - १६	१६ - २४	२४ - ३०	३० - ३६	३६ - ४२	४२ >
भाडे (रु.)	१०	२०	३०	४०	५०	६०	७०	८०

मेट्रो मार्ग ६ - लोखंडवाला - जोगेश्वरी - विक्रोळी या मेट्रो मार्गाचे सुरुवातीचे भाडेदर वर दर्शविल्यानुसार असून त्यापुढील भाडेदराकरीता भाडे निर्धारण समिती गठीत करण्यात येईल. उल्लेखित केलेले भाडे मेट्रो सुरु करण्यापूर्वी वित्तीय व्यवहार्यता तपासून गरज भासल्यास त्यामध्ये आवश्यक बदल करण्याचे अधिकार प्राधिकरणास देण्याचे प्रस्तावित आहे.

४.४ मेट्रो मार्ग ६ - लोखंडवाला- जोगेश्वरी- विक्रोळी ही उपनगरीय रेल्वेशी एकात्मिकीकरण होत असल्याने तसेच मेट्रो मार्ग २अ, ७, ३ आणि मेट्रो मार्ग ४ या मेट्रो मार्गांमुळे पश्चिम व पूर्व उपनगरातील नागरिकांना मोठा फायदा होईल. तसेच सदर मेट्रो मार्ग ही लोखंडवाला, सिझा, एल.अॅन्ड टी इ. सारखी वाणिज्यीक क्षेत्र आणि आयआयटी सारख्या नावाजलेल्या शिक्षण संस्थेस फायदेशीर ठरेल. मेट्रो मार्ग ६ या मार्गांमुळे पश्चिम द्रुतगती महामार्ग, जेव्हिएलआर जोगेश्वरी

लिक रोड, एसव्ही रोड, एलबीएस तसेच पूर्व द्रुतगती महामार्ग एकमेकांना जोडण्यात येणार आहेत. सन २०३१ पर्यंत सुमारे ७.६९ लाख प्रवाशांना वातानुकूलित, सुरक्षित, आरामदायक प्रवासाचे फायदे उपलब्ध होतील, तसेच वेळेची बचत, इंधन बचत, वाहन खर्च, प्रवासास लागणा-या वेळेमध्ये बचत होऊन रस्त्यावरील दुर्घटना, ध्वनी व हवेतील प्रदूषण कमी होईल.

४.५ महानगर आयुक्त यांनी असे सांगितले की, निधी उभारण्याचे स्वरूप मेट्रो मार्ग -२ अ, २ ब, ४ आणि ७ च्या धर्तीवर मेट्रो मार्ग ६ मध्ये स्थापत्य कामाकरीता लागणारा खर्च रु.२४०६.८१ कोटी इतका खर्च प्राधिकरणामार्फत निधी उपलब्ध करण्यात येईल तसेच राज्य शासनामार्फत दुय्यम कर्ज त्याचप्रमाणे मेट्रोच्या प्रणालीकरीता (System) व्दिपक्षीय / बहुपक्षीय /आंतरराष्ट्रीय/ आंतरदेशीय वित्तीय संस्थांकडून कर्ज घेऊन प्रकल्प राबविण्याचे प्रस्तावित आहे. या प्रकल्पासाठी उर्वरीत ५०% केंद्र शासनाचा कर तसेच १००% राज्य शासनाचा कर आणि जमिनीची किंमत राज्य शासनाकडून बिनव्याजी कर्ज स्वरूपात उपलब्ध करून देण्याचे प्रस्तावित आहे. तसेच प्रणाली खर्चापैकी ८०% रक्कम कर्ज स्वरूपात घेऊन उर्वरित २० % रक्कम प्राधिकरणामार्फत उपलब्ध करून देण्याचे प्रस्तावित केले आहे.

४.६ वरील आर्थिक सहभागाच्या सारांशाची माहिती देताना महानगर आयुक्त यांनी असे सांगितले की, सदर प्रकल्पासाठी प्राधिकरणामार्फत एकूण सुमारे रु. ३१८९.५१ कोटी, राज्य शासनामार्फत रु. १७८६.३० कोटी तसेच जागतिक बँक / एशियन विकास बँक / जपान आंतरराष्ट्रीय सहकार्य संस्था इ. आंतरराष्ट्रीय वित्तीय संस्थेमार्फत कर्ज सहाय्य म्हणून रु.१६९६.४९ कोटी इतका निधी उभारावा लागणार आहे.

४.७ मेट्रो मार्ग-६ ची त्वरीत अंमलबजावणी करण्याकरीता स्थापत्य कामासाठी लागणारा निधी प्राधिकरणाने खर्च केल्यास, बहुपक्षीय वित्तीय संस्थांकडून संपूर्ण कर्ज प्राप्त होण्यास लागणारा कालावधी आणि दोन वर्षांची चलनवाढ लक्षात घेता सदर पर्याय अत्यंत सोईस्कर, वेळ वाचविणारा आणि वाजवी प्रस्ताव आहे असे वाटते.

४.८ मा. मुख्यमंत्री व अध्यक्ष, प्राधिकरण यांनी असे निर्देश दिले की, मेट्रो मार्ग ६ लोखंडवाला-जोगेश्वरी-विक्रोळी या मार्गिकेचे नाव स्वामी समर्थ नगर-जोगेश्वरी-विक्रोळी असे करण्यात यावे. त्याचबरोबर लोखंडवाला या स्थानकाचे नाव देखील "स्वामी समर्थ नगर" असे करण्यात यावे.

यावर महानगर आयुक्त यांनी असे सांगितले की, सदर स्थानक तसेच मार्गिकाच्या नावामध्ये बदल करण्यात येईल.

४.९ मा. मुख्यमंत्री व अध्यक्ष, प्राधिकरण यांनी असे निर्देश दिले की, दहिसर पर्यंत असलेल्या मेट्रो मार्गिकांची मिरा-भाईंदर पर्यंत विस्तार करावा या मार्गिकेकरीता सविस्तर प्रकल्प अहवाल तयार करण्याकरीता सल्लागाराची नियुक्ती करण्यात यावी.

४.१० मा. सदस्य यांनी मुंबई महानगर प्रदेशात होत असणाऱ्या मेट्रो मार्गांचा विस्तार पाहता सर्व मेट्रो मार्गांसाठी संबंधित दुरुस्ती व देखभाल यंत्रणा असावी असे एकमताने सुचविले.

४.११ त्यानंतर, बाब टिप्पणीतील प्रस्तावास मान्यता देऊन प्राधिकरणाने पुढील ठराव मंजूर केला:-

ठराव क्र. १३८१ :

“असा ठराव करण्यात येत आहे की, मुंबई महानगर प्रदेश विकास प्राधिकरण अधिनियम, १९७४ च्या कलम १२ चे उपकलम (१) चे पोटकलम (क), (ड), (ई) व (ग) अन्वये प्राप्त झालेल्या अधिकारांचा आणि याबाबत त्यास सहाय्यभूत होणाऱ्या इतर सर्व अधिकारांचा वापर करून प्राधिकरण याद्वारे, मेट्रो मार्ग ६ - स्वामी समर्थ नगर - जोगेश्वरी - विक्रोळी या मार्गाचे (लांबी १४.४७ कि.मी.) महत्व लक्षात घेता प्राधिकरण या प्रकल्पाच्या खालील बाबींना मान्यता देत आहे:-

दिल्ली मेट्रो रेल्वे महामंडळ मर्यादित यांनी सादर केलेल्या १४.४७ कि.मी. लांबीच्या, १३ स्थानके असलेल्या उन्नत मेट्रो मार्ग ६ या प्रकल्पाच्या सविस्तर प्रकल्प अहवालास मान्यता देण्यात येत आहे व राज्य शासनाच्या मान्यतेसाठी शिफारस करण्यात येत आहे :-

१) दिल्ली मेट्रो रेल्वे महामंडळ मर्यादित यांनी अंदाजित केलेल्या मेट्रो मार्ग - ६ करीता रु. ६६७२.३० कोटी [सन २०१६ च्या भावपातळीनुसार (सर्व कर, दरवाढ, जमीन आणि बांधकाम दरम्यानचे व्याज रु. २५ कोटी) इ. सह] प्रकल्प पूर्णत्व किंमतीच्या खर्चास प्रशासकीय मान्यता देण्यात येत आहे. तसेच, राज्य शासनाच्या मान्यतेसाठी शिफारस करण्यात येत आहे.

- २) सदर प्रकल्प मेट्रो कायदा, २००९ (सुधारीत) अंतर्गत राबविण्यास तसेच प्रकल्पाची अंमलबजावणी मुंबई महानगर प्रदेश विकास प्राधिकरणामार्फत करण्यास मान्यता देण्यात येत आहे व राज्य शासनाच्या मान्यतेसाठी शिफारस करण्यात येत आहे.
- ३) सदर प्रकल्प अंमलबजावणी दरम्यान मार्गिकांमध्ये (Alignment) तसेच स्थानकांमध्ये गरज भासल्यास किरकोळ बदल करण्यास मान्यता देण्यात येत आहे.
- ४) सदर प्रकल्प अंमलबजावणीकरीता प्राधिकरणाकडील स्वतःचा निधी व जागतिक बँक / एशियन विकास बँक / जपान आंतरराष्ट्रीय सहकार्य संस्था इ. आंतरराष्ट्रीय वित्तीय संस्थेमार्फत कर्ज सहाय्य घेण्याच्या प्रस्तावास मान्यता देण्यात येत आहे, तसेच राज्य शासनास शिफारस करण्यात येत आहे.
- ५) सदर प्रकल्पासाठी द्विपक्षीय/ बहुपक्षीय / आंतरराष्ट्रीय / आंतरदेशीय अशा विविध वित्तीय संस्थांकडून कर्ज घेणेसाठी केंद्र सरकार आणि आंतरराष्ट्रीय वित्तीय संस्था यांच्याबरोबर समन्वय साधणे आणि प्रकल्प अंमलबजावणीच्या पुढील सर्व कार्यवाहीकरीता मुंबई महानगर प्रदेश विकास प्राधिकरणाला प्राधिकृत करण्यास राज्य शासनास शिफारस करण्यात येत आहे.
- ६) देशातील विविध मेट्रो प्रकल्प राबविण्यासाठी केंद्र शासनामार्फत निधी उपलब्ध करून देण्यात येत आहे. त्याच धर्तीवर या प्रकल्पाकरीता केंद्र शासनाकडून निधी मिळविण्याकरीता राज्य शासनामार्फत पाठपुरावा करण्यास मान्यता देण्यात आहे.
- ७) तथापी, केंद्र शासनाच्या निधी उपलब्धतेची वाट न पाहता प्राधिकरणाचा निधी वापरून मेट्रो प्रकल्पाची अंमलबजावणी करण्यास मान्यता देण्यात येत आहे.
- ८) सदर प्रकल्प मार्च २०२१ पर्यंत पूर्ण करावयाचे उद्दिष्ट असल्याने, प्रकल्पाचे स्थापत्य बांधकाम सुरुवातीला प्राधिकरणाचा निधी वापरून पूर्ण करण्यासाठी लागणाऱ्या रु. २४०६.८१ कोटी खर्चास मान्यता देण्यात येत आहे.
- ९) नागपूर मेट्रो आणि मुंबई मेट्रो मार्ग ३ प्रमाणे मेट्रो मार्ग ६ - स्वामी समर्थ नगर - जोगेश्वरी - विक्रोळी या प्रकल्पासाठी बिनव्याजी दुय्यम कर्जाच्या प्रस्तावास मान्यता देण्यास राज्य शासनास शिफारस करण्यास मान्यता देण्यात येत आहे.

१०) सदर प्रकल्पाकरीता बहुपक्षीय / द्विपक्षीय आंतरराष्ट्रीय वित्तीय संस्थाकडून थेट कर्ज घेण्यास प्राधिकरणास प्राधिकृत करण्यास राज्य शासनास शिफारस करण्यास मान्यता देण्यात येत आहे.

११) मुंबई मेट्रो मार्ग ७, २अ, २ब आणि मेट्रो मार्ग ४ च्या धर्तीवर मेट्रो मार्ग ६ करीता खालीलप्रमाणे "समर्पित नागरी परिवहन निधी" उभारण्याकरीता शिफारस करण्यात येत आहे :-

अ) मेट्रो मार्गांच्या दोन्ही बाजूस ५०० मी. अंतरापर्यंत येणाऱ्या जमिनीवर, अधिमूल्य आकारून अतिरिक्त चटई क्षेत्र निर्देशांक (एफ.एस.आय.) करणे.

ब) शहरात विकास शुल्कात १००% पर्यंत वाढ करून आकारण्याविषयी कायद्यात तरतूद करणे.

क) जमिनी व इतर स्थावर मालमत्तेचे अनुक्रमे विक्री, देणगी व फलोपभोग गहाण संलेखाच्या नोंदणीच्या वेळी सदर अधिभाराची रक्कम संबंधित जिल्हा उपनिबंधकांनी/ दुय्यम निबंधकांनी वसूल करणे.

ड) मेट्रो कार डेपोच्या जागेचे वाणिज्यिक विकसनाद्वारे प्राप्त होणारे उत्पन्न प्रस्तुत प्रकल्पासाठी वापरणे.

इ) मेट्रो रेल्वे प्रकल्पांच्या व्हायाडक्ट (viaduct), मार्गिकेंतील येणारे खांब, स्थानकांच्या नावांचे ब्रँडिंग, डेपो आणि स्थानकांवरील जाहिरात व पार्किंगपासून मिळणारे उत्पन्न या प्रकल्पासाठी वापरणे इ.

१२) सदर मेट्रो प्रकल्पाकरीता दुरुस्ती व देखभाल आगारासाठी कांजूरमार्ग येथील जमीन व उपलब्धतेनुसार किंवा आवश्यकतेप्रमाणे इतर जागा वापरास मान्यता देण्यात येत आहे. तसेच महाराष्ट्र प्रादेशिक नियोजन व नगररचना अधिनियम, १९६६ नुसार आवश्यक ते बदल करण्यास राज्य शासनाकडे शिफारस करण्यात येत आहे.

१३) अतिरिक्त जमीन उपलब्धतेनुसार प्रकल्पासाठी निधी उभारण्याच्या दृष्टीने रहिवासी / वाणिज्यिक विकास करण्यासाठी मुंबई महानगर प्रदेश विकास प्राधिकरणाकडे नाममात्र दराने हस्तांतरित करण्यास राज्य शासनास शिफारस करण्यात येत आहे.

१४) मेट्रो मार्ग - ६ स्वामी समर्थ नगर-जोगेश्वरी-विक्रोळी करीता खालील तक्क्यात नमूद केल्याप्रमाणे प्रस्तावित सुरुवातीच्या प्रवासी भाडेदरास मान्यता देण्यात येत आहे तसेच

उल्लेखित केलेले भाडे मेट्रो सुरु करण्यापूर्वी वित्तीय व्यवहार्यता तपासून गरज भासल्यास त्यामध्ये आवश्यक बदल करण्याचे अधिकार वापरण्यास प्राधिकरणास प्राधिकृत करण्याबाबत राज्य शासनाकडे शिफारस करण्यात येत आहे :-

अंतर (कि.मी.)	० - ३	३ - १२	१२ - १६	१६ - २४	२४ - ३०	३० - ३६	३६ - ४२	४२
भाडे (रु.)	१०	२०	३०	४०	५०	६०	७०	८०

- १५) शासकीय / निमशासकीय /स्थानिक स्वराज्य संस्था यांच्या सदर प्रकल्पासाठी कायमस्वरूपी आवश्यक असलेल्या जमिनी मुंबई महानगर प्रदेश विकास प्राधिकरणाकडे नाममात्र दराने भाडेतत्वावर हस्तांतरित करण्याकरीता राज्य शासनास शिफारस करण्यास मान्यता देण्यात येत आहे.
- १६) सदर मेट्रो मार्गालगतच्या शासकीय व निमशासकीय संस्थांच्या मोकळ्या जागांचा मेट्रो रेल्वे बांधकाम कालावधी दरम्यान तात्पुरता वापर करण्यासाठी तसेच संबंधित विभागांनी सदर मोकळ्या जागा मुंबई महानगर प्रदेश विकास प्राधिकरणाला सुपूर्द करण्याबाबत संबंधित विभागांस निर्देश देण्याकरीता राज्य शासनास शिफारस करण्यास मान्यता देण्यात येत आहे.
- १७) मेट्रो रेल्वे स्थानक व कारडेपोच्या व्यावसायिक वापरास परवानगी देणे व त्यानुसार सदर जमिनीचा वाणिज्यिक विकास करण्याचे अधिकार मुंबई महानगर प्रदेश विकास प्राधिकरणाला देण्यास राज्य शासनास शिफारस करण्यात येत आहे.
- १८) सदर मेट्रो प्रकल्पांतर्गतच्या प्रकल्पबाधितांचे (PAP) पुनर्वसन व पुनर्वसाहत आंतरराष्ट्रीय वित्तीय संस्थेची सहमती घेऊन "मुंबई नागरी परिवहन प्रकल्प परिवहन पुनर्वसन व पुनर्वसाहत धोरण (MUTP- R & R Policy)" नुसार करण्याकरीता मान्यता देण्यात येत आहे.
- १९) सदर मेट्रो प्रकल्पाकरीता मुंबई महानगर प्रदेश विकास प्राधिकरणास "विशेष नियोजन प्राधिकरण" म्हणून नियुक्त करण्यास शिफारस करण्यात येत आहे.
- २०) मेट्रो मार्ग - ६ स्वामी समर्थ नगर-जोगेश्वरी-विक्रोळी हा मेट्रो प्रकल्प "निकडीचा सार्वजनिक प्रकल्प" व "महत्वपूर्ण नागरी वाहतूक प्रकल्प" म्हणून घोषित करण्यास राज्य शासनास शिफारस करण्यात येत आहे.

- २१) शासकीय /खाजगी संस्थांना मेट्रो प्रकल्प हा इतर प्रकल्पापेक्षा महत्वाचा असेल असे निर्देश देण्यास प्राधिकरणाला प्राधिकृत करण्यास राज्य शासनाला शिफारस करण्यात येत आहे.
- २२) दिल्ली मेट्रो रेल्वे महामंडळ मर्यादित आणि मुंबई उपनगरीय रेल्वेकरीता सवलतीच्या दरात वीज उपलब्ध होत असून त्याच धर्तीवर महाराष्ट्र विद्युत नियामक मंडळाकडून मेट्रो प्रकल्पांकरीता सवलतीच्या दरात "ना नफा ना तोटा" या तत्वावर वीज उपलब्ध करून घेण्यास मान्यता देण्यात येत आहे.
- २३) प्रस्तावित मेट्रो मार्गिकेमध्ये काही बस डेपो / स्थानके हे बेस्टच्या मालकी हक्काचे असून, याकरीता मेट्रोचे बेस्ट सेवेशी एकात्मीकरण आणि बस डेपोचे वाणिज्यिक विकास करणे शक्य आहे. सदरच्या प्रस्तावास बेस्ट प्रशासनाने यापूर्वीच मान्यता दिली असून निधी उभारणे आणि विभागणी याबाबतची यंत्रणा तयार केली जाऊ शकते, याबाबत तत्त्वतः मान्यता देण्यात येत आहे.
- २४) दहिसर पर्यंत असलेल्या मेट्रो मार्गिकांचा मिरा-भाईंदर पर्यंत विस्तार करण्यासाठी या मार्गिकेचा सविस्तर प्रकल्प अहवाल तयार करण्याकरीता सल्लागारांची नियुक्ती करण्यास मान्यता देण्यात येत आहे.

“असाही ठराव करण्यात येत आहे की, वरील ठरावाची अंमलबजावणी करण्यासंबंधी आवश्यक ती पुढील सर्व कार्यवाही करण्यास महानगर आयुक्त यांना याद्वारे प्राधिकृत करण्यात येत आहे.”

बाब क्र.५ : मुंबई मेट्रो बृहत आराखड्यातील ११८ कि. मी. मेट्रो मार्गाची त्वरीत अंमलबजावणी करण्याकरीता लागणारी नविन पदे निर्माण करण्याकरीता प्रशासकीय मान्यता देण्याबाबत.

५.१ सदर प्रस्तावाबाबत माहिती देताना महानगर आयुक्त यांनी असे सांगितले की, मुंबई महानगर प्रदेश विकास प्राधिकरणाच्या दिनांक २६ ऑगस्ट, २०१५ रोजी झालेल्या १३८व्या बैठकीत तसेच दिनांक ०६ ऑक्टोबर, २०१५ रोजी झालेल्या मंत्रिमंडळाच्या बैठकीत ११८ कि.मी लांबीच्या उन्नत मेट्रो मार्गाची पुढील ३ ते ४ वर्षात त्वरीत अंमलबजावणी करण्याकरीता रु.३५,४०० कोटीस (रु.३०० कोटी प्रति कि.मी. प्रमाणे) प्रशासकीय मान्यता मिळाली आहे. सदर मेट्रो मार्गाची अंमलबजावणी करण्याकरीता सक्षम, तांत्रिक व इतर मनुष्यबळाचे तातडीने

बळकटीकरण करणे अत्यंत गरजेचे आहे. मेट्रो प्रकल्प राबविताना मेट्रो प्रकल्पापैकी सुमारे ६० कि.मी. मुं.म.प्र.वि.प्राधिकरण व दिल्ली मेट्रो रेल्वे महामंडळ आणि साधारण सल्लागार यांच्या सहकार्याने राबविण्याचे प्रस्तावित आहे.

५.२ महानगर आयुक्त यांनी माहिती देताना असेही सांगितले की, सध्या दोन मेट्रो मार्गांची कामे सुरु करण्यात आली असून इतर दोन मेट्रो मार्गांना राज्य मंत्रीमंडळाची परवानगी मिळाली आहे. या दोन्ही कामांकरीता निविदा प्रक्रिया लवकरच सुरु होणार आहे. तसेच दोन नविन मेट्रो मार्ग (मार्ग ५ व ६) यांना देखील या बैठकीत मंजूरी मिळत असून ही दोन्ही कामे देखील पुढच्या वर्षात सुरु होणे अपेक्षित आहे. मुंबई महानगर प्रदेशामध्ये पुढील १५ ते २० वर्षांमध्ये अंदाजित ४५० कि.मी. मेट्रो मार्गांची अंमलबजावणी करणे अपेक्षित असून, वर्षाला अंदाजित २० कि.मी. मार्ग पूर्ण करण्याचे ध्येय आहे. या सर्व कामांकरीता आता पूर्ण प्रस्तावित मनुष्यबळ नेमण्याची वेळ आली आहे.

५.३ महानगर आयुक्त यांनी मेट्रो प्रकल्प अंमलबजावणीकरीता लागणा-या मनुष्यबळाविषयी माहिती देताना असे सांगितले की, प्राधिकरणाच्या दिनांक २६ ऑगस्ट, २०१५ रोजी झालेल्या १३८व्या बैठकीत तांत्रिक मनुष्यबळ १०१, अतांत्रिक मनुष्यबळ ११४ व सहाय्यक मनुष्यबळ ३७ अशी एकूण २५२ पदे प्रस्तावित करण्यात आली होती. यापैकी खालील ४५ पदे भरायला प्राधिकरणाने मंजूरी दिली होती :-

अ.क्र.	पदांचे नाव/वेतनश्रेणी	मान्यता दिलेली पदे
१	संचालक (प्रकल्प)/स्थापत्य (३७४००-६७००० GP १००००)	१
२	संचालक (नियोजन) (३७४००-६७००० GP १००००)	१
३	मुख्य अभियंता (स्थापत्य) (३७४००-६७००० GP ८९००)	४
४	उप मुख्य अभियंता (स्थापत्य) / अधिक्षक अभियंता/ वरिष्ठ परिवहन नियोजक (१५६००-३९१०० GP ७६००)	४
५	कार्यकारी अभियंता (स्थापत्य)/परिवहन नियोजक (१५६००-३९१०० GP ६६००)	१०

६	उप अभियंता श्रेणी-१/ उप परिवहन नियोजक (१५६००-३९१०० GP ५४००)	९
७	कनिष्ठ अभियंता / कनिष्ठ परिवहन नियोजक (९३००-३४८०० GP ४४००)	१०
८	तांत्रिक कार्यालयीन सहाय्यक (९३००-३४८०० GP ४४००)	४
९	उप मुख्य लेखाधिकारी (पायाभूत सुविधा) (१५६००-३९१०० GP ७६००)	१
१०	सहा. मुख्य लेखाधिकारी (पायाभूत सुविधा) (१५६००-३९१०० GP ६६००)	१
	एकूण	४५

वरील पैकी १४ पदे भरण्यात आली असून उर्वरित पदे भरण्याची कार्यवाही चालू आहे.

५.४ महानगर आयुक्त यांनी पुढे असेही सांगितले की, संचालक (प्रणाली) हे पद नव्याने प्रस्तावित केले असून पूर्वीच्या प्रस्तावात याचा समावेश नव्हता. रेल्वे गाड्या, Automatic Fare Collection, संकेत व दूरसंचार, इत्यादी सर्व व्यवस्थेकरीता सदर पद अत्यंत गरजेचे आहे.

५.५ वरील सर्व बाबींचा विचार करता सध्या कार्यरत असलेल्या आणि प्राधिकरणाने या अगोदरच मान्यता दिलेल्या मनुष्यबळाचा विचार करुन उर्वरित आवश्यक मनुष्यबळ खालील प्रमाणे आहे:-

अ. तांत्रिक मनुष्यबळ

अ. क्र.	पदाचे नाव/ वेतनश्रेणी	मेट्रो प्र.अं.शा. मान्यतेसाठी उर्वरित आणि आवश्यक असलेली पदे
१	संचालक (प्रणाली) (३७४००-६७००० GP १००००)	१ सदर पद नव्याने प्रस्तावित केले असून पूर्वीच्या प्रस्तावात याचा समावेश नव्हता.
२	मुख्य अभियंता (रेलपथ) / (विद्युत) / (संकेत व दूरसंचार) (३७४००-६७००० GP ८९००)	३
३	अति. मुख्य अभियंता (स्थापत्य) / (रेलपथ) / (विद्युत) / (संकेत व दूरसंचार) (३७४००-६७००० GP ८७००)	४

४	उप मुख्य अभियंता (रेलपथ) / (विद्युत) / (संकेत व दूरसंचार) / (सेफ्टी) (१५६००-३९१०० GP ७६००)	११
५	कार्यकारी अभियंता (रेलपथ) / (विद्युत) / (संकेत व दूरसंचार) / (सेफ्टी) (१५६००-३९१०० GP ६६००)	१३
६	सहा. अभियंता श्रेणी) / उप अभियंता श्रेणी -१ (रेलपथ) / (विद्युत)/ (संकेत व दूरसंचार) (१५६००-३९१०० GP ५४००)	१४
७	कनिष्ठ अभियंता/ उप अभियंता श्रेणी-२ (स्थापत्य)/ (विद्युत) / (संकेत व दूरसंचार) (९३००-३४८०० GP ४४००)	१३
	एकूण	५९

ब. प्रशासकीय पदे

अ.क्र.	पदाचे नाव	संख्या	शेरा
१	कक्ष अधिकारी	८	६० कि.मी.मेट्रो मार्गाच्या कार्यालयीन कामकाजाकरीता
२	सहाय्यक कक्ष अधिकारी	८	
३	स्वीय सहाय्यक/ उच्चश्रेणी लघुलेखक	१३	
४	स्वीय सहाय्यक / निम्नश्रेणी लघुलेखक	१५	
५	भूमापक	८	
६	संगणकचालक – नि- लिपिक	३१	
७	शिपाई	३१	
	एकूण	११४	

क. भूसंपादन आणि पुनर्वसन व पुनर्वसाहत

अ. क्र.	पदाचे नाव	पदांची संख्या	शेरा
१	अति. जिल्हाधिकारी	२	प्रतिनियुक्ती तत्वावर
२	उप- जिल्हाधिकारी	४	प्रतिनियुक्ती तत्वावर
३	तहसिलदार	४	प्रतिनियुक्ती तत्वावर
	एकूण	१०	

ड. नियोजन :

अ. क्र.	पदाचे नाव	पदांची संख्या	शेरा
१	प्रमुख, नगर नियोजन	१	सरळसेवा / पदोन्नती
२	वरिष्ठ नगर नियोजक	१	सरळसेवा / पदोन्नती
३	नगर नियोजक	२	सरळसेवा / पदोन्नती
४	उप-नगर नियोजक	८	सरळसेवा / पदोन्नती
	एकूण	१२	

इ. वित्त व लेखा: -

अ. क्र.	पदाचे नाव	पदांची संख्या	शेरा
१	सहा. मुख्य लेखाधिकारी	१	नविन पद
२	लेखाधिकारी	४	नविन पदे
३	उप-लेखापाल	८	नविन पदे
	एकूण	१३	

५.६ प्राधिकरणाच्या १३८व्या बैठकीत मंजूर करण्यात आलेल्या ४३ तांत्रिक पदे आणि २ लेखाधिकारी अशी एकूण ४५ पदे वगळून उर्वरित मनुष्यबळ खालील प्रमाणे प्रस्तावित आहे -

- तांत्रिक मनुष्यबळ - ५९ पदे
- अतांत्रिक व सहाय्यक मनुष्यबळ - १४९ पदे (११४+१०+१२+१३)

एकूण मनुष्यबळ - २०८ पदे

५.७ उपरोक्त २०८ पदांपैकी प्राधिकरणाच्या ठराव क्र.१३७९ अन्वये मेट्रो मार्गाची अंमलबजावणी करण्याच्या दृष्टीने भूसंपादन / पुनर्वसन या कामाकरीता प्रतिनियुक्तीवर दोन अप्पर जिल्हाधिकारी, ४ उप-जिल्हाधिकारी आणि ४ तहसिलदार अशी एकूण १० पदे निर्माण करण्यास प्राधिकरणाने मान्यता दिलेली आहे. त्यामुळे आता नव्याने १९८ पदे निर्माण करण्यास प्राधिकरणाने मान्यता द्यावी अशी प्राधिकरणास विनंती करण्यात आली.

५.८ वरील सर्व तांत्रिक मनुष्यबळ हे सरळसेवा भरती/प्रतिनियुक्ती/पदोन्नती तत्वावर नियुक्त करण्यात येईल. तसेच वरील मनुष्यबळ वगळून, अतिरिक्त तज्ञ सल्लागार म्हणून निवृत्त मेट्रो/रेल्वे अधिकारी व इतर आवश्यक अधिकारी/ सल्लागार जेव्हा गरज असेल तेव्हा महानगर आयुक्त, प्राधिकरण यांच्यामार्फत नियुक्ती करण्याचे प्रस्तावित आहे.

५.९ वरील सर्व मनुष्यबळ जसे की, तांत्रिक, अतांत्रिक कर्मचारी वर्ग, भ्रमणध्वनी, फर्निचर, वाहन इ. साठी लागणारा एकूण व्यवस्थापकीय खर्च हा सर्व मेट्रो प्रकल्पाच्या एकूण खर्चाच्या २% पेक्षा जास्त नसावा, या अटीस अधिन राहून सदर नियुक्त्या करण्याचे प्रस्तावित आहे.

५.१० सविस्तर चर्चेनंतर, बाब टिप्पणीतील प्रस्तावास मान्यता देऊन प्राधिकरणाने खालील ठराव मंजूर केला:-

ठराव क्र. १३८२ :

“असा ठराव करण्यात येते आहे की, मुंबई महानगर प्रदेश विकास प्राधिकरण अधिनियम, १९७४ च्या कलम १२ चे उपकलम (१) चे पोटकलम (क), (ड), (ग) व (ई) अन्वये प्राप्त झालेल्या अधिकारांचा आणि याबाबत त्यास सहाय्यभूत होणाऱ्या इतर सर्व अधिकारांचा वापर करून सदर मेट्रो प्रकल्प अंमलबजावणी करण्याकरीता ५९ तांत्रिक पदे आणि १३९ अतांत्रिक व प्रशासकीय पदे अशी एकूण १९८ पदे खालीलप्रमाणे निर्माण करण्यास प्राधिकरण याद्वारे मान्यता देत आहे :-

अ.क्र	विभागाचे नाव	पद	संख्या	वेतनश्रेणी
१	तांत्रिक विभाग	संचालक (प्रणाली)	१	३७४००-६७००० GP १००००
		मुख्य अभियंता (रेलपथ) / (विद्युत) /(संकेत व दुरसंचार)	३	३७४००-६७००० GP ८९००
		अति. मुख्य अभियंता (स्थापत्य/ रेलपथ) / (विद्युत) /(संकेत व दुरसंचार)	४	३७४००-६७००० GP ८७००
		उप मुख्य अभियंता (रेलपथ) / (विद्युत) /(संकेत व दुरसंचार) / (सेफ्टी)	११	१५६००-३९१०० GP ७६००
		कार्यकारी अभियंता (रेलपथ) / (विद्युत) /(संकेत व दुरसंचार) / (सेफ्टी)	१३	(१५६००-३९१०० GP ६६००)

		सहा. अभियंता श्रेणी) / उप अभियंता श्रेणी -१ (रेलपथ)/ (विद्युत)/ (संकेत व दूरसंचार)	१४	१५६००-३९१०० GP ५४००
		कनिष्ठ अभियंता/ उप अभियंता श्रेणी- २ (स्थापत्य)/ (विद्युत) / (संकेत व दूरसंचार)	१३	९३००-३४८०० GP ४४००
	प्रशासकीय पदे	कक्ष अधिकारी	८	९३००-३४८०० GP ४८००
		सहाय्यक कक्ष अधिकारी	८	९३००-३४८०० GP ४३००
		स्वीय सहाय्यक/ उच्चश्रेणी लघुलेखक	१३	९३००-३४८०० GP ४४००
		स्वीय सहाय्यक / निम्नश्रेणी लघुलेखक	१५	९३००-३४८०० GP ४३००
		भूमापक	८	५२००-२०२०० GP २४००
		संगणक चालक- नि-लिपिक	३१	५२००-२०२०० GP १९००
		शिपाई	३१	४४४०-७४४० GP १३००
	नियोजन	प्रमुख, नगर नियोजन	१	३७४००-६७००० GP ८९००
		वरिष्ठ नगर नियोजक	१	१५६००-३९१०० GP ७६००
		नगर नियोजक	२	१५६००-३९१०० GP ६६००
		उप. नगर नियोजक	८	१५६००-३९१०० GP ५४००
	वित्त व लेखा	सहा. मुख्य लेखाधिकारी	१	१५६००-३९१०० GP ६६००
		लेखाधिकारी	४	९३००-३४८०० GP ४६००
		उपलेखापाल	८	९३००-३४८०० GP ४३००
	एकूण पदे		१९८	

“असाही ठराव करण्यात येत आहे की, मेट्रो प्रकल्प अंमलबजावणी शाखेमध्ये (Metro-PIU) वरील प्रस्तावित तांत्रिक व अतांत्रिक व सहाय्यक मनुष्यबळ, अतिरिक्त तज्ञ सल्लागार म्हणून निवृत्त मेट्रो/रेल्वे अधिकारी व इतर आवश्यक अधिकारी/ सल्लागार, भ्रमणध्वनी, फर्निचर, वाहन इ. साठी लागणारा एकूण व्यवस्थापकीय खर्च हा सर्व मेट्रो प्रकल्पाच्या एकूण खर्चाच्या २% पेक्षा जास्त नसावा, या अटीस अधिन राहून सदर नियुक्त्या करण्याच्या प्रस्तावास मान्यता देत आहे.

“पुढे असा ठराव करण्यात येत आहे की, वरील ठरावाची अंमलबजावणी करण्यासंबंधी आवश्यक ती पुढील सर्व कार्यवाही करण्यास महानगर आयुक्त यांना याद्वारे प्राधिकृत करण्यात येत आहे.”

बाब क्र.६ : मुंबई महानगर प्रदेश विकास प्राधिकरणाची रिकामी जमिन प्राधिकरणाच्या मेट्रो रेल्वे प्रकल्पांच्या कामासाठी तात्पुरत्या स्वरूपात देण्याच्या दरात सुधारणा करण्याबाबत.

६.१ या प्रस्तावाबाबत माहिती देताना महानगर आयुक्त यांनी असे सांगितले की, मुंबई महानगर प्रदेश विकास प्राधिकरणाची रिकामी जमीन तात्पुरत्या वापरासाठी विविध कंत्राटदारांना वितरीत करणेबाबत वेळोवेळी प्राधिकरणाच्या मान्यतेने धोरण निश्चित केले असून, त्यामध्ये वेळोवेळी सुधारणा करून अंतिमतः दिनांक ६ मार्च, २०१२ रोजी झालेल्या प्राधिकरणाच्या १३०व्या बैठकीतील ठराव क्र.१२७८ अन्वये मंजूरी घेण्यात आली आहे. सदर धोरणाची मुदत मार्च, २०१५ रोजी संपुष्टात आल्याने, सदरच्या धोरणास प्राधिकरणाच्या दिनांक २१ मार्च, २०१६ रोजी झालेल्या १३९ व्या बैठकीत ठराव क्र.१३६८ अन्वये नवीन धोरण निश्चित करेपर्यंत चालू ठेवण्यास मान्यता देण्यात आली आहे.

६.२ प्राधिकरणाच्या उपरोक्त प्रमाणे निश्चित केलेल्या धोरणात बदल करून, मुंबई मेट्रो रेल्वे कॉर्पोरेशन लि. यांच्या मेट्रो लाईन -३ (कुलाबा-वांद्रे-सिड्ढा) प्रकल्पाच्या कामासाठी वडाळा भारवाहक तळ टप्पा-II व टप्पा -III मधील मोकळी जमीन प्रति महिना प्रति चौ. मी. नाममात्र रुपये १/- दराने भाडे आकारणी करून तात्पुरत्या स्वरूपावर कास्टिंग यार्ड, आर.एम.सी प्लॅन्ट, साईट ऑफिस, गोडाऊन, इत्यादीच्या वापरासाठी उपलब्ध करून देण्यास प्राधिकरणाच्या दिनांक २६ ऑगस्ट, २०१५ रोजी झालेल्या १३८व्या बैठकीत ठराव क्र.१३५५ अनुसार मान्यता

दिली आहे. त्याच धर्तीवर प्राधिकरणाच्या सर्व मेट्रो रेल्वे प्रकल्पासाठीही जमीन उपलब्ध करून देण्यास प्राधिकरणाच्या दिनांक २१ मार्च, २०१६ रोजी झालेल्या १३९ व्या बैठकीत ठराव क्र.१३६८ अन्वये मान्यता दिली आहे.

६.३ उपरोक्त प्रमाणे प्राधिकरणाने दिलेल्या मान्यतेनुसार जमिनीच्या वापरामध्ये कास्टींग यार्ड, आर.एम.सी प्लॅन्ट, साईट ऑफिस, गोडाऊन इत्यादीच्या उल्लेख करण्यात आला होता. तथापि, सदर प्रस्तावामध्ये कामगार छावणी (Labour Camp) च्या वापराबाबत स्पष्ट उल्लेख करण्यात आला नव्हता. प्राधिकरणाने हाती घेतलेले प्रकल्प वेळेत पूर्ण करण्याच्या दृष्टीने प्राधिकरणाच्या कंत्राटदारांना कामगार छावणीसाठी (Labour Camp) जमीन उपलब्ध करून देणे गरजेचे असल्याचे प्राधिकरणाच्या प्रकल्प अंमलबजावणी विभागाचे स्पष्ट मत आहे.

६.४ बाब टिप्पणीतील प्रस्तावावर प्राधिकरणाने साकल्याने विचार करून, सदरच्या प्राधिकरणाच्या दिनांक २१ मार्च, २०१६ रोजी झालेल्या १३९व्या बैठकीत ठराव क्र.१३६८ नुसार निश्चित केलेल्या धोरणामध्ये अंशतः बदल करून सर्व मेट्रो प्रकल्पाच्या कंत्राटदारांना कास्टींग यार्ड, आर.एम.सी प्लॅन्ट, साईट ऑफिस, गोडाऊन, इत्यादी बरोबरच त्याच धोरणानुसार कामगार छावणीसाठी (Labour Camp) सुध्दा जमीन उपलब्ध करून देण्यास मान्यता देऊन पुढील ठराव मंजूर करण्यात आला :-

ठराव क्र. १३८३ :

“ असा ठराव करण्यात येत आहे की, मुंबई महानगर प्रदेश विकास प्राधिकरण अधिनियम, १९७४ च्या कलम ३ चे उप कलम २ अन्वये प्राप्त झालेल्या आणि याबाबत त्यास सहाय्यभूत होणाऱ्या इतर सर्व अधिकारांचा वापर करून, प्राधिकरण याद्वारे प्राधिकरणाच्या दिनांक २१ मार्च, २०१६ रोजी झालेल्या १३९व्या बैठकीत ठराव क्र.१३६८ नुसार दिलेल्या मान्यतेमध्ये अंशतः बदल करून सर्व मेट्रो प्रकल्पाच्या कंत्राटदारांना कास्टींग यार्ड, आर.एम.सी प्लॅन्ट, साईट ऑफिस, गोडाऊन, इत्यादी बरोबरच त्याच धोरणानुसार कामगार छावणीसाठी (Labour Camp) प्रति महिना प्रति चौ. मी. नाममात्र रुपये १/- दराने भाडे आकारणी करून जमीन उपलब्ध करून देणेस मान्यता देत आहे.

“असाही ठराव करण्यात येत आहे की, सदर ठरावाची अंमलबजावणी करण्यासाठी पुढील आवश्यक ती कार्यवाही करण्यास महानगर आयुक्तांना प्राधिकृत करण्यात येत आहे.”

बाब क्र.७ : नॅशनल इनव्हेस्टीगेशन एजन्सी (National Investigation Agency)
या संस्थेस वांद्रे-कुर्ला संकुलातील भूखंड वाटप करण्याबाबत.

७.१ या प्रस्तावाबाबत माहिती देताना महानगर आयुक्त यांनी असे सांगितले की, प्राधिकरणाने त्यांच्या दिनांक २६ ऑगस्ट, २०१५ रोजी झालेल्या १३८ व्या बैठकीतील ठराव क्र.१३४९ अन्वये वांद्रे-कुर्ला संकुलातील “जी” ब्लॉकमधील वाणिज्यिक भूखंड क्र.सी-३५-बी, क्षेत्रफळ १५०० चौ.मी. वर ६००० चौ.मी. एवढे अनुज्ञेय बांधकाम क्षेत्रासह नॅशनल इनव्हेस्टीगेशन एजन्सी (NIA) (संस्था) या संस्थेस (रु.३,४४,४४८/- प्रति चौ.मी. बांधकाम क्षेत्र) या दराने वाटप करण्यास मान्यता दिली आहे. प्राधिकरणाच्या मान्यतेनुसार नॅशनल इनव्हेस्टीगेशन एजन्सी या संस्थेस देकार पत्र दिनांक ३० ऑक्टोबर, २०१५ रोजी दिले. नॅशनल इनव्हेस्टीगेशन एजन्सीने प्राधिकरणाच्या दिनांक ३० ऑक्टोबर, २०१५ रोजीच्या देकार पत्रानुसार एका महिन्यात अधिमूल्याचा ५०% चा पहिला हप्ता भरलेला नसल्यामुळे त्यांना दिलेला देकार व्यपगत झाला आहे.

७.२ महानगर आयुक्त यांनी असेही सांगितले की, नॅशनल इनव्हेस्टीगेशन एजन्सी यांनी त्यांच्या दिनांक १ मार्च, २०१६ रोजीच्या पत्राद्वारे सदर भूखंड सवलतीच्या दराने मिळावा अशी विनंती केली होती. प्राधिकरणाने त्यांच्या दिनांक १० ऑगस्ट, २०१६ रोजीच्या पत्राद्वारे सदर विनंती मान्य करता येत नाही असे कळविले आहे. परंतू, नॅशनल इनव्हेस्टीगेशन एजन्सीने त्यांच्या दिनांक २ ऑगस्ट, २०१६ रोजीच्या पत्राने प्राधिकरणास असे कळविले आहे की. सदर भूखंड वाटपासाठी आवश्यक रु.२०६.६० कोटी पैकी रु.२५ कोटी या आर्थिक वर्षात भरण्यास प्रशासकीय मान्यता मिळण्यासाठी त्यांच्या कार्यालयाला विनंती केली आहे. तसेच या पत्राद्वारे नॅशनल इनव्हेस्टीगेशन एजन्सी यांनी विषयांकित भूखंड वाटपाबद्दल खालील माहिती मागविली आहे :-

- (i) नॅशनल इनव्हेस्टीगेशन एजन्सी यांनी रु. २५ कोटी भरल्यास, प्राधिकरण यांना १५०० चौ. मी. भूखंडाचा ताबा देऊ शकेल का ?

- (ii) उर्वरीत अधिमूल्याची रक्कम रु. १८१.६७ (रु २०६.६७ - रु. २५ कोटी) प्राधिकरणाला व्याज न आकारता हप्त्यात ते भरू शकतात का? होकार असल्यास किंवा नसल्यास व्याज दर आणि एकूण अधिमूल्याची उर्वरीत रक्कम, अधिमूल्याचा भरणा करण्याच्या वेळापत्रकाची/कालावधीची माहिती घ्यावी.
- (iii) नॅशनल इनव्हेस्टीगेशन एजन्सी यांना त्यांच्या कार्यालयाकडून रु. २०६.६७ कोटी अधिमूल्याची रक्कम न मिळाल्यास, प्राधिकरण त्यांनी भरलेली अधिमूल्याची रक्कम व्याजासहीत परत करेल किंवा कसे?

७.३ महानगर आयुक्त यांनी पुढे असे सांगितले की, नॅशनल इनव्हेस्टीगेशन एजन्सीच्या या वरील प्रश्नांना प्राधिकरणाने दिनांक १० ऑगस्ट, २०१६ रोजी खालीलप्रमाणे कळविले:-

- (i) प्राधिकरणाने दिनांक ३० ऑक्टोबर, २०१५ रोजी दिलेला देकार आता व्यपगत झाला आहे. मुंबई महानगर प्रदेश विकास प्राधिकरण (जमिनीची विल्हेवाट) विनियम, १९७७ नुसार प्राधिकरणाने दिनांक ३० ऑक्टोबर, २०१५ रोजीच्या पत्राद्वारे कळविल्यानुसार, अधिमूल्याचा पहिला हप्ता ५०% पेक्षा कमी (म्हणजे रु.२५ कोटी) अंशतः अधिमूल्याचा भरणा करण्याबाबत तरतूद नाही. तसेच प्राधिकरण पूर्ण अधिमूल्याची रक्कम भरणा केल्याशिवाय, भूखंडाचा ताबा देत नाही.
- (ii) त्यानंतर उर्वरीत ५०% अधिमूल्याची रक्कम (नॅशनल इनव्हेस्टीगेशन एजन्सी ही शासकीय संस्था असल्याने) तीन महिन्यात भरणे अपेक्षित आहे. तरी अधिमूल्याची रक्कम भरण्याच्या दुसऱ्या हप्त्याच्या कालावधीत प्राधिकरणाच्या वेळोवेळी ठरलेल्या धोरणाप्रमाणे पुढील १२ महिन्यांपर्यंत व्याजासह भरणा करण्याबाबत वाढ देण्यास महानगर आयुक्तांना अधिकार आहे.
- (iii) सदर विनियमामध्ये, भरणा केलेली अधिमूल्याची रक्कम (म्हणजेच एकूण अधिमूल्य रु.२०६.६० कोटी पैकी रु.२५ कोटी) व्याजासह परतफेड करण्यासाठी अशी कोणतीही तरतूद नाही. परंतु नॅशनल इनव्हेस्टीगेशन एजन्सीच्या विनंतीनुसार सदर भूखंडाच्या वाटपासाठी (नव्याने देकार देण्यासाठी) प्राधिकरणाच्या विचारार्थ टिप्पणी सादर केली जाईल.

७.४ महानगर आयुक्त यांनी पुढे असेही सांगितले की, वांद्रे-कुर्ला संकुलातील “जी” ब्लॉकमधील वाणिज्यिक भूखंड क्र. सी- ३५ बी, क्षेत्रफळ १५०० चौ. मी., ६००० चौ. मी. एवढे अनुज्ञेय बांधकाम क्षेत्रासह नॅशनल इनव्हेस्टीगेशन एजन्सी या संस्थेस रु.३,४४,४४८/- प्रति चौ. मी. बांधकाम क्षेत्र या दराने नव्याने वाटप करावे किंवा कसे यावर प्राधिकरणाला निर्णय घ्यावा लागेल. नॅशनल इनव्हेस्टीगेशन एजन्सी या संस्थेस प्राधिकरणाने नव्याने देकार देण्याचे मान्य केल्यास व नॅशनल इनव्हेस्टीगेशन एजन्सीने अधिमूल्य भरून तो स्विकारल्यास, प्राधिकरणाचा ठराव क्र.१३४७ अन्वये अधिमूल्याचा पहिला हप्ता ३०% देकार पत्र दिल्यापासून एका महिन्याचा कालावधी व उर्वरीत ७०% अधिमूल्य आठ महिन्याच्या कालावधीत समान हप्त्यात भरावा लागेल आणि नॅशनल इनव्हेस्टीगेशन एजन्सी यांना या भूखंडावरील बांधकाम पूर्ण करण्यास ६ वर्षे एवढा कालावधी मिळेल. वरीलप्रमाणे रक्कम भरण्यास त्यांची तयारी नसल्याने नॅशनल इनव्हेस्टीगेशन एजन्सी यांनी या आर्थिक वर्षात एकूण अधिमूल्याची रक्कम रु.२०६.६७ कोटी पैकी रु.२५ कोटी रक्कम (३० टक्यापेक्षा कमी) भरण्याची व उरलेली रक्कम हप्त्यात भरण्याबद्दल केलेली विनंती प्राधिकरणाच्या विचारार्थ सादर.

७.६ त्यानंतर महानगर आयुक्त यांनी पुढे असे सांगितले की, नॅशनल इनव्हेस्टीगेशन एजन्सी ही एक केंद्र शासनाची संस्था असून त्यांना केंद्र शासनाकडून भूखंडवाटपासाठीचा निधी मिळण्यास वेळ लागतो. ही बाब लक्षात घेता सविस्तर चर्चा करून नॅशनल इनव्हेस्टीगेशन एजन्सीला सदर भूखंड वाटपासाठी नव्याने देकार द्यावा व अधिमूल्याचा पहिला हप्ता ३०% देकार पत्र दिल्यापासून एक महिन्याच्या कालावधीत व उर्वरीत ७०% अधिमूल्य भरण्यास आठ महिन्याच्या कालावधी ऐवजी बारा महिन्याचा कालावधी द्यावा तसेच या भूखंडावरील बांधकाम पूर्ण करण्यास ४ वर्षा वरून ६ वर्षे एवढा कालावधी द्यावा असे ठरवून त्यासाठी प्राधिकरणाने पुढील ठराव मंजूर केला आहे :-

ठराव क्र. १३८४ :

“असा ठराव करण्यात येत आहे की, वांद्रे-कुर्ला संकुलातील “जी” ब्लॉकमधील वाणिज्यिक भूखंड क्र. सी-३५ बी, क्षेत्रफळ १५०० चौ. मी. चटई क्षेत्र निर्देशांक- ४.०० प्रमाणे ६००० चौ. मी. एवढे अनुज्ञेय बांधकाम क्षेत्रासह रु. ३,४४,४४८/- प्रति चौ. मी. बांधकाम क्षेत्र या दराने नॅशनल इनव्हेस्टीगेशन एजन्सी (NIA) या संस्थेस वाटप करण्यास व त्यासाठी त्यांना नव्याने देकार देण्यास मान्यता देत आहे.

“असाही ठराव करण्यात येत आहे की, सदर भूखंडाच्या अधिमूल्याचा पहिला हप्ता ३०%देकार पत्र दिल्यापासून एका महिन्याच्या कालावधीत व उर्वरीत ७०% अधिमूल्य बारा महिन्याच्या कालावधीत समान हप्त्यात भरावे. तसेच या भूखंडावरील बांधकाम पूर्ण करण्यास ४ वर्षा वरून ६ वर्षे एवढा कालावधी देण्यास याद्वारे मान्यता देत आहे.

“आणखी असा ठराव करण्यात येत आहे की, वरील ठरावाची अंमलबजावणी करण्यासाठी महानगर आयुक्त यांना प्राधिकृत करण्यात येत आहे.”

बाब क्र.८ : महाराष्ट्र मेरीटाईम बोर्ड यांना वांद्रे-कुर्ला संकुलामधील “जी” ब्लॉकमध्ये वाटप केलेल्या भूखंड क्र.सी-४७ वरील विकसनाबाबत.

८.१ या प्रस्तावाबाबत माहिती देताना महानगर आयुक्त यांनी असे सांगितले की, प्राधिकरणाने त्यांच्या दिनांक ३ फेब्रुवारी, २००६ रोजी झालेल्या ११५व्या बैठकीमध्ये पारीत केलेला ठराव क्र.१०८२ अन्वये वांद्रे-कुर्ला संकुलाच्या “जी” ब्लॉकमधील भूखंड क्र. सी-४७ हा महाराष्ट्र मेरीटाईम बोर्ड यांना ८० वर्षांच्या भाडेपट्ट्यावर अधिमूल्य आकारून वाटप करण्यास मान्यता दिली होती. विषयांकित भूखंडाचे क्षेत्र २९८१.१८ चौ. मी. एवढे असून त्यावर ६४५० चौ. मी. एवढे बांधकाम क्षेत्र अनुज्ञेय आहे. महाराष्ट्र मेरीटाईम बोर्ड यांनी अधिमूल्याची पूर्ण रक्कम प्राधिकरणाकडे जमा केल्यानंतर त्यांनी दिनांक ३१ ऑगस्ट, २००६ रोजी प्राधिकरणासोबत भाडेपट्टाविलेख केला आहे.

८.२ महानगर आयुक्त यांनी असेही सांगितले की, महाराष्ट्र मेरीटाईम बोर्ड यांनी त्यांच्या दिनांक ४ ऑगस्ट, २००८ रोजीच्या पत्रान्वये प्राधिकरणास सादर केलेल्या प्रस्तावाप्रमाणे, या भूखंडावर त्यांना वाटप केलेला ६४५०.०० चौ. मी. बांधकाम क्षेत्रासह वाढीव चटई क्षेत्र निर्देशांकासहीत असे एकंदरीत ११९२४.७२ चौ. मी. (२९८१.१८ चौ. मी x एफएसआय-४) बांधकामाचा खर्च प्राधिकरणाने सोसून त्या मोबदल्यात ५४७४.७२ चौ. मी. (११९२४.७२-६४५०.०० चौ. मी.) अतिरिक्त बांधकाम क्षेत्र (विना अधिमूल्य आकारून) प्राधिकरणास आपल्या कार्यालयासाठी बांधीव जागा उपलब्ध होईल. महाराष्ट्र मेरीटाईम बोर्डाने केलेली विनंती ही प्राधिकरणाच्या दिनांक १० सप्टेंबर, २००८ रोजी झालेल्या १२२व्या बैठकीत सादर करून प्राधिकरणाने त्यास ठराव क्र. ११८१ अन्वये मान्यता दिली. मात्र महाराष्ट्र मेरीटाईम बोर्डकडून सुधारीत भाडेपट्टा करार अंमलात आला (execute) नसल्यामुळे एकत्रितरित्या विकसन करणे शक्य झाले नाही.

८.३ महानगर आयुक्त यांनी पुढे असे सांगितले की, महाराष्ट्र मेरीटाईम बोर्डाने त्यांच्या दिनांक २९ जूलै, २०१३ रोजीच्या पत्राद्वारे या भूखंडावर स्वतः खर्च करून अतिरिक्त बांधकाम क्षेत्र वापरून बांधकाम करण्याचे कळविले. वांद्रे-कुर्ला संकुलातील "ई" ब्लॉकमधील प्राधिकरणाची नवीन कार्यालयीन इमारत ही त्यावेळी पूर्णत्वाच्या अंतिम टप्प्यात असल्यामुळे प्राधिकरणाच्या वाढणाऱ्या गरजेसाठी ही नवीन इमारत वापरता येईल. त्यामुळे विषयांकित भूखंडावरील 'बांधा वापरा व हस्तांतरीत करा' (BOT) या पद्धतीने करावयाच्या विकसनात भाग घेण्याची प्राधिकरणास गरज दिसत नव्हती. तसेच महाराष्ट्र मेरीटाईम बोर्डाला स्वतः बांधकामासाठी अतिरिक्त बांधकाम क्षेत्राची गरज होती. प्राधिकरणाच्या अतिरिक्त वाणिज्यिक बांधकाम क्षेत्र रेडी रेकनरच्या जमिनीच्या १५०% दराने "जी" ब्लॉकच्या वाटपग्रहीना वाटप करण्याच्या योजनेची मुदत जरी संपली असली तरी, यापूर्वीच प्राधिकरणाने महाराष्ट्र मेरीटाईम बोर्डाला ५४७४.७२ चौ. मी. अतिरिक्त वाणिज्य बांधकाम क्षेत्र वाटप करण्यास मान्यता दिली होती. या सर्व कारणांमुळे प्राधिकरणाने दिनांक २० जून, २०१४ रोजी झालेल्या १३४ व्या बैठकीत ठराव क्र. १३०८ अन्वये खालीलप्रमाणे ठराव मंजूर केला:-

- (i) यापूर्वीचा मुंबई महानगर प्रदेश विकास प्राधिकरण व महाराष्ट्र मेरीटाईम बोर्ड यांनी विषयांकित भूखंडावरील एकत्रित विकसनाकरीता केलेला प्राधिकरणाचा ठराव क्र. ११८१ रद्द केला.
- (ii) महाराष्ट्र मेरीटाईम बोर्डाने मागणी केल्याप्रमाणे विशेष बाब म्हणून त्यांना ५४७४.७२ चौ. मी. वाणिज्य वापराचे अतिरिक्त बांधकाम क्षेत्र (४.०० चटईक्षेत्र निर्देशांकापर्यंत) सन २०१४ वर्षाच्या रेडी रेकनरच्या जमिनीच्या १५०% दराने वाटप करावे.
- (iii) महाराष्ट्र मेरीटाईम बोर्ड यांना वाटप करायचे अतिरिक्त बांधकाम क्षेत्र हे त्यांनी शासकीय प्रवर्गातील उपक्रमांनाच वाटप करावे.

प्राधिकरणाच्या या निर्णयाबद्दल दिनांक ३० सप्टेंबर, २०१४ रोजीच्या पत्राने महाराष्ट्र मेरीटाईम बोर्डाला कळविले असून त्यामध्ये सन २०१४ चे रेडी रेकनर दर हे डिसेंबर २०१४ पर्यंत लागू असल्याने त्यापूर्वीच या दराने महाराष्ट्र मेरीटाईम बोर्ड अतिरिक्त बांधकाम क्षेत्र विकत घेऊ शकते असे कळविले होते.

८.४ महानगर आयुक्त यांनी पुढे असेही सांगितले की, महाराष्ट्र मेरीटाईम बोर्ड यांनी दिनांक १३ ऑक्टोबर, २०१४ रोजीच्या पत्राने रु. १० कोटी एवढ्या रक्कमेचा भरणा प्राधिकरणाकडे अतिरिक्त बांधकाम क्षेत्र मिळावे यासाठी केला आहे.

(अ) सबब, प्राधिकरणाने त्यांना दिनांक २ डिसेंबर, २०१० रोजीच्या पत्राने कळविले की, विषयांकित भूखंडावरील महाराष्ट्र मेरीटाईम बोर्ड यांना आवश्यक ५४७४.७२ चौ. मी. अतिरिक्त बांधकाम क्षेत्रांसाठी आवश्यक रु. ११५.७० कोटी रकमेपैकी त्यांनी रु. १० कोटी भरले असून, उर्वरीत रक्कम १०५.७० कोटी दिनांक ३१ डिसेंबर, २०१४ पूर्वी प्राधिकरणाकडे भरावी. परंतु ही उर्वरीत रक्कम महाराष्ट्र मेरीटाईम बोर्ड आजपर्यंत भरू शकले नाही.

(ब) महाराष्ट्र मेरीटाईम बोर्डाने आता दिनांक २० जूलै, २०१६ रोजीच्या पत्राने विनंती केली आहे की :

(i) महाराष्ट्र मेरीटाईम बोर्ड उर्वरीत रु. १०५.७० कोटीचे अतिरिक्त बांधकाम क्षेत्रासाठीचे अधिमूल्य रेडी रेकनर २०१४ च्या दराने करण्यास तयार आहे.

(ii) मुंबई महानगर प्रदेश विकास प्राधिकरणाने मान्यता दिल्यास ते उर्वरीत रु. १०५.०० कोटीचे अधिमूल्य शिघ्र /लगेच करण्यास तयार आहेत.

(क) महाराष्ट्र मेरीटाईम बोर्ड ही शासकीय संस्था असल्याने व त्यांना वाटप केलेले अतिरिक्त बांधकाम क्षेत्र त्यांनी फक्त शासकीय प्रवर्गातील उपक्रमांनाच वाटप करावे ही अट असल्याने व सन २०१४ मध्ये विषयांकित भूखंडावर त्यांना आवश्यक असलेल्या अतिरिक्त वाणिज्य बांधकाम क्षेत्रासाठी एकूण अधिमूल्य रु. ११५.७०८ पैकी रु. १० कोटी त्यांनी भरलेले असल्याने, त्यांच्या विनंतीनुसार प्राधिकरणाने ठराव क्र. १३०८ अन्वये अतिरिक्त बांधकाम क्षेत्रासाठी सन २०१४ या रेडी रेकनर दराच्या १५०% दराने दिलेला देकार पुर्नःजिवित करायचा झाल्यास खालील पर्याय सादर केले :-

(i) सन २०१४ च्या रेडी रेकनरच्या दराने (रु. १,४०,९००/- प्रति चौ. मी.) प्राधिकरणाने दिलेला देकार प्राधिकरणाच्या ठराव क्र. ७०४ अन्वये १४ % दराने व्याज आकारून पुर्नःजिवित करून देता येईल. अशा पद्धतीने देकार पुर्नःजिवित केल्यास महाराष्ट्र मेरीटाईम बोर्डाला साधारण रु. ११५.७० कोटी

ऐवजी रु. १४१.६१ कोटी (दिनांक ३० सप्टेंबर, २०१६ पर्यंत व त्यानंतर रु. ४,०५,४५६/- प्रति दिवशी व्याजापोटी) भरावे लागतील.

- (ii) सन २०१४ च्या ऐवजी सध्याच्या प्रचलित रेडी रेकनर दर २०१६ (रु. १,७६,०००/- प्रति चौ. मी.) लागू करुन देकार पुर्नःजिवित केल्यास महाराष्ट्र मेरीटाईम बोर्डाला साधारण रु. ११५.७० कोटी ऐवजी रु. १४४.५३ कोटी (दिनांक ३१ मार्च, २०१७ पर्यंत) भरावे लागतील.

८.५ या पर्यायाबाबत सविस्तर चर्चा झाल्यानंतर असे ठरले की, महाराष्ट्र मेरीटाईम बोर्ड ही संस्था महाराष्ट्र शासनाचा उपक्रम असून या भूखंडावरील यापूर्वी मंजूर केलेल्या प्रस्तावाप्रमाणे विशेष बाब म्हणून प्राधिकरणाकडून वाटप करण्यासाठी मान्य झालेल्या अतिरिक्त बांधकाम क्षेत्रातून, विकसित होणा-या बांधकाम क्षेत्राचे वाटप त्यांना शासकीय प्रवर्गातील उपक्रमांनाच करायचे बंधन आहे. बैठकीमध्ये अशीही चर्चा झाली की, या अतिरिक्त बांधकाम क्षेत्रातून विकसित होणारे बांधकाम क्षेत्र हे भारतीय बीमा विनियामक आणि विकास प्राधिकरण (Insurance Regulatory and Development Authority of India) विकत घेण्यास उत्सुक आहेत. तसेच महाराष्ट्र मेरीटाईम बोर्ड यांनी यापूर्वीच अतिरिक्त बांधकाम क्षेत्रासाठी रु. १० कोटी प्राधिकरणाकडे भरणा केला आहे.

या चर्चेमध्ये असे ठरले आहे की, सन २०१४ च्या रेडी रेकनरच्या दराऐवजी सध्याच्या प्रचलित रेडी रेकनर २०१६ च्या दराने महाराष्ट्र मेरीटाईम बोर्ड यांना अतिरिक्त बांधकाम क्षेत्र वाटपासाठी नव्याने देकार द्यावा आणि प्राधिकरणाने खालीलप्रमाणे ठराव मंजूर केला :-

ठराव क्र. १३८५:

“असा ठराव करण्यात येत आहे की, बाब टिप्पणीमध्ये नमूद केल्यानुसार विशेष बाब म्हणून महाराष्ट्र मेरीटाईम बोर्डाने मागणी केल्यानुसार त्यांना पूर्वी वाटप केलेल्या बांधकाम क्षेत्रावर अतिरिक्त बांधकाम क्षेत्र (४ चटई क्षेत्रापर्यंत) २०१६ वर्षाच्या रेडी रेकनरच्या जमिनीच्या १५०% दराने वाटप करण्यास मान्यता देत आहे. तसेच या दराने अपेक्षित अधिमूल्याच्या रक्कमेमधून महाराष्ट्र मेरीटाईम बोर्डाने यापूर्वी भरलेली रु.१० कोटीची रक्कम समायोजित करावी यास मान्यता देत आहे. आणखी तसेच महाराष्ट्र मेरीटाईम बोर्ड यांना वाटप करावयाचे वाणिज्य अतिरिक्त

बांधकाम क्षेत्र हे त्यांनी शासकीय प्रवर्गातील उपक्रमांनाच वाटप करावे अशा अटीवर अतिरिक्त बांधकाम क्षेत्र वाटप करण्यास मान्यता देत आहे. असेही ठरविण्यात आले की, मूळ बांधकाम क्षेत्राकरीता ४ वर्षांची कमाल मर्यादा ही सुधारीत भाडेपट्टाविलेख कार्यान्वित झाल्यापासून सुरु होईल.

“असाही ठराव करण्यात येत आहे की, वरील ठरावाची अंमलबजावणी करण्यास महानगर आयुक्त यांना याद्वारे प्राधिकृत करण्यात येत आहे.”

बाब क्र.९ : वैश्विक विपश्यना पगोडाच्या भूखंडासाठी चटई क्षेत्र निर्देशांक ०.३ ऐवजी १.०० करण्याबाबत.

९.१ या प्रस्तावाबाबत माहिती देताना महानगर आयुक्त यांनी असे सांगितले की, महाराष्ट्र प्रादेशिक नियोजन व नगररचना अधिनियम, १९६६ च्या कलम ४० (१) (सी) अन्वये मुंबई महानगर प्रदेश विकास प्राधिकरणाची गोरई-मनोरी-उत्तन अधिसूचित क्षेत्रासाठी विशेष नियोजन प्राधिकरण म्हणून दिनांक १ डिसेंबर, २००६ रोजी नियुक्ती करण्यात आली आहे. गोरई-मनोरी-उत्तन अधिसूचित क्षेत्राच्या मंजूर विकास आराखड्यानुसार वैश्विक विपश्यना पगोडा हा पर्यटन विकास क्षेत्रामध्ये स्थित असून तेथे ०.३० चटई क्षेत्र निर्देशांक अनुज्ञेय आहे. तसेच पर्यटन विकास क्षेत्रामध्ये तळ + १ मजल्याच्या इमारती अनुज्ञेय आहेत. या व्यतिरिक्त सदर पगोड्याच्या भूखंडास वारसा स्थळ व अंशतः सागर तटीय नियंत्रण नियमावलीच्या (CRZ) तरतुदीही लागू होतात.

९.२ महानगर आयुक्त यांनी असेही सांगितले की, सदर अधिसूचित क्षेत्राचा विकास आराखडा मंजूर होण्यापूर्वी शासनाने दिनांक १९ सप्टेंबर, १९९५ रोजी निर्गमित केलेल्या ना-विकास क्षेत्रामधील जमिनी पर्यटनासाठी विकसीत करण्याबाबतच्या बृहन्मुंबई महानगरपालिका क्षेत्रास लागू असलेल्या मंजूर विकास नियंत्रण नियमावलीनुसार तसेच दिनांक २ मार्च, २००९ रोजी निर्गमित केलेल्या धार्मिक इमारतीकरीता अतिरिक्त चटई क्षेत्र निर्देशांक अनुज्ञेय करण्याबाबतच्या नियमावलीनुसार, सदर पगोड्याच्या ६२,३२०.७२ चौ.मी. भूखंडावर एकूण ३८,१४०.२२ चौ.मी. (सुमारे ०.६२ चटई क्षेत्र निर्देशांक) बांधकाम अनुज्ञेय झाले आहे. त्यापैकी ३१,३८७.९७ चौ.मी. (सुमारे ०.५० चटई क्षेत्र निर्देशांक) बांधकाम करण्यात आले आहे.

९.३ महानगर आयुक्त यांनी पुढे असे सांगितले की, वैश्विक विपश्यना पगोड्याच्या आवारात वस्तुसंग्रहालय, कलादालन, अनापना ध्यान केंद्र, कर्मचारी वसाहत, ग्रंथालय, माहिती

तंत्रज्ञान केंद्र, विपश्यना संशोधन संस्था इत्यादी बाबी विकसित करण्याचे वैश्विक विपश्यना फाऊंडेशनच्या विचाराधीन आहे. तसेच सदर सोयी विकसित करण्यासाठी वैश्विक विपश्यना फाऊंडेशनने मा. मुख्यमंत्री, महाराष्ट्र राज्य यांस वैश्विक विपश्यना फाऊंडेशनच्या भूखंडाचे चटई क्षेत्र निर्देशांक ०.३० ऐवजी १.०० करण्याची विनंती केली आहे.

९.४ याबाबत, मा. मुख्यमंत्री व अध्यक्ष, प्राधिकरण यांनी असे नमूद केले की, ज्युडिशियल अॅकेडमी, महाराष्ट्र नॅशनल लॉ युनिवर्सिटी इत्यादी सारख्या अनेक संस्थांना अतिरिक्त चटई क्षेत्र निर्देशांकाची गरज भासते. त्यामुळे सामाजिक, सांस्कृतिक, धार्मिक, शैक्षणिक, पर्यटन व इतर पुरक उपक्रमांच्या विकासासाठी वेगळे राज्यस्तरीय धोरण असणे गरजेचे आहे. तसेच त्यांनी त्याबाबत प्राधिकरणाचे सदस्य श्री.मनुकुमार श्रीवास्तव, प्रधान सचिव (अति.कार्यभार), नगर विकास विभाग यांना त्याअनुषंगाने कार्यवाही करण्याबाबत सुचविले.

९.५ महानगर आयुक्तांनी वैश्विक विपश्यना फाऊंडेशनच्या चटई क्षेत्र निर्देशांक वाढविण्याबाबतच्या विनंतीकडे लक्ष वेधले असता प्राधिकरणाचे सदस्य श्री.प्रकाश मेहता, गृहनिर्माण मंत्री यांनी सुचविले की, वैश्विक विपश्यना पगोडा हे केवळ धार्मिक स्थळ नसून तेथे ध्यान केंद्र, गौतम बुद्धांचे आयुष्य व शिकवण दर्शविणारे प्रदर्शन व माहिती केंद्र असून निवासी विपश्यना ध्यान शिबीरे देखील मोफत आयोजित केली जातात. सबब, वैश्विक विपश्यना पगोड्याच्या आवारात वस्तुसंग्रहालय, कलादालन, अनापना ध्यान केंद्र, विपश्यना संशोधन संस्था इत्यादी बाबी विकसित करण्यासाठी वैश्विक विपश्यना फाऊंडेशनच्या भूखंडाचे चटई क्षेत्र निर्देशांक ०.३० ऐवजी १.०० करणे आवश्यक आहे. तसेच त्यामुळे निर्माण होणारे अतिरिक्त बांधकाम क्षेत्र वापरण्यासाठी इमारतीच्या उंचीवर असलेले बंधन हटविणेही आवश्यक आहे.

मा. मुख्यमंत्री व अध्यक्ष, प्राधिकरण यांनी मा.गृहनिर्माण मंत्री यांनी सुचविलेल्या वरील निवेदनास अनुमोदन दिले व गोरार्ड-मनोरी-उत्तन अधिसूचित क्षेत्रासाठी दिनांक ३ जून, २०१६ रोजी मंजूर झालेल्या विकास नियंत्रण नियमावलीमध्ये वैश्विक विपश्यना पगोड्याच्या भूखंडासाठी अधिमूल्य आकारून १.०० इतका चटई क्षेत्र निर्देशांक अनुज्ञेय करण्यासाठी, इमारतीच्या उंचीवरील बंधन हटविण्यासाठी व त्याअनुषंगाने इतर योग्य त्या ठिकाणी आवश्यक ते बदल करण्यासाठी

महाराष्ट्र प्रादेशिक नियोजन व नगररचना अधिनियम, १९६६ च्या कलम ३७ अन्वये आवश्यक ते सोपस्कार पूर्ण करण्यासाठी पुढील ठराव मंजूर केला :-

ठराव क्र. १३८६ :

“असा ठराव करण्यात येत आहे की, हे प्राधिकरण महाराष्ट्र प्रादेशिक नियोजन व नगररचना अधिनियम, १९६६ च्या कलम ४०(१) (सी) अन्वये गोरई-मनोरी-उत्तन अधिसूचित क्षेत्रासाठी विशेष नियोजन प्राधिकरण म्हणून नियुक्ती महाराष्ट्र प्रादेशिक नियोजन व नगररचना अधिनियम, १९६६ च्या कलम ४०(३) अन्वये वैश्विक विपश्यना पगोड्याच्या भूखंडासाठी अधिमूल्य आकारून १.०० इतका चटई क्षेत्र निर्देशांक अनुज्ञेय करण्याचे, त्यातील इमारतींच्या उंचीवरील बंधन हटविण्याचे व त्या अनुषंगाने गोरई-मनोरी-उत्तन अधिसूचित क्षेत्राच्या मंजूर विकास नियंत्रण नियमावलीमध्ये इतर योग्य त्या ठिकाणी आवश्यक ते बदल करण्याची प्रक्रिया महाराष्ट्र प्रादेशिक नियोजन व नगररचना अधिनियम, १९६६ च्या कलम ३७(१) अन्वये सुरु करण्यास मान्यता देत आहे.

“असाही ठराव करण्यात येत आहे की, महाराष्ट्र प्रादेशिक नियोजन व नगररचना अधिनियम, १९६६ च्या कलम ३७(१) अन्वये मिळालेल्या अधिकारांचा आणि याबाबत सहाय्यभूत ठरणा-या इतर सर्व अधिकारांचा वापर करून प्राधिकरण याद्वारे वरीलप्रमाणे गोरई-मनोरी-उत्तन अधिसूचित क्षेत्राच्या मंजूर विकास नियंत्रण नियमावलीमध्ये फेरबदल करण्यासंदर्भात जनतेकडून सूचना वा हरकती/आक्षेप मागविण्यासाठी नोटीस शासकीय राजपत्रात व दोन स्थानिक वर्तमानपत्रांमध्ये प्रसिध्द करण्यास आणि अशी नोटीस प्रसिध्द झाल्याच्या तारखेपासून एक महिन्याच्या आत अशा “फेरबदलाबाबत” जनतेकडून सूचना वा हरकती मागविण्यासाठी मान्यता देत आहे.

“आणखी असा ठराव करण्यात येत आहे की, महाराष्ट्र प्रादेशिक नियोजन व नगररचना अधिनियम, १९६६ च्या कलम १३९ अन्वये तसेच मुंबई महानगर प्रदेश विकास प्राधिकरण अधिनियम, १९७४ च्या कलम ७ (अ) अन्वये मिळालेल्या अधिकारांचा वापर करून प्राधिकरण याद्वारे वर नमूद केलेली नोटीस प्रसिध्द करण्यास महानगर आयुक्तांना प्राधिकृत करीत आहे.

“आणखी असाही ठराव करण्यात येत आहे की, हे प्राधिकरण, महाराष्ट्र प्रादेशिक नियोजन व नगररचना अधिनियम, १९६६ च्या कलम १५१ (३) अन्वये मिळालेल्या अधिकारांचा वापर करून याद्वारे निर्देश देत आहे की, महानगर आयुक्त किंवा महानगर आयुक्तांनी नामनिर्देशित केलेला व वरिष्ठ नियोजकांच्या दर्जापेक्षा कमी दर्जा नसलेला अधिकारी, याबाबत आलेल्या सूचना वा हरकती /आक्षेप यावर विचार करण्यासाठी नेमण्यास, तसेच त्या अधिका-याने सूचना वा हरकती/ आक्षेप सादर करणा-या व्यक्तींचे म्हणणे ऐकून घेतल्यानंतर त्याबाबतचा अहवाल प्रस्तावित फेरबदलांसह महानगर आयुक्तांस सादर केल्यावर, उक्त अधिनियमाच्या कलम ३७(१) अनुसार शासनाच्या अंतिम मंजूरीचे पुढील सोपस्कार करण्यासाठी महानगर आयुक्तांनी सादर अहवाल शासनास सादर करण्यास प्राधिकृत करीत आहे.

“पुढे आणखी असा ठराव करण्यात येत आहे की, वरील ठरावाची अंमलबजावणी करण्यास तसेच पुढील सर्व कार्यवाही करण्यास हे प्राधिकरण महानगर आयुक्तांना प्राधिकृत करीत आहे.”

बाब क्र.१० : भिवंडी परिसर अधिसूचित क्षेत्रासाठीच्या विकास योजनेतील मौजे वालशिंद, ता.भिवंडी, जि.ठाणे येथील जमिनीवरील आरक्षण क्र.GWR (३) वगळून रहीवास परिमंडळामध्ये समाविष्ट करण्याकरीता महाराष्ट्र प्रादेशिक नियोजन व नगर रचना अधिनियम, १९६६ च्या कलम ३७ अन्वये करावयाच्या फेरबदलाच्या कार्यवाहीबाबत.

१०.१ महानगर आयुक्त यांनी मौ.वालशिंद, ता.भिवंडी, जि. ठाणे येथील जमिनीवरील GWR(३) “Ground Water Recharge” (ग्राऊंड वॉटर रिचार्ज) हे आरक्षण रद्द करणेबाबत शासनास प्राप्त झालेल्या निवेदनाच्या अनुषंगाने शासनाने सादर आरक्षण इतक्या मोठ्या क्षेत्रावर ठेवण्याचे प्रयोजन तसेच आज त्याची आवश्यकता आहे काय याबाबतचा विचार करून महाराष्ट्र प्रादेशिक नियोजन व नगर रचना अधिनियम, १९६६ च्या कलम ३७ अन्वयेचा उचित तो प्रस्ताव शासनास सादर केल्यास, त्यावर शासन गुणवत्तेनुसार निर्णय घेईल असे शासनाने दिनांक १६ जुलै, २०१६ रोजीच्या पत्रान्वये प्राधिकरणास कळविले असल्याचे सांगितले.

१०.२ महानगर आयुक्त यांनी मौजे वालशिंद येथील सादर आरक्षणाखालील जागा सखल असल्याने त्यामध्ये लगतच्या डोंगरावरून वाहणाऱ्या नैसर्गिक पाण्याचे संधारण करण्याच्या दृष्टीने प्राधिकरणाने अधिनियमाच्या कलम २६ अन्वये प्रसिध्द केलेल्या प्रारूप विकास योजनेच्या

नकाशावर सदर जागेचे भौगोलिक स्थान लक्षात घेता, पर्यावरणाच्या दृष्टीकोनातून भूजलसाठा वाढविण्याकरिताचे (Rain Water Harvesting for Ground Water Recharging), GWR(३) "Ground Water Recharge" (ग्राऊंड वॉटर रिचार्ज) हे आरक्षण प्रारूप विकास योजनेमध्ये प्रस्तावित केले असल्याचे सांगून त्यानंतर अधिनियमाच्या कलम २८ अन्वये नियोजन समितीने प्राप्त सुचना/हरकती विचारात घेऊन, विषयांकित जमिनीचे स्थान हे राष्ट्रीय महामार्ग (NH-३) तसेच गावठाणालगत असल्याने सदरच्या जमिनीवरील रहिवास वापराच्या विकासाचा कल लक्षात घेता, केलेल्या शिफारसीनुसार प्राधिकरणाने सदरच्या आरक्षणाखालील संपुर्ण जमिनी आरक्षणातून वगळून रहिवास परिमंडळामध्ये (Residential Zone) व त्याअनुषंगीक आरक्षणांमध्ये समाविष्ट केल्या होत्या, ही वस्तुस्थिती विषद केली. तथापि, शासनाने कलम ३१ अन्वये या अधिसूचित क्षेत्रासाठीची विकास योजना मंजूर करतांना सदरचे आरक्षण कलम २६ अन्वये प्रस्तावित केल्यानुसार कायम केले आहे असे महानगर आयुक्त यांनी सांगितले.

१०.३ महानगर आयुक्त यांनी प्राधिकरणास विनंती केली की, सदर आरक्षणामधून विकास योजनेच्या भाग नकाशावर दर्शविल्याप्रमाणे गावठाणाच्या हद्दीपासून सुमारे २०० मी. अंतरामधील सुमारे १७.३३ हेक्टर क्षेत्राच्या जमिनी नियोजनाच्या दृष्टीने सु-सूत्रता आणण्याकरीता वगळून त्या जमिनी रहिवास परिमंडळामध्ये समाविष्ट करून सदर रहिवास परिमंडळामधील जमिनीकरीता ०.५ इतका चटई क्षेत्र निर्देशांक अनुज्ञेय राहिल यासाठी महाराष्ट्र प्रादेशिक नियोजन व नगररचना अधिनियम, १९६६ च्या कलम ३७ अन्वये फेरबदलाच्या पुढील कार्यवाहीबाबत प्राधिकरणाने योग्य निर्णय घ्यावा.

१०.४ या प्रस्तावावरील चर्चेदरम्यान प्राधिकरणाचे सदस्य, श्री. मनुकुमार श्रीवास्तव, प्रधान सचिव (अति. कार्यभार), नगर विकास विभाग यांनी असे सुचित केले की, सदर प्रस्तावित जमीन वापर फेरबदल करण्यापूर्वी शासनाच्या भूजल सर्वेक्षण आणि विकास यंत्रणा (Groundwater Surveys & Development Agency) यांचेकडून आरक्षण क्र. GWR(३) "Ground Water Recharge" (ग्राऊंड वॉटर रिचार्ज) या संदर्भात अभ्यास अहवाल (Study Report) प्राप्त करून घेणे उचित होईल.

१०.५ त्यानुसार, मौ.वाल्शिंद, ता.भिवंडी, जि. ठाणे येथील जमिनीवरील GWR(३) "Ground Water Recharge" (ग्राऊंड वॉटर रिचार्ज) या आरक्षणामधील गावठाणाच्या हद्दीपासून

सुमारे २०० मी. अंतरामधील सुमारे १७.३३ हेक्टर क्षेत्राच्या जमिनी नियोजनाच्या दृष्टीने सु-सूत्रता आणण्याकरीता भागशः वगळून त्या जमिनी रहिवास परिमंडळामध्ये समाविष्ट करून सदर रहिवास परिमंडळामधील जमिनीकरीता ०.५ इतका चटई क्षेत्र निर्देशांक अनूज्ञेय करणेबाबतच्या प्रस्तावावर शासनाच्या भूजल सर्वेक्षण आणि विकास यंत्रणा (Groundwater Surveys & Development Agency) यांचेकडून अभ्यास अहवाल प्राप्त करून घेऊन प्राधिकरणाच्या बैठकीत सादर करण्याचे ठरले.

बाब क्र.११ : अंबरनाथ, कुळगांव – बदलापूर आणि परिसर अधिसूचित क्षेत्राच्या मंजूर विकास योजनेमधील मौ. कात्रप येथील स.नं.७४, ७५, ८१, ८३ (भाग) व ८४ (भाग) या जमिनी ना विकास परिमंडळामधून वगळून रहिवास परिमंडळात समाविष्ट करणेबाबत महाराष्ट्र प्रादेशिक नियोजन व नगररचना अधिनियम, १९६६ च्या कलम ३७ अन्वये शासनाच्या निर्देशानुसार फेरबदलाच्या कार्यवाहीबाबत.

११.१ महानगर आयुक्त यांनी बाब टिप्पणीमध्ये नमूद केलेल्या अंबरनाथ, कुळगांव-बदलापूर आणि परिसर अधिसूचित क्षेत्राच्या मंजूर विकास योजनेमधील मौ. कात्रप येथील स.नं. ७४, ७५, ८१, ८३ (भाग) व ८४ (भाग) या जमिनी ना विकास परिमंडळामधून वगळून रहिवास परिमंडळात समाविष्ट करणेबाबत महाराष्ट्र प्रादेशिक नियोजन व नगररचना अधिनियम, १९६६ च्या कलम ३७ अन्वयेच्या फेरबदल प्रस्तावावर प्राधिकरणाने योग्य निर्णय घेणेबाबतचा प्रस्ताव प्राधिकरणास सादर केला असल्याचे सांगितले.

११.२ महानगर आयुक्त यांनी बैठकीमध्ये असे सांगितले की, शासनाने दिनांक ०४.०२.२०१० रोजीच्या पत्रान्वये कलम ३७(१) अन्वये संदर्भित जमिनी ना विकास परिमंडळामधून वगळून रहिवास परिमंडळात समाविष्ट करणेबाबत प्राधिकरणास महाराष्ट्र प्रादेशिक नियोजन व नगररचना अधिनियम, १९६६ च्या कलम ३७(१) नुसार विहित वैधानिक कार्यवाही पूर्ण करून फेरबदल प्रस्ताव अंतिम मंजूरीसाठी सादर करणेबाबत निर्देश दिले होते. त्यानुसार प्राधिकरणाने संदर्भित फेरबदलाबाबतची बाब टिप्पणी प्राधिकरणाच्या १२८ व १२९ व्या बैठकीत सादर केली असता त्यावर विचारविमर्श करण्याचे लांबणीवर टाकण्यात आले.

११.३ सदर प्रकरणी शासनाच्या दिनांक १४.१०.२०११ रोजीच्या पत्रास अनुसरून प्राधिकरणाने दिनांक १४.०३.२०१२ रोजीच्या पत्रान्वये “सदर फेरबदल प्रस्तावाबाबत ना विकास परिमंडळातील

विषयांकित जमिनी या 'इको सेन्सीटीव्ह झोन' लगत असल्याने सदर जमिनीचा रहिवास परिमंडळामध्ये समावेश करणे संयुक्तिक होणार नाही, अशी प्राधिकरणाची धारणा आहे", असे शासनास कळविण्यात आल्याचे महानगर आयुक्त यांनी सांगितले.

११.४ महानगर आयुक्त यांनी पुढे असेही सांगितले की, विषयांकित प्रकरणी शासनाने दिनांक २५.०७.२०१६ रोजीच्या पत्रान्वये "प्राधिकरणाच्या दिनांक १४.०३.२०१२ रोजीच्या पत्रामधील अभिप्राय विचारात घेता, विषयाधिन जमिनीचा वापर बदल करणे उचित होणार नसल्याने प्राधिकरणाच्या मान्यतेने गुणवत्तेवर निर्णय घ्यावा", असे प्राधिकरणास सूचित केले आहे. त्यावर महानगर आयुक्तांनी विषयांकित प्रकरणाची वस्तुस्थिती आणि शासनाने दिनांक २५.०७.२०१६ रोजीच्या पत्रान्वये केलेली सूचना यानुसार संदर्भित प्रकरणी प्राधिकरणाने योग्य निर्णय घ्यावा, अशी विनंती बैठकीमध्ये केली.

११.५ प्राधिकरणाचे सदस्य श्री. अजोय मेहता, महापालिका आयुक्त, बृहन्मुंबई महानगरपालिका, यांनी संदर्भित प्रस्तावाबाबत विषयांकित जमिनी या 'इको सेन्सीटीव्ह झोन' लगत असल्याने पर्यावरण तज्ञाचा सल्ला घेवून त्यानुसार पुढील निर्णय घ्यावा असे सूचविले.

११.६ शासनाचे धोरण विकास विरोधी नाही. तथापि, सदर प्रकरणी विकास साध्य करतांना पर्यावरण संवर्धनाचा मुद्दा लक्षात घ्यावा, असे मा. मुख्यमंत्री व अध्यक्ष, प्राधिकरण यांनी सूचित केले.

११.७ त्यानुसार अंबरनाथ, कुळगांव-बदलापूर आणि परिसर अधिसूचित क्षेत्राच्या मंजूर विकास योजनेमधील मौ. कात्रप येथील स.नं. ७४, ७५, ८१, ८३ (भाग) व ८४ (भाग) या जमिनी ना विकास परिमंडळामधून वगळून रहिवास परिमंडळात समाविष्ट करणेबाबत पर्यावरण तज्ञाचा सल्ला घेवून त्यानुसार प्राधिकरणाच्या बैठकीत सादर करण्याचे ठरले.

बाब क्र.१२ : मुंबई ट्रान्सफॉर्मेशन सपोर्ट युनिटसाठी अर्थसहाय्य करणेबाबत.

१२.१ या प्रस्तावाबाबत माहिती देताना महानगर आयुक्त यांनी असे सांगितले की, सामान्य प्रशासन विभाग, मंत्रालय, मुंबई यांच्या दिनांक ३१.०८.२०१५ रोजीच्या शासन निर्णयानुसार मुंबई ट्रान्सफॉर्मेशन सपोर्ट युनिट (एमटीएसयु) हे दिनांक १ जुलै, २०१५ पासून एक स्वतंत्र संस्था म्हणून कार्यरत राहिल आणि एमटीएसयूसाठी निधीची तरतुद करण्याच्या दृष्टीने मुंबई महानगर प्रदेश

विकास प्राधिकरणाकडून अल्पकालावधीसाठी वार्षिक रू. २ कोटीपर्यंतचा निधी एमटीएसयुला उपलब्ध करून दिला जाईल.

१२.२ महानगर आयुक्तांनी असेही सांगितले की संचालक, मुंबई ट्रान्सफॉर्मेशन सपोर्ट युनिट, मुंबई यांनी आपल्या दिनांक २५.०५.२०१६ रोजीच्या पत्रान्वये एमटीएसयुच्या नियमित कार्यासह प्रशासकीय व आस्थापनेवरील खर्च भागविण्याकरिता रू. ४० लाख इतका निधी वितरित करण्याबाबत प्राधिकरणास विनंती केली होती. त्याप्रमाणे प्राधिकरणाकडून अल्पकालावधीसाठी म्हणजे सन २०१५-१६ पासून सन २०१७-१८ पर्यंत वार्षिक रू. २ कोटीपर्यंतचा निधी एमटीएसयुला आवश्यकतेनुसार उपलब्ध करून देण्याच्या प्रस्तावास, एमटीएसयुची तातडीची गरज विचारात घेता, प्राधिकरणाची कार्योत्तर मंजूरी घेण्याचे प्रस्तावित करून मा. मुख्यमंत्री व अध्यक्ष, प्राधिकरण यांनी मंजूरी दिली आहे. सदर प्रस्ताव कार्योत्तर मंजूरीसाठी सादर केला आहे.

१२.३ सविस्तर चर्चेनंतर, बाब टिप्पणीतील प्रस्तावास मान्यता देऊन प्राधिकरणाने पुढील ठराव मंजूर केला :-

ठराव क्र. १३८७ :

“असा ठराव करण्यात येत आहे की, मुंबई महानगर विकास प्राधिकरण अधिनियम, १९७४ च्या कलम १२ - जी अंतर्गत प्राप्त झालेल्या सर्व अधिकारांचा तसेच यासंबंधी सहाय्यभूत होणा-या इतर सर्व अधिकारांचा वापर करून प्राधिकरण याद्वारे सामान्य प्रशासन विभाग, मंत्रालय, मुंबई यांच्या दिनांक ३१.०८.२०१५ रोजीच्या शासन निर्णयानुसार एमटीएसयुसाठी निधीची तरतुद करण्याच्या दृष्टीने अल्पकालावधीसाठी म्हणजे सन २०१५-१६ पासून सन २०१७-१८ पर्यंत वार्षिक रू. २ कोटीपर्यंतचा निधी आवश्यकतेनुसार उपलब्ध करून देण्यास कार्योत्तर मंजूरी देत आहे.

“असाही ठराव करण्यात येत आहे की, वरील ठरावाच्या अनुषंगाने एमटीएसयुसाठी निधी उपलब्ध करून देण्याबाबतची आवश्यक असलेली पुढील सर्व कार्यवाही करण्यास प्राधिकरण याद्वारे महानगर आयुक्तांना याद्वारे प्राधिकृत करण्यात येत आहे.”

बाब क्र.१३ : पर्यटन विभाग, महाराष्ट्र शासन यांच्या विनंतीनुसार “ग्लोबल सिटीझन इंडिया फेस्टीव्हल” या कार्यक्रमासाठी विनाशुल्क जमिन उपलब्ध करून देण्याबाबत.

१३.१. या प्रस्तावाबाबत माहिती देताना महानगर आयुक्त यांनी असे सांगितले की, वांद्रे-कुर्ला संकुलातील मोकळी जमीन / भूखंड प्राधिकरणाच्या दिनांक २८/०९/२००७ रोजी झालेल्या ११९व्या बैठकीमध्ये ठराव क्र. ११२५ अन्वये ठरविलेल्या धोरणानुसार व दरानुसार अनुज्ञाप्ती शुल्क (लायसन्स फी) आकारून प्रदर्शने व विविध कार्यक्रम इत्यादींसाठी तात्पुरत्या वापरासाठी जमीन दिली जाते. सदरच्या निश्चित केलेल्या दरामध्ये प्रतिवर्षी मागील वर्षाच्या दरामध्ये १०% वाढ करण्यास प्राधिकरणाने मान्यता दिलेली आहे. सदरच्या मान्य केलेल्या धोरणाची अंमलबजावणी करतांना आलेल्या विविध अडचणी व तफावती विचारात घेऊन प्राधिकरणाच्या दिनांक २२/१०/२०१२ रोजीच्या १३१ व्या बैठकीत प्रस्ताव सादर करून यापूर्वीच्या धोरणात अंशतः फेरफार करून ठराव क्र. १२९१ अन्वये सुधारीत धोरणास मान्यता दिली आहे.

१३.२ मे. जान प्रोजेक्ट प्रा. लि. यांनी आपल्या दिनांक २९/०८/२०१६ रोजीच्या पत्रान्वये “ग्लोबल सिटीझन इंडिया फेस्टीव्हल” या कार्यक्रमाकरीता वांद्रे-कुर्ला संकुलातील जमीन दिनांक २२/१०/२०१६ ते २६/११/२०१६ या कालावधीकरीता वितरीत करण्याची विनंती केली होती. त्याप्रमाणे प्राधिकरणाने आपल्या दिनांक ०१/०९/२०१६ रोजीच्या पत्रान्वये उपलब्ध असलेल्या सुमारे २,२८,२०० चौ.मी. जमीन वितरणाचे देकार पत्र निर्गमित केले आहे. सदर पत्रान्वये २,२८,२०० चौ.मी. क्षेत्रासाठी रु. ६.६२ कोटी भाडे, रु. ४.९६ कोटी सुरक्षा अनामत रक्कम व रु. ०.९९ कोटी सेवा कर असे एकूण रु. १२.५७ कोटी इतक्या रक्कमेची मागणी केलेली आहे. या व्यतिरिक्त मे. जान प्रोजेक्ट प्रा. लि. यांनी आपल्या दिनांक ३०/०८/२०१६ रोजीच्या पत्रान्वये अतिरिक्त ७०,२८४ चौ.मी. जमिनीची मागणी केली असून त्यापैकी ४३,८८४ चौ.मी. जमीन वितरीत करता येईल. या जमिनीचे भाडे, अनामत रक्कम व सेवा करापोटी एकूण रु. ४४ लाख होतात.

१३.३ शासनाचे प्रधान सचिव, पर्यटन विभाग यांनी दिनांक ०९/०९/२०१६ रोजीच्या अर्ध-शासकीय पत्रान्वये कळविले आहे की, सदरच्या कार्यक्रमाच्या आयोजनाबाबत मा. मुख्यमंत्री यांच्या अध्यक्षतेखाली दिनांक २४/०८/२०१६ रोजी झालेल्या बैठकीमध्ये सादरीकरण करण्यात

आलेले असून, सदर कार्यक्रमाचा उद्देश स्पष्ट करण्यांत आला आहे. या कार्यक्रमाचे आयोजन मे. जान प्रोजेक्ट प्रा. लि. करित आहे. सदरच्या कार्यक्रमास मा. पंतप्रधान आणि मा. मुख्यमंत्री उपस्थित रहाण्याची शक्यता आहे. मे. जान प्रोजेक्ट प्रा. लि. यांनी नगर विकास विभागामार्फत मुंबई महानगर प्रदेश विकास प्राधिकरणाची वांद्रे-कुर्ला संकुल येथील जमीन निःशुल्क मिळावी, अशी विनंती केलेली आहे.

१३.४ प्राधिकरणाच्या सदर बैठकीत आदेशार्थ सादर करण्यात आलेल्या बाब टिप्पणीमध्ये शासनाचे प्रधान सचिव, पर्यटन विभाग यांनी त्यांच्या पत्रात आयोजकांनी कळविलेल्या महत्त्वाच्या बाबींचा उल्लेख करण्यात आला होता जसे, या कार्यक्रमाच्या माध्यमातून सुमारे १३० कोटी इतका फायदा होण्याची शक्यता असून, सदर कार्यक्रम महाराष्ट्र शासनाचे जागतिक स्पर्धेमध्ये स्थळ निर्देशन करेल. तसेच, या कार्यक्रमांमुळे राज्य शासन राबवित असलेल्या काही प्रतिष्ठीत कल्याणकारी योजनेसंदर्भात (जलयुक्त शिवीर) व्यासपीठ उपलब्ध होईल. त्याचप्रमाणे “व्हिजिट महाराष्ट्र-२०१७” या पर्यटन कार्यक्रमासही प्रोत्साहन मिळणार असल्याचे कळविलेले आहे. सबब, महाराष्ट्र शासनाचे प्रधान सचिव, पर्यटन विभाग यांनी सदरच्या कार्यक्रमासाठी नियत कार्यपध्दतीनुसार सदर संस्थेस निःशुल्क जमीन उपलब्ध करून देण्याची केलेली विनंती विचारात घेण्याची, विनंती केलेली आहे.

१३.५ प्राधिकरणाच्या धोरणानुसार शासकीय कार्यालय / संस्था कार्यक्रम आयोजित करित असल्यास, निर्धारित दराच्या ५०% दराने भाडे आकारण्याची धोरणात तरतूद आहे. तथापि, कोणत्याही खाजगी संस्थेस विनामूल्य जमीन देण्याबाबत प्राधिकरणाच्या सदरच्या धोरणात कोणतीही तरतूद नाही. यापूर्वी मुंबई विद्यापीठामार्फत आयोजित केलेल्या इंडियन सायन्स काँग्रेस-२०१५ आणि औद्योगिक विभाग, महाराष्ट्र शासन व औद्योगिक विकास महामंडळ यांच्यामार्फत आयोजित केलेल्या मेक इन इंडिया या कार्यक्रमांचा उद्देश व प्रयोजन विचारात घेऊन, सदर कार्यक्रमांच्या आयोजनासाठी प्राधिकरणाच्या मान्यतेने निःशुल्क जमीन उपलब्ध करून देण्यात आली होती. सदरचे कार्यक्रम हे शासनाच्या विभागाने आयोजित केलेले होते.

१३.६ उपरोक्त संदर्भात असेही निदर्शनास आणण्यात आले की, आयोजकांकडून जमिन वापराच्या रचनेत / आराखड्यात आवश्यकतेनुसार वेळोवेळी बदल करण्यात येत आहेत.

त्यामुळे निश्चित स्वरूपात किती कालावधी व किती जमिन सदर कार्यक्रमासाठी वापरली जाईल हे ठामपणे निश्चित होत नाही.

१३.७ मा.मुख्यमंत्री व अध्यक्ष, प्राधिकरण यांनी असे मत व्यक्त केले की, प्राधिकरणाच्या धोरणानुसार कोणत्याही खाजगी संस्थेस विनामूल्य जमीन देणेबाबत कोणतीही तरतूद नाही. त्यामुळे पर्यटन विभागाच्या विनंतीनुसार “ग्लोबल सिटीझन इंडिया फेस्टीव्हल” या कार्यक्रमाचा उद्देश व प्रयोजन विचारात घेता सदर कार्यक्रमाकरीता भाड्यापोटी होणाऱ्या रक्कमेच्या २५% रक्कम आकारून सदर कार्यक्रमास मागणी केल्यानुसार आवश्यक असलेली जमीन उपलब्ध करून द्यावी.

१३.८ त्यानंतर, बाब टिपणीमधील प्रस्ताव विचारात घेऊन, प्राधिकरणाने पुढील ठराव मंजूर केला :-

ठराव क्र.१३८८ :

“असा ठराव करण्यात येत आहे की, मुंबई महानगर प्रदेश विकास प्राधिकरण अधिनियम, १९७४ चे कलम ३ चे उपकलम (२) अन्वये प्राप्त झालेला अधिकारांच्या आणि त्याबाबत त्यास सहाय्यभूत होणाऱ्या इतर सर्व अधिकारांचा वापर करून, प्राधिकरण याद्वारे प्राधिकरणाच्या दिनांक २२ ऑक्टोबर, २०१२ रोजी झालेल्या १३१ व्या बैठकीमधील ठराव क्र.१२९१ अन्वये भाड्यापोटी होणाऱ्या रक्कमेच्या २५% रक्कम आकारून “ग्लोबल सिटीझन इंडिया फेस्टीव्हल” या कार्यक्रमाचा उद्देश व प्रयोजन विचारात घेता, सदर कार्यक्रमासाठी प्राधिकरणाची मोकळी जमीन/भूखंड आयोजकाच्या विनंतीरूप वितरीत करण्यास प्राधिकरण याद्वारे मान्यता देण्यात येत आहे.

“असाही ठराव करण्यात येत आहे की, वरील ठरावाची अंमजबजावणी करण्यास महानगर आयुक्त यांना याद्वारे प्राधिकृत करण्यात येत आहे.”

बाब क्र.१४ : प्राधिकरणाने झोपडपट्टी पुनर्वसन योजने अंतर्गत प्राप्त झालेल्या हस्तांतरणीय विकास हक्काची खुल्या बाजारात विक्री करणेबाबत.

१४.१ या प्रस्तावाबाबत माहिती देताना महानगर आयुक्त यांनी असे सांगितले की, मुंबई महानगर प्रदेश विकास प्राधिकरणामार्फत प्रकल्पामध्ये बाधित झालेल्या लोकांसाठी झोपडपट्टी

पुर्नवसन योजनेअंतर्गत विकास नियमावली क्र. ३३ (१०) चे कलम ३.११ व कलम ३.५ आणि ३.१९ सहपत्र-४ अन्वये बांधण्यात आलेल्या सदनिकांकरीता सदरच्या योजनेअंतर्गत मुंबई महानगर प्रदेश विकास प्राधिकरणास बृहन्मुंबई महानगरपालिकेने मंजूर केलेल्या १,०२,१३७.८० चौ. मी. हस्तांतरणीय विकास हक्कापैकी प्राधिकरणाच्या मागील १३९ व्या बैठकीत ठराव क्र.१३६४ अन्वये मान्यता दिल्यानुसार १५,३१४.७५ चौ. मी. व १४० व्या बैठकीत ठराव क्र.१३७७ अन्वये मान्यता दिल्यानुसार १५४५०.३३ चौ. मी. असा एकूण ३०७२५.०८ चौ. मी. इतका हस्तांतरणीय विकास हक्क विक्री करण्यात आला आहे. तसेच सदरच्या प्राधिकरणाच्या बैठकीत मान्यता दिल्यानुसार उर्वरित सर्व ७१४१२.७९ चौ. मी. हस्तांतरणीय विकास हक्क विक्रीसाठी व यापूर्वीच्या निविदा पत्रकातील अटी व शर्तीवर ई-निविदा मागविण्यासाठी दिनांक १२ जून, २०१६ व ३१ जुलै, २०१६ रोजीच्या वृत्तपत्रामध्ये निविदा सुचना प्रकाशित करण्यात आली होती. या दोन्ही निविदा प्रक्रियेस अनुसरून अंतिम दिनांकापर्यंत प्राप्त झालेल्या ई-निविदांची छाननी करून, याबाबतचा प्रस्ताव सदरच्या प्रक्रियेस प्राधिकरणाची मान्यता प्राप्त करण्यासापेक्ष, मा. मुख्यमंत्री व अध्यक्ष, प्राधिकरण यांना मान्यतेसाठी सादर करण्यात आला होता. मा. मुख्यमंत्री व अध्यक्ष, प्राधिकरण यांची सदरच्या प्रस्तावास मान्यता मिळाल्यानुसार, निविदाकारांना अनुक्रमे दिनांक २५ जुलै, २०१६ व दिनांक २० सप्टेंबर, २०१६ रोजी देकारपत्रे देण्यात येऊन, सदर निविदाप्रक्रिया पूर्ण झाली आहे. खालीलप्रमाणे सदरच्या निविदा प्रक्रियेत हस्तांतरणीय विकास हक्क विक्री होऊन दर व रक्कम प्राप्त झाली आहे :-

अ क्र	निविदा कालावधी	निविदा काढण्यात आलेल्या हस्तांतरणीय विकास हक्क(चौ. मी.)	निविदा प्राप्त झालेला हस्तांतरणीय विकास हक्क (चौ. मी.)	बाकी राहिलेला हस्तांतरणीय विकास हक्क (चौ. मी.)	प्राप्त झालेला सरासरी दर (रु. प्रति चौ. मी.)	एकूण प्राप्त झालेली रक्कम (रु. प्रति चौ. मी.)
१	जून, २०१६	७१,४१२.७९	३४,२९५.००	३७,११७.७९	३६,५९३/-	१२५,४२,८९,३५५/-
प्राधिकरणाच्या दि.१३/०७/२०१६ रोजीच्या टिप्पणीन्वये मा. मुख्यमंत्री व अध्यक्ष, प्राधिकरण यांची मान्यता घेण्यात आली आहे.						
२	जुलै, २०१६	३७,११७.७९	१२,३१५.००	२४,८०२.७९	३७,२३३/-	४५,४०,३६,५२५/-
प्राधिकरणाच्या दि.९/०९/२०१६ रोजीच्या टिप्पणीन्वये मा. मुख्यमंत्री व अध्यक्ष, प्राधिकरण यांची मान्यता घेण्यात आली आहे.						

उपरोक्त नमूद दोन्ही निविदा प्रक्रियेस मा. मुख्यमंत्री व अध्यक्ष, प्राधिकरण यांनी मान्यता देताना बाकी राहिलेला हस्तांतरणीय विकास हक्क विक्रीसाठी पुन्हा त्याच अटी व शर्तीवर निविदा मागविण्यास मान्यता दिली होती. उपरोक्तप्रमाणे वितरित केलेल्या व यापूर्वी वितरित केलेला

असा एकूण ७७३३५.०८ चौ.मी. हस्तांतरणीय विकास हक्क विक्री करुन प्राधिकरणास रु.२८७.२७ कोटी इतका महसूल प्राप्त झालेला आहे.

१४.२ उपरोक्त प्रमाणे प्राधिकरणाने विक्री केलेला हस्तांतरणीय विकास हक्क वजा जाता बाब टिपणीमध्ये नमूद केल्यानुसार २४८०२.७९ चौ.मी. हस्तांतरणीय विकास हक्क प्राधिकरणाकडे अद्यापही शिल्लक आहे. याप्रमाणे बाकी असलेल्या २४८०२.७९ चौ. मी. हस्तांतरणीय विकास हक्क विक्रीकामी दिनांक २५ सप्टेंबर, २०१६ रोजी वृत्तपत्रात निविदा सुचना प्रकाशित करुन निविदा मागविण्यांत आल्या आहेत.

१४.३ त्यानंतर, बाब टिप्पणीतील प्रस्तावास मान्यता देऊन, प्राधिकरणाने पुढील ठराव मंजूर केला:-

ठराव क्र.१३८९ :

“असा ठराव करण्यात येत आहे की, मुंबई महानगर प्रदेश विकास प्राधिकरण अधिनियम, १९७४ च्या कलम ३ चे उपकलम (२) अन्वये प्राप्त झालेल्या अधिकारांचा आणि त्याबाबत त्यास सहाय्यभूत होणाऱ्या इतर सर्व अधिकारांचा वापर करुन, प्राधिकरण याद्वारे झोपडपट्टी पुनर्वसन योजनेअंतर्गत प्राधिकरणास प्राप्त झालेल्या १,०२,१३७.८० चौ. मी. हस्तांतरणीय विकास हक्कांपैकी प्राधिकरणाच्या ठराव क्र.१३६४ व १३७७ अन्वये मान्यता दिल्यानुसार वितरीत केलेला ३०७२५.०८ चौ.मी. हस्तांतरणीय विकास हक्क वजा जाता उर्वरित ७१,४१२.७२ चौ. मी. हस्तांतरणीय विकास हक्क माहे जून, २०१६ व माहे जुलै, २०१६ मध्ये दोनवेळा ई-निविदाद्वारे निविदा मागवून प्राप्त झालेल्या निविदेमधील उच्चतम दराने खालीलप्रमाणे विक्री करण्याच्या केलेल्या कार्यवाहीस कार्यात्तर मंजूरी देत आहे :-

१) डी. आर. सी. क्र. एस.आर.ए./६७८/कंस्ट्र. :-

अ. क्र.	बोलीदाराचे नाव	मागणी केलेला हस्तांतरणीय विकास हक्क (चौ. मी)	निविदीत दर (रु.)	वितरीत करावयाचा हस्तांतरणीय विकास हक्क (चौ. मी.)
दिनांक १२ जून, २०१६ रोजी प्रकाशित केलेल्या निविदा सुचनेस अनुसरुन प्राप्त निविदा (ई-निविदा क्र. ५३९)				
१	मे. कोलते पाटील डेव्हलपर्स लि.	२९७०.००	३६४२५/-	२९७०.००
२	मे. ब्ल्यु डायमंड कंस्ट्रक्शन कंपनी	२०००.००	३६,३७५/-	२०००.००
३	मे. स्ट्रिमलाईन फायनान्स अँड इन्वेस्टमेंट प्रा.लि.	२०००.००	३६,४०१/-	२०००.००

अ. क्र.	बोलीदाराचे नाव	मागणी केलेला हस्तांतरणीय विकास हक्क (चौ. मी.)	निविदीत दर (रु.)	वितरीत करावयाचा हस्तांतरणीय विकास हक्क (चौ. मी.)
४	मे. स्टिल प्लान्ट प्रा.लि.	२०००.००	३६,४०१/-	२०००.००
५	मे. वालजी डी. सेजपाल अँड कंपनी	९९०.००	३७,१९१/-	९९०.००
६	मे. कुणाल सोधी	१५१०.००	३६,६१०/-	१५१०.००
७	मे. भूमी कंस्ट्रुवेल प्रा.लि.	४०००.००	३६,३६१/-	४०००.००
८	मे. कनकिया स्पेसेस प्रा.लि.	७२५०.००	३६,६३०/-	७२५०.००
९	मे. शिवरंजनी प्रॉपर्टीस एल.एल.पी.	२०००.००	३८,१००/-	२०००.००
१०	मे. स्टारविंग डेव्हलपर्स प्रा.लि.	३३०.००	३६,४९५/-	३३०.००
दिनांक ३१ जुलै, २०१६ रोजी प्रकाशित केलेल्या निविदा सुचनेस अनुसरून प्राप्त निविदा (ई-निविदा क्र. ५८७)				
१	मे. शिवरंजनी प्रॉपर्टीस एल.एल.पी.	८७५.००	३८,००१/-	८७५.००
२	मे. मेट्रो असाशिएट्स	३५०.००	३९,१३८/-	३५०.००

२) डी. आर. सी. क्र. एस.आर.ए./६८५/कंस्ट्र. :-

अ. क्र.	बोलीदाराचे नाव	मागणी केलेला हस्तांतरणीय विकास हक्क (चौ. मी.)	निविदीत दर (रु.)	वितरीत करावयाचा हस्तांतरणीय विकास हक्क (चौ. मी.)
दिनांक १२ जून, २०१६ रोजी प्रकाशित केलेल्या निविदा सुचनेस अनुसरून प्राप्त निविदा (ई-निविदा क्र. ५४०)				
कोणतीही निविदा प्राप्त झालेली नाही.				
दिनांक ३१ जुलै, २०१६ रोजी प्रकाशित केलेल्या निविदा सुचनेस अनुसरून प्राप्त निविदा (ई-निविदा क्र. ५८८)				
१	मे. सुभश्री डेव्हलपर्स	४००.००	३६,४००/-	४००.००

३) डी. आर. सी. क्र. एस.आर.ए./६९९/कंस्ट्र. :-

अ. क्र.	बोलीदाराचे नाव	मागणी केलेला हस्तांतरणीय विकास हक्क (चौ. मी.)	निविदीत दर (रु.)	वितरीत करावयाचा हस्तांतरणीय विकास हक्क (चौ. मी.)
दिनांक १२ जून, २०१६ रोजी प्रकाशित केलेल्या निविदा सुचनेस अनुसरून प्राप्त निविदा (ई-निविदा क्र. ५४१)				
१	मे. इंटिग्रेटेड स्पेसेस लि.	२१००.००	३६,३९६/-	२१००.००
२	मे. देव लॅन्ड अँड हौसिंग प्रा.लि.	१०३०.००	३६,४००/-	१०३०.००
३	मे. हेरिटेज लाईफ स्टाईल अँड डेव्हलपर्स प्रा.लि.	१५६५.००	३६,३५१/-	१५६५.००
४	मे. अजंता फार्मा लि.	२६५०.००	३६,३५१/-	२६५०.००
५	मे. ए सुरती डेव्हलपर्स प्रा.लि.	१९००.००	३६,४५०/-	१९००.००
दिनांक ३१ जुलै, २०१६ रोजी प्रकाशित केलेल्या निविदा सुचनेस अनुसरून प्राप्त निविदा (ई-निविदा क्र.५८९)				
१	मे. कुणाल रियल्टर्स	८४०.००	३६,९००/-	८४०.००
२	मे. फाईन एज	२३५०.००	३७,१९१/-	२३५०.००
३	मे. भूमी कंस्ट्रुवेल	२५००.००	३६,३५१/-	२५००.००
४	मे. ट्रान्सकॉन डेव्हलपर्स प्रा. लि.	५०००.००	३६,६५१/-	५०००.००

"असाही ठराव करण्यात येत आहे की, उपरोक्त प्रमाणे हस्तांतरणीय विकास हक्क विक्री नंतर बाकी असलेला २४,८०२.७९ चौ. मी. हस्तांतरणीय विकास हक्क विक्रीसाठी दिनांक २५ सप्टेंबर, २०१६ रोजी वृत्तपत्रात निविदा सुचना प्रकाशित करून निविदा मागविण्याच्या केलेल्या कार्यवाहीस प्राधिकरण याद्वारे कार्यात्तर मंजूरी देत आहे.

"पुढे असा ठराव करण्यात येत आहे की, उपरोक्त प्रमाणे निविदाकारांनी अटी व शर्तीनुसार देकार स्वीकारून रक्कमेचा भरणा केल्यानंतर त्यांचे सोबत आर्थिक करार करण्यास तसेच, तदनंतर उपभोक्ता फॉर्म ('यु' फॉर्म) निर्गमित करण्यास, तसेच निविदाकार अथवा त्यांनी नामनिर्देशित केलेल्याशी बृहन्मुंबई महानगरपालिकेकडे सादर करावयाचा करार साक्षांकित करण्यास महानगर आयुक्त यांना हे प्राधिकरण प्राधिकृत करित असून, त्याप्रमाणे केलेल्या कार्यवाहीस कार्यात्तर मंजूरी देत आहे."

बाब क्र.१५ : वांद्रे-कुर्ला संकुलाच्या "एच" विभागातील महाराष्ट्र निसर्ग उद्यानातील जमिन बृहन्मुंबई विद्युत पुरवठा व परिवहन उपक्रम (BEST) यांना विद्युत उपकेंद्र उभारण्यासाठी वितरीत करण्याबाबत

आणि

महाराष्ट्र निसर्ग उद्यानाच्या वाहनतळाची जागा "संत शिरोमणी सावता माळी आठवडे बाजार" करीता तात्पुरत्या स्वरूपावर उपलब्ध करून देणेबाबत.

प्रस्ताव १ : वांद्रे-कुर्ला संकुलाच्या "एच" विभागातील महाराष्ट्र निसर्ग उद्यानातील जमिन बृहन्मुंबई विद्युत पुरवठा व परिवहन उपक्रम (BEST) यांना विद्युत उपकेंद्र उभारण्यासाठी वितरीत करण्याबाबत

१५.१ या प्रस्तावाबाबत माहिती देताना महानगर आयुक्तांनी असे सांगितले की, शासनाच्या महसूल व वन विभाग यांच्या दिनांक ०६/१०/१९८३ व १३/०७/१९८४ रोजीच्या आदेशान्वये वांद्रे-कुर्ला संकुलातील "एच" विभागातील, धारावी विभाग, सी.एस.क्र.५०१(पै), ५३१ व ६६६(पै) मधील ५९,६५७ चौ.मी इतकी शासकीय जमीन विकास करण्यासाठी शासनामार्फत प्राधिकरणाकडे वर्ग करण्यात आली. सदर जमिनीवर प्राधिकरणाने निसर्ग उद्यान उभारले असून, सदरच्या उद्यानाच्या व्यवस्थापन व देखाभाली करीता "महाराष्ट्र निसर्ग उद्यान संस्था" अशी संस्था स्थापन करण्यात आली आहे. सदरची सर्व जमीन या संस्थेस नाममात्र रु.१/- अनुज्ञाप्ती शुल्क आकारून अनुज्ञाप्ती करारावर देण्यात आलेली आहे. सदर संस्थेशी करण्यात आलेल्या अनुज्ञाप्ती कराराचा कालावधी प्राधिकरणाच्या स्वेच्छाधिकारानुसार आहे.

१५.२ बृहन्मुंबई विद्युत पुरवठा व परिवहन उपक्रम (BEST) यांनी त्यांच्या दिनांक ११/०८/२०१४ व दिनांक २८/०७/२०१५ रोजीच्या पत्रान्वये तसेच महाव्यवस्थापक, बेस्ट यांच्या दिनांक ०७/०९/२०१५ रोजीच्या अर्धशासकीय पत्रान्वये धारावी विभागातील विद्युत पुरवठा सुरळीत होण्याच्या दृष्टीने नवीन विद्युत उपकेंद्र स्थापन करण्यासाठी महाराष्ट्र निसर्ग उद्यानाच्या क्षेत्रातील ४४ चौ. मी. इतकी जमीन देण्याची विनंती केली आहे. बृहन्मुंबई विद्युत पुरवठा व परिवहन उपक्रम (BEST) यांनी मागणी केलेली ४४ चौ. मी. जमीन ही महाराष्ट्र निसर्ग उद्यान संस्था यांना दिलेल्या जमिनीपैकी असून, सदर जमिनीवरील मालकी अधिकार प्राधिकरणाचा आहे.

१५.३ बृहन्मुंबई विद्युत पुरवठा व परिवहन उपक्रम (BEST) यांच्या विनंतीच्या अनुषंगाने, धारावी पुनर्वसन प्रकल्प, झोपडपट्टी पुनर्वसन प्राधिकरण यांच्याकडून घेण्यात आलेल्या अभिप्रायानुसार धारावी पुनर्विकास प्रकल्पासाठी तयार करण्यात आलेल्या प्रारूप विकास नियोजन नकाशाप्रमाणे महाराष्ट्र नेचर पार्कची मालमत्ता ही खुले क्षेत्र दर्शविण्यात आले असून, सदर नेचर पार्कला लागून असलेल्या ३०.४० मी रुंद रस्त्याचे ४५ मी. रुंदीकरण प्रस्तावित असून, १४.६० मी. चे रुंदीकरण महाराष्ट्र नेचर पार्क मधून दर्शविण्यात आलेले आहे. तरी, विद्युत उपकेंद्राची जागा ही रस्ता रुंदीकरणाचा भाग लक्षात घेऊन नमुद करण्यात यावी. पुढे असेही अभिप्राय दिले आहेत की, सदरच्या जागेवर विद्युत उपकेंद्र बांधण्यास हरकत नाही, त्यानुसार, त्याचे Details Plans, सदर जागेचा मोजणी नकाशा व मालकी दाखविणारे कागदपत्रांसहीत सादर करावे व धारावी पुनर्विकास प्रकल्प, झोपडपट्टी पुनर्वसन प्राधिकरण धारावी अधिसूचित क्षेत्रासाठी विशेष नियोजन प्राधिकरण असल्याने बृहन्मुंबई विद्युत पुरवठा व परिवहन उपक्रम (BEST) यांना बांधकाम प्रस्ताव मंजूरीसाठी सादर करण्याबाबत कळविण्यात यावे.

१५.४ धारावी पुनर्वसन प्रकल्प, झोपडपट्टी पुनर्वसन प्राधिकरण यांचे उपरोक्त अभिप्राय विचारात घेता, बृहन्मुंबई विद्युत पुरवठा व परिवहन उपक्रम (BEST) यांनी विद्युत उपकेंद्र उभारण्यासाठी मागणी केलेली ४४.०० चौ.मी. जमिनीबाबत सुधारीत नकाशा देण्याबाबत दिनांक ०८/०६/२०१६ रोजीच्या पत्रान्वये बृहन्मुंबई विद्युत पुरवठा आणि परिवहन उपक्रम यांना

कळविण्यात आले होते. त्या अनुषंगाने त्यांच्याकडून प्राप्त झालेल्या नकाशानुसार खालील प्रमाणे जमिनीची आवश्यकता दिसून येते :-

- १) प्रत्यक्ष विद्युत उपकेंद्रासाठी आवश्यक जमिन : ४४.०० चौ. मी.
२) विद्युत उपकेंद्राच्या सभोवतालची मोकळी आवश्यक जमिन : १०७.२५ चौ. मी.
एकूण आवश्यक जमिन : १५१.२५ चौ. मी.
३) सध्याच्या रस्त्यापासून विद्युत उपकेंद्रापर्यंतच्या पोहोच : ३६.४५ चौ. मी.
रस्त्यासाठी आवश्यक जमिन

विद्युत उपकेंद्रापासून रोडपर्यंत जाणाऱ्या पोच रस्त्याची जमीन रस्त्याचे रुंदीकरण होईपर्यंत आवश्यक असेल. सबब, बृहन्मुंबई विद्युत पुरवठा आणि परिवहन उपक्रम यांस विद्युत उपकेंद्रासाठी १५१.२५ चौ. मी. जमिन वितरीत करणे आवश्यक राहिल.

१५.५ प्राधिकरणाच्या मालकीच्या जमिनीचे वितरण मुंबई महानगर प्रदेश विकास प्राधिकरण (जमिनीची विल्हेवाट) विनियम, १९७७ मधील तरतुदीनुसार करण्यात येते. सदर तरतुदीनुसार प्राधिकरणाच्या जमिनीची विल्हेवाट विनियम ४ (३) मध्ये नमूद केल्यानुसार शासकीय, स्थानिक प्राधिकरण किंवा सार्वजनिक उपक्रम यांना देकार देऊन किंवा त्यांचा प्रस्ताव स्विकारून करता येते. तसेच विनियम ३ मधील तरतुदीनुसार प्राधिकरणाच्या जमिनी / भूखंड हे अधिमूल्य आकारून ८० वर्षांच्या भाडेपट्ट्यावर वितरीत करण्यात येतात.

१५.६ शासन निर्णय, महसूल व वन विभाग क्र. एलबीएल-२५९४/१४१/प्र.क्र. ३२४/ज-२, दिनांक ०९ जुलै, १९९९ अन्वये विद्युत उपक्रमासाठी व बस आगारासाठी आवश्यक असलेली शासकीय जमिन भाडेपट्ट्याने ३० वर्ष कालावधीकरीता प्रती वर्ष नाममात्र रु. १/- दराने भाडे आकारणी करून देण्याचे आदेश आहेत. त्याप्रमाणे प्राधिकरणाने वडाळा भारवाहक तळ येथील जमिन नाममात्र रु. १/- दराने भाडे आकारणी करून विद्युत उपक्रमास वितरीत करण्यास प्राधिकरणाच्या ठराव क्र.१३२२ अन्वये मान्यता दिलेली आहे.

१५.७ सदरच्या प्रस्तावावर साकल्याने विचार करून असे मत प्रदर्शित करण्यात आले की, उपरोक्त नमूद शासन निर्णयानुसार प्राधिकरणाने वडाळा भारवाहक तळ येथील जमिन, विद्युत ग्रहण केंद्र व विद्युत उपकेंद्राकरीता वितरण करण्याचा घेतलेला निर्णय विचारात घेता, बृहन्मुंबई विद्युत पुरवठा व परिवहन उपक्रम यांना वांद्रे-कुर्ला संकुलाच्या "एच" विभागातील महाराष्ट्र निसर्ग

उद्यान मधील सी.एस.नं.५०१(पै), ५३१ व ६६६(पै) येथील १५१.२५ चौ. मी. इतकी जमिन नाममात्र रु.१/- दराने प्रती वर्ष भाडे आकारणी करुन ३० वर्ष कालावधीकरीता भाडेपट्ट्यावर वितरीत करण्यास मान्यता देण्यात आली.

१५.८ त्यानंतर, बाब टिपणीतील प्रस्तावास मान्यता देऊन प्राधिकरणाने पुढील ठराव मंजूर केला:-

ठराव क्र.१३९० :

“असा ठराव करण्यात येत आहे की, मुंबई महानगर प्रदेश विकास प्राधिकरण अधिनियम, १९७४ च्या कलम ३ चे पोटकलम (२) तसेच मुंबई महानगर प्रदेश विकास प्राधिकरण (जमिनीची विल्हेवाट) विनियम, १९७७ नुसार प्राप्त झालेल्या अधिकारांचा आणि त्यास सहाय्यभूत होणाऱ्या इतर सर्व अधिकारांचा वापर करुन, प्राधिकरण याद्वारे वांद्रे-कुर्ला संकुलाच्या “एच” विभागातील महाराष्ट्र निसर्ग उद्यानामधील १५१.२५ चौ. मी. इतकी जमीन बृहन्मुंबई विद्युत पुरवठा व परिवहन उपक्रम (BEST) यांना ३० वर्षांच्या भाडेपट्ट्यावर रु. १/- प्रती चौ. मी. नाममात्र भाडे आकारणी करुन उक्त विनियमाच्या विनियम, अटी व शर्तीनुसार वितरीत करण्यास मान्यता देत आहे.

“असाही ठराव करण्यात येत आहे की, उक्त विनियमाच्या प्रपत्र-ड (भाडेपट्टा विलेखाचा नमुना) मध्ये योग्य ते बदल करुन बृहन्मुंबई विद्युत पुरवठा व परिवहन उपक्रम (BEST) यांच्याशी भाडेपट्टा करण्यास महानगर आयुक्त यांना याद्वारे प्राधिकृत करण्यात येत आहे.”

प्रस्ताव-२ :- वांद्रे-कुर्ला संकुलाच्या “एच” विभागातील महाराष्ट्र निसर्ग उद्यानाच्या वाहनतळाची जागा संत शिरोमणी सावता माळी आठवडेबाजार करीता तात्पुरत्या स्वरूपावर उपलब्ध करुन देणेबाबत.

१५.९ या प्रस्तावाबाबत माहिती देताना महानगर आयुक्तांनी असे सांगितले की, महाराष्ट्र शासनाच्या पणन व वस्त्रोद्योग विभाग यांच्या शासन निर्णय क्र. कृपमं-०८१६/ प्र.क्र.११९/२१स, दिनांक १२ ऑगस्ट, २०१६ रोजीच्या निर्णयानुसार “संत शिरोमणी श्री सावता माळी शेतकरी आठवडे बाजार” अभियान राबविण्यास मान्यता दिली असून, याकामी महाराष्ट्र राज्य कृषी पणन

मंडळ, पुणे यांची समन्वय संस्था म्हणून नियुक्ती केलेली आहे. सदर शासन निर्णयाच्या अनुषंगाने नगर विकास विभाग यांच्याकडील पत्र क्र.एमआरडी-३३१६/स.क्र.१३५१/नवि-७, दिनांक ९ सप्टेंबर, २०१६ अन्वये महाराष्ट्र राज्य कृषि पणन मंडळ, पुणे यांनी केलेल्या विनंतीच्या अनुषंगाने मुंबईमध्ये “संत शिरोमणी श्री सावता माळी शेतकरी आठवडे बाजार” यासाठी धारावी विभाग, मुंबई येथील जागा उपलब्ध करून देण्याची विनंती केली आहे.

१५.१० “संत शिरोमणी श्री. सावता माळी शेतकरी आठवडे बाजार” दर रविवारी सकाळी ७.०० ते दुपारी ४.०० एवढ्या कालावधीत भरविण्यात येणार आहे. सदर जागेवर कोणत्याही प्रकारचे बांधकाम केले जाणार नसून शेतकरी स्वतः आणलेल्या वाहनांमधून थेट भाजीपाल्याची विक्री करणार आहेत. तसेच आठवडे बाजार संपल्यानंतर सदर जागा स्वच्छ करून मोकळी जमीन ताब्यात परत देणार आहेत. महाराष्ट्र राज्य कृषि पणन मंडळ, पुणे ही समन्वय संस्था आठवडे बाजार चालविण्यासाठी एका आयोजकाची नेमणूक करेल. सदर आयोजकास जागेचे भाडे, टेबल, खुर्च्या, पिण्याचे पाणी, लाईट व्यवस्था, कचरा निर्मूलन, जागेची साफसफाई, अभ्यांगत पार्किंग नियोजन, सुरक्षा, प्रचार, प्रसिध्दी इत्यादी खर्चासाठी स्टॉल धारकाकडून सेवा शुल्क आकारण्याचे अधिकार राहतील.

१५.११ वांद्रे-कुर्ला संकुलातील एच विभागामधील सी.एस.क्र. ५०१, धारावी विभागातील सुमारे २००० चौ.मी. जमीन ही महाराष्ट्र निसर्ग उद्यान क्षेत्रास भेट देण्यासाठी येणाऱ्या प्रेक्षकांची वाहने उभी करण्यासाठी शासनाच्या महसूल व वन विभागाच्या दिनांक २५ मे, १९८८ रोजीच्या शासन निर्णयानुसार प्राधिकरणास वर्ग करण्यात आली आहे. सदरची जमीन “संत शिरोमणी श्री सावता माळी शेतकरी आठवडे बाजार” यासाठी तात्पुरत्या स्वरूपात उपलब्ध करून देण्याचे प्रस्तावित आहे.

१५.१२ प्राधिकरणाच्या मोकळ्या जमिनी तात्पुरत्या वापरासाठी वितरीत करण्याबाबत वेळोवेळी प्राधिकरणाच्या मान्यतेने धोरण निश्चित करून त्यामध्ये वेळोवेळी सुधारणा करून अंतिमतः दिनांक ०६/०३/२०१२ रोजी झालेल्या प्राधिकरणाच्या १३०व्या बैठकीतील ठराव क्र.१२७८ अन्वये मंजूरी घेण्यात आली असून, सदर धोरणाची मुदत मार्च, २०१५ रोजी संपुष्टात आल्याने सदरच्या धोरणास प्राधिकरणाच्या दिनांक २१/०३/२०१६ रोजी झालेल्या १३९ व्या बैठकीत ठराव क्र.१३६८

अन्वये नवीन धोरण निश्चित करे पर्यंत चालू ठेवण्यास मान्यता देण्यात आलेली आहे. त्यानुसार सन-२०१६ चा वाणिज्यिक दर रु.११.६२ व सवलतीचा दर रु.३.९२ इतका असून, या दरांमध्ये प्रत्येक वर्षी १०% वाढ करण्यात येते. तसेच प्राधिकरणाच्या १३८व्या व १३९ व्या बैठकीतील अनुक्रमे ठराव क्र.१३५५ व १३६८ अन्वये मुंबई मेट्रो रेल्वे कॉर्पोरेशन लि. व प्राधिकरण राबवित असलेल्या मेट्रो रेल्वे प्रकल्पाच्या कामासाठी प्राधिकरणाची मोकळी जमिन तात्पुरत्या स्वरूपावर नाममात्र प्रती महिना प्रती चौ.मी. रु.१/- दराने भाडे आकारून नियमित अटी व शर्तीवर देण्यात आली आहे.

१५.१३ सदरच्या प्रस्तावावर साकल्याने विचार करून असे मत प्रदर्शित करण्यात आले की, प्राधिकरणाच्या धोरणानुसार तात्पुरत्या स्वरूपावर विनामुल्य जमिन देण्याबाबतची कोणतीही तरतूद नाही. परंतु, “संत शिरोमणी श्री. सावता माळी शेतकरी आठवडे बाजार” दर रविवारी आठवड्यातून एकदा भरविण्यात येणार असल्याने, या अभियानासाठी महाराष्ट्र राज्य, कृषी पणन मंडळ, पुणे यांना आठवडे बाजाराकरीता “एच” विभागामधील सी.एस.क्र.५०१, धारावी विभागातील सुमारे २००० चौ.मी. जमीन प्रथमतः ११ महिन्यांकरीता उपलब्ध करून देण्यात यावी व त्याकरीता नाममात्र रु.१/- प्रती चौ.मी. या दराने भाडे आकारण्यात यावे.

१५.१४ त्यानंतर, बाब टिपणीमधील प्रस्ताव विचारात घेऊन प्राधिकरणाने पुढील ठराव मंजूर केला :-

ठराव क्र.१३९१ :

“असा ठराव करण्यात येत आहे की, मुंबई महानगर प्रदेश विकास प्राधिकरण अधिनियम, १९७४ च्या कलम ३ चे पोटकलम (२) तसेच मुंबई महानगर प्रदेश विकास प्राधिकरण (जमिनीची विल्हेवाट) विनियम, १९७७ नुसार प्राप्त झालेल्या अधिकारांचा आणि त्यास सहाय्यभूत होणाऱ्या इतर सर्व अधिकारांचा वापर करून, प्राधिकरण याद्वारे महाराष्ट्र शासनाच्या “संत शिरोमणी श्री. सावता माळी शेतकरी आठवडे बाजार” या अभियानासाठी महाराष्ट्र राज्य, कृषी पणन मंडळ, पुणे यांना आठवडे बाजाराकरीता “एच” विभागामधील सी.एस.क्र. ५०१, धारावी विभागातील सुमारे २००० चौ.मी. जमीन नाममात्र रु.१/- प्रती चौ.मी. या दराने प्रथमतः ११ महिन्यांकरीता नियमित अटी व शर्तीवर उपलब्ध करून देण्यास मान्यता देत येत आहे.

“असाही ठराव करण्यात येत आहे की, सदर ठरावाची अंमलबजावणी करण्यासाठी महानगर आयुक्तांना प्राधिकृत करण्यात येत आहे.”

**बाब क्र.१६ : वडाळा भारवाहक तळ येथील ब्लॉक-“सी” च्या विकासाबाबत.
- अभिहस्तांकन शुल्क आकारणीबाबत.**

१६.१ या प्रस्तावाबाबत माहिती देताना महानगर आयुक्त यांनी असे सांगितले की, मुंबई महानगर प्रदेश विकास प्राधिकरणाने वडाळा भारवाहक तळ येथील ब्लॉक-सी, वाणिज्य वापराचा भूखंड भाडेपट्ट्याने मे. लोढा क्रॉऊन बिल्डमार्ट प्रा. लि. यांना वितरीत केला आहे व याबाबत मे.लोढा क्रॉऊन बिल्डमार्ट प्रा. लि. यांचेशी दिनांक ०१.०८.२०११ रोजी भाडेपट्टा करार सांक्षातिक करण्यात आला आहे. सदर भाडेपट्टा करारातील कलम ३ (के) मधील तरतूदीनुसार वितरीत केलेला भूखंड अथवा त्याचा भाग अथवा त्यावरील बांधलेली इमारत अथवा त्याचा भाग विक्री, अभिहस्तांकन, गहाण, पोटभाड्याने अथवा त्यातील हितसंबंध महानगर आयुक्तांची पूर्व संमती घेतल्याशिवाय हस्तांतरित करता येणार नाही. तथापि, अशा हस्तांतरणास, हस्तांतरण विलेखावर आकारण्यात येणा-या मुद्रांक शुल्काच्या १०% इतकी रक्कम अभिहस्तांकन शुल्क घेवून व सार्वजनिक हितार्थ आवश्यक असतील अशा अटीवर महानगर आयुक्त परवानगी देवू शकतात, परंतु अशा पहिल्या हस्तांतरणास कोणतेही अभिहस्तांकन शुल्क देय असणार नाही, अशी तरतूद आहे. उपरोक्त नमूद भाडेपट्टा करारातील तरतूदीसंदर्भात महाअभिवक्ता, महाराष्ट्र शासन यांचे मत घेतले असता, जी इमारत बांधावयाची/बांधली आहे, त्या इमारतीमधील सर्व भाग, गाळे /सदनिका इ. ही एक मिळकत समजून त्याप्रमाणे संपूर्ण इमारत किंवा त्यामधील प्रत्येक सदनिका/ भाग हस्तांतरण होईल, त्यास पहिले हस्तांतरण मानावे. त्यामुळे अशा पहिल्या हस्तांतरणास यापुढे अभिहस्तांकन शुल्क लावू नये. सदरबाबत प्राधिकरणाच्या दिनांक २७ जून, २०१४ रोजी झालेल्या १३४ व्या बैठकीत प्रस्ताव सादर करून प्राधिकरणाने त्यास ठराव क्र.१३१६ अन्वये मंजूरी दिली आहे. सदरच्या ठरावानुसार प्राधिकरणाचा सदर निर्णय हा प्राधिकरणाच्या निर्णयानंतर होणा-या हस्तांतरण प्रकरणात लागू राहिल, मात्र या निर्णयाच्या दिनांकापर्यंत प्राधिकरणाने पूर्वीच्या निर्णयानुसार अभिहस्तांकन शुल्क व इतर शुल्क वसूल करावे, असा निर्णय झाला आहे.

१६.२ मे. लोढा क्रॉऊन बिल्डमार्ट प्रा. लि. यांनी उपरोक्त प्रमाणे प्राधिकरणाने घेतलेल्या निर्णयासंदर्भात मुख्यमंत्री सचिवालयस ई-मेलद्वारे असे निवेदन दिले आहे की, एकदा महाअभिवक्ता यांनी पहिल्या हस्तांतरणाला शुल्क लावता येत नाही, असे स्पष्ट मत दिले असल्याने, सदर निर्णय सुरुवातीपासूनच लागू केला पाहिजे. तसेच पहिल्या हस्तांतरणास कोणतेही शुल्क लावू नये असा निर्णय झाल्याने या प्रकरणी प्रक्रिया शुल्कही देय होत नाही. सदर पत्राच्या अनुषंगाने अभिहस्तांकन (Assignment) शुल्क व प्रक्रिया शुल्क (Processing Fee) आकारणी बाबतचा विषय प्राधिकरणाच्या दिनांक २१ मार्च, २०१६ रोजी झालेल्या १३९व्या बैठकीत सादर करण्यात आला होता. सदर बैठकीत प्रक्रिया शुल्क लागू असल्याबाबत निर्णय होऊन अभिहस्तांकन शुल्काबाबत मा. मुख्यमंत्री व अध्यक्ष, प्राधिकरण यांनी असे निर्देश दिले की, भाडेपट्टेदाराची विनंती मंजूर केल्यास, प्राधिकरणास या भाडेपट्टेदारासह, वांद्रे-कुर्ला संकुल व इतर क्षेत्रातील भाडेपट्टेदाराकडून या प्रकरणी देय झालेल्या एकूण रक्कमेचा सखोल अभ्यास करून प्राधिकरणास सादर करणेबाबत निर्देश दिले होते.

१६.३ मे. लोढा क्रॉऊन बिल्डमार्ट प्रा. लि. यांना प्राधिकरणाने परिच्छेद-१ मध्ये नमूद केल्याप्रमाणे झालेल्या निर्णयापूर्वी म्हणजेच २७ जून, २०१४ पूर्वी एकूण ६९० सदनिका अभिहस्तांकन (Assignment) प्रकरणी व ६६३ सदनिका वित्तीय संस्थाकडे गहाण (Mortgage) प्रकरणी परवानगी दिली आहे. बाब टिप्पणीमध्ये नमूद केल्यानुसार एकूण परवानगी दिलेल्या ६९० सदनिकांचे अंदाजे अभिहस्तांकन शुल्क रू.४.६८ कोटी होत आहे. तसेच एकूण ६६३ सदनिकांचे गहाण खतावरील अभिहस्तांकन शुल्क रू.१४.४३ लाख इतके होत आहे. असे दोन्ही प्रकरणी मे. लोढा क्रॉऊन बिल्डमार्ट प्रा. लि. यांचेकडून अंदाजे एकूण रू.४.८२ कोटी इतके अभिहस्तांकन शुल्क व त्यावर देय दिनांकापासून १४% दराने व्याज देय आहे. मे. लोढा क्रॉऊन बिल्डमार्ट प्रा. लि. यांनी याप्रकरणी प्राधिकरणाचा जो निर्णय होईल तो बंधनकारक असल्याबाबत यापूर्वीच प्रतिज्ञापत्र दिलेले आहे. भाडेपट्टेदाराने अभिहस्तांकन केलेल्या सदनिकांचा विक्री करार/गहाण खत नोंदणी केलेल्याची परिशिष्ट-दोन च्या प्रती कार्यालयास सादर न केल्याने प्रत्यक्ष मुद्रांक शुल्क किती आहे, याची माहिती उपलब्ध नसल्याने प्रत्यक्ष रकमेची परिगणना करता आली नाही. त्यामुळे उपरोक्त प्रमाणे केलेल्या परिगणनापेक्षा प्रत्यक्ष रक्कम कमी-जास्त संभवते.

१६.४ शासनाने वांद्रे-कुर्ला संकुल, वडाळा ट्रक टर्मिनस येथील प्राधिकरणाच्या मालकीच्या जागेवर बांधण्यात आलेल्या इमारतीमधील अभिहस्तांकन (Assignment) संमती विषयक प्रकरणी बाब टिपणीमध्ये नमूद केल्यानुसार अशा प्रकरणी सुमारे रु.३५.३७ कोटी इतके अभिहस्तांकन शुल्क संबंधित भाडेपट्टेधाराकडून वसूल केलेले आहे. मे. लोढा क्रॉऊन बिल्टमार्ट प्रा. लि. यांनी विनंती केल्यानुसार सदरचा निर्णय पूर्वलक्षी प्रभावाने लागू करावयाचा निर्णय झाल्यास संबंधित भाडेपट्टादार सदरची रक्कम परत मागणी करण्याची शक्यता नाकारता येत नाही. सबब, दोन्ही प्रकरणी एकूण रु.४०.१९ कोटी इतके आर्थिक नुकसान संभवते.

याबाबत सखोल चर्चेअंती, मा.मुख्यमंत्री तथा अध्यक्ष, प्राधिकरण यांनी असे निर्देश दिले की, प्राधिकरणाचा ठराव क्र.१३१६ अन्वये घेतलेला निर्णय पूर्वलक्षी प्रभावाने लागू करता येईल का, याबाबत विधी तज्ञांचा सल्ला घेऊन प्राधिकरणास सादर करावे.

बाब क्र.१७ : विस्तारीत मुंबई नागरी पायाभूत सुविधा प्रकल्पांतर्गत पूर्व द्रुतगती महामार्गावर कोपरी, ठाणे (पूर्व) येथील रेल्वे ओलांडणी पुलाचे रुंदीकरण करणे व परिसरातील वाहतूक सुधारणा प्रकल्पाच्या कामास प्रशासकीय मंजूरी मिळणेबाबत.

१७.१ या प्रस्तावाबाबत माहिती देताना महानगर आयुक्त यांनी असे सांगितले की, ठाणे जवळील पूर्व द्रुतगती महामार्गावर सद्यस्थितीत महामार्गाच्या ४+४ वाहिन्या अधिक दोन्ही बाजूस प्रत्येकी ९ मीटरचे सेवा रस्ते उपलब्ध असून कोपरी येथील रेल्वे ओलांडणी पूल मात्र २+२ वाहिन्यांचा उपलब्ध आहे. पूर्व द्रुतगती महामार्गावरील वाहतुकीचे प्रमाण फार मोठे असून रेल्वे ओलांडणी पूल मात्र अतिशय कमी क्षमतेचा असल्याने या ठिकाणी मोठ्या प्रमाणावर वाहतूक कोंडी होते. त्यामुळे या पुलाचे रुंदीकरण तातडीने करण्याची आवश्यकता आहे. तसेच ठाणे पूर्व व पश्चिम भागांना जोडणारा कोपरी पूल पार केल्यानंतर वाहनांना जवळीलच तीन हात नाका येथे येऊन पूर्व द्रुतगती महामार्ग ओलांडावा लागतो. त्यामुळे तीन हात नाका परिसरात मोठ्या प्रमाणावर वाहतूक कोंडी होते. तीन हात नाका हे आठ रस्ते एकत्र मिळणारे जंक्शनचे ठिकाण असून यापैकी सर्वात जास्त वाहतूक हि ठाणे पूर्व दिशेकडून येणा-या वाहनांची असते. त्यामुळे या वाहनांना महामार्ग ओलांडण्याकरीता तीन हात नाक्याच्या व्यतिरीक्त अन्य पर्यायी मार्ग उपलब्ध करून दिल्यास तीन हात नाका येथील वाहतूक कोंडी मोठ्या प्रमाणात कमी होण्यास मदत होईल.

१७.२ महानगर आयुक्त यांनी असेही सांगितले की, यापैकी कोपरी रेल्वे ओलांडणी पूल बांधण्याच्या कामास व त्यास येणा-या अंदाजित खर्च रु. २२ कोटी रक्कमेस प्राधिकरणाच्या दिनांक २४.१२.२००७ रोजी झालेल्या १२० व्या बैठकीत प्रशासकीय मंजूरी देण्यात आली होती. तथापि, सदर कामाची प्रक्रिया त्यावेळी शासनाच्या सार्वजनिक बांधकाम विभागामार्फत करण्यात येत असल्यामुळे मुंबई महानगर प्रदेश विकास प्राधिकरणामार्फत या प्रकरणी कार्यवाही करण्यात आली नाही. सार्वजनिक बांधकाम विभागामार्फत या कामासाठी प्रशासकीय प्रक्रिया सन २००१ मध्ये सुरु करण्यात आली होती. मात्र या कामाकरीता आवश्यक असलेली रेल्वेची सर्वसाधारण आराखड्यास मंजूरी सार्वजनिक बांधकाम विभागास दिनांक १५.०४.२०१५ रोजी प्राप्त झाली. सदर कामाचा या वेळी सार्वजनिक बांधकाम विभागाने तयार केलेल्या अंदाजपत्रकानुसार ठोक अंदाजित खर्च रु. ११३.७४ कोटी इतका होता. सदर अंदाजित रक्कम फक्त पुलाच्या बांधकामाची असून ती अतिशय ढोबळ स्वरूपाची होती. सदर रकमेची तरतूद शासनामार्फत तातडीने होणे कठीण असल्याने व सदर प्रकल्पाची अत्यंत तातडीने आवश्यकता असल्यामुळे काही लोकप्रतिनिधींनी सदर काम मुंबई महानगर प्रदेश विकास प्राधिकरणामार्फत हाती घेण्याकरीता विनंती केली. तसेच परिसरातील होणारी वाहतुक कोंडी दूर करण्याच्या अनुषंगाने इतरही उपाय योजना करणे आवश्यक होते. या अनुषंगाने, पुर्व द्रुतगती महामार्गावरील कोपरी, ठाणे (पूर्व) येथील रेल्वे ओलांडणी पुलाचे व परिसरातील वाहतुक सुधारणा प्रकल्प राबविण्याचे काम मुंबई महानगर प्रदेश विकास प्राधिकरणामार्फत हाती घेण्याचे तद्नंतर प्रस्तावित करण्यात आले.

१७.३ महानगर आयुक्त यांनी कामाचे स्वरूपाबाबत पुढीलप्रमाणे माहिती दिली, सार्वजनिक बांधकाम विभागामार्फत प्रस्तावित केलेल्या व रेल्वेने दिनांक १५.०४.२०१५ रोजी मंजूर केलेल्या सर्वसाधारण आराखडयानुसार अस्तित्वातील पुलाच्या दोन्ही बाजूस प्रत्येकी दोन वाहिन्यांच्या पूलांचे बांधकाम करण्यात येईल. या नवीन बांधकाम केलेल्या पुलांवरून वाहतुक सुरु केल्यानंतर अस्तित्वातील पूल तोडून त्या ठिकाणी नवीन २+२ वाहिन्यांचा पूल बांधण्यात येईल. नवीन पूलांचे बांधकाम रेल्वेच्या मागणीनुसार अस्तित्वातील रेल्वे ओलांडणी पूलाच्या पातळीपेक्षा ०.८५ मी. उंचीवर करण्यात येईल. पुलाच्या दोन्ही बाजूस असलेल्या बृहन्मुंबई महानगरपालिकेच्या मुख्य जलवाहिन्यांचे स्थलांतरण न करता उपलब्ध जागेत ४+४ वाहिन्यांच्या पुलाकरीता जागा उपलब्ध आहे. त्यामुळे नवीन पुल ४+४ वाहिन्यांचा प्रस्तावित करण्यात आला आहे.

तसेच कोपरी रेल्वे पूल पार केल्यानंतर वाहनांना महामार्गावर येण्याकरीता तीन हात नाका येथे येण्याऐवजी नौपाडा परिसरास ज्ञानसाधना महाविद्यालयास जोडणारा महामार्गाखालून भुयारी मार्ग प्रस्तावित करण्यात आला असून या भुयारी मार्गामुळे वाहनांना महामार्ग ओलांडण्याकरीता तसेच महामार्गावरून प्रवास करण्याकरीता अत्यंत सोयीचा पर्यायी मार्ग उपलब्ध होऊन तीन हात नाका येथे होणारी वाहतूक कोंडी मोठ्या प्रमाणावर कमी होईल.

१७.४ रेल्वे विभागाच्या नियमानुसार सदर पुलाचे रेल्वे हद्दितील काम स्टीलमध्ये करणे प्रस्तावित असून आवश्यकतेनुसार रस्ता रुंद करण्यापूर्वी रिटेंनिंग वॉलचे बांधकाम करण्यात येईल. त्याचप्रमाणे रस्त्याच्या उंचीत वाढ होणार असल्याने आनंदनगर येथील अस्तित्वातील भुयारी मार्ग व महामार्गावरील पादचारी पुलाची पुर्नःबांधणी करण्याचा समावेश करण्यात आला आहे.

१७.५ महानगर आयुक्त यांनी पुढे सांगितले की, रेल्वेची सुरक्षा मानके, काम करण्याकरीता रेल्वेकडून मिळणारे ब्लॉक्स तसेच रेल्वे वाहिन्यांची व प्रवाशांची सुरक्षितता या बाबी लक्षात घेऊन पुलाचे रेल्वे हद्दितील भागाचे काम रेल्वेकडून करण्याचे नियोजन आहे. या अनुषंगाने, या कामाचा तसेच रेल्वेच्या नियमांप्रमाणे लागू असलेल्या इतर बाबींचा खर्च प्राधिकरणाकडून रेल्वेला ३५:३५:३० या प्रमाणात कामाच्या प्रगतीनुसार आगाऊ स्वरूपात प्राधिकरणाकडून रेल्वेकडे जमा करण्यात येईल. उर्वरीत, रेल्वे हद्दिबाहेरील पूलाचे काम प्राधिकरणामार्फत कार्यान्वित करण्यात येईल. प्राधिकरणाने नियुक्त केलेल्या प्रकल्प सल्लागारांनी तयार केलेल्या आराखडयांना रेल्वेची अंतिम मंजूरी लवकरच मिळणे अपेक्षित आहे.

१७.६ महानगर आयुक्त यांनी कामाच्या अंदाजपत्रकाबाबत माहिती देताना असेही सांगितले की, नमूद बाबींचा अंतर्भाव असलेल्या कामांचे रेल्वेने मंजूर केलेल्या आराखडयांवर आधारित व सार्वजनिक बांधकाम विभागाच्या ठाणे जिल्हयाच्या सन २०१४-१५ चे दरसूचीनुसार कामाचे अंदाजपत्रक बनविण्यात आले. यानुसार रेल्वेहद्दितील पूलाच्या कामाचे रु. ५० कोटी व इतर कामाचे रु. १३५.७० कोटी मिळून एकूण प्रत्यक्ष कामाची किंमत रु. १८५.७० कोटी इतकी येत आहे. तसेच यामध्ये रेल्वेच्या इतर बाबींचा खर्च व इतर अनुषंगिक बाबींचा खर्च मिळून कामाची

एकूण अंदाजित प्रशासकीय मान्यता रक्कम रु. २५८.७६ कोटी इतकी असून अंदाजपत्रकाचा विस्तृत तपशील खालीलप्रमाणे आहे :-

अ.क्र.	तपशील	रक्कम (रु.)
अ.	रेल्वे भागातील कामाची किंमत (रेल्वेमार्फत कार्यान्वित)	
	१) रेल्वे पुलाचा अंदाजित खर्च	५० कोटी
	२) विद्युत कामाचा खर्च (५%)	२.५० कोटी
	३) सिग्नल व टेलिकम्युनिकेशन (५%)	२.५० कोटी
	४) डायरेक्शन व जनरल चार्जेस (६.२५%)	३.१२५ कोटी
	५) डिपार्टमेंटल चार्जेस (१२.५%)	६.२५ कोटी
	६) एकूण	६४.३७५ कोटी
	७) आकस्मिक खर्च (१%)	०.६४ कोटी
	८) एकूण	६५.०१५ कोटी
	९) एस्टाब्लिशमेंट चार्जेस (९.१३%)	५.९३५ कोटी
	१०) एकूण	७०.९४५ कोटी
	११) १० वर्षे कालावधीकरीता वार्षिक ३% प्रमाणे देखभाल दुरुस्ती खर्च	१९.३१२५ कोटी
	१२) रेल्वे विभागाकडे जमा करावयाची एकूण रक्कम	९०.२५७ कोटी
ब.	रेल्वे भागाबाहेरील कामाचा खर्च (प्रधिकरणामार्फत कार्यान्वित)	
	१) अॅप्रोचेस रस्त्यांचा खर्च	४१.०० कोटी
	२) रिटर्निंग वॉल बांधकाम खर्च	५७.३७ कोटी
	३) मुळ रस्त्याच्या सुरक्षेसाठी शिट पाईलिंग	१४.१५ कोटी
	४) तातपुरत्या पॅनल भिती	४.५३ कोटी
	५) ज्ञानसाधना महाविद्यालय भुयारी मार्ग	७.५० कोटी
	६) आनंद नगर भुयारी मार्ग	८.५० कोटी
	७) पादचारी पूल	२.७० कोटी
	८) एकूण बांधकाम खर्च (१ ते ७)	१३५.७० कोटी
	९) भाववाढ तरतूद (१०%)	१३.५७ कोटी
	१०) आकस्मिक खर्च तरतूद (५%)	६.७८५ कोटी
	११) सेवा वाहिन्या स्थलांतरण / मजबुतीकरण तरतूद (५%)	६.७८५ कोटी
	१२) अॅप्रोचेस कामाचा एकूण खर्च	१६२.८४ कोटी
क.	एकूण प्रत्यक्ष बांधकाम खर्च (अ.१ + ब.८) = १८५.७० कोटी	
ड.	प्रकल्प व्यवस्थापन सल्लागार मानधन (३.०५%)	५.६६ कोटी
ई.	प्रकल्पाचा एकूण खर्च (अ१२ + ब१० + ड)	२५८.७६ कोटी

१७.७ महानगर आयुक्त यांनी यापुढे असे सुचविले की, रेल्वेवरील मुळ पुलाची उंची रेल्वेच्या तांत्रिक आवश्यकतेनुसार वाढविणे गरजेचे असल्याने रेल्वे हद्दिमधील जुना पुल तोडून त्याठिकाणी

नवीन पुल बांधण्याच्या कामाच्या खर्चाचा काही भार रेल्वेने उचलणे अपेक्षित असून त्यासंबंधी त्यांचेकडे पत्रव्यवहार करणेत येईल.

प्राधिकरणाचे सदस्य, श्री. मनुकुमार श्रीवास्तव, प्रधान सचिव (अति.कार्यभार), नगर विकास विभाग यांनी सदर कामांची किंमत निश्चित करणेपुर्वी अंदाजपत्रक चालू दरसुचीनुसार सुधारीत करण्यात यावे अशी सुचना केली.

१७.८ महानगर आयुक्त यांनी, विस्तारीत मुंबई नागरी पायाभूत सुविधा प्रकल्पांतर्गत पूर्व द्रुतगती महामार्गावर कोपरी, ठाणे (पूर्व) येथील रेल्वे ओलांडणी पुलाचे रुंदीकरण करणे व परीसरातील वाहतुक सुधारणा प्रकल्पाच्या कामाचा रु. २५८.७६ कोटी अंदाजपत्रकीय रक्कमेचा प्रशासकीय मान्यतेचा प्रस्ताव प्राधिकरणाच्या बैठकीत सादर करण्यात आल्याचे सांगितले.

१७.९ त्यानंतर, बाब टिपणीमधील प्रस्ताव विचारात घेऊन प्राधिकरणाने पुढील ठराव मंजूर केला :-

ठराव क्र. १३९२ :

“असा ठराव करण्यात येत आहे की, मुंबई महानगर प्रदेश विकास प्राधिकरण अधिनियम, १९७४ च्या कलम १६ चे उपकलम (१) व (२) अन्वये प्राप्त झालेल्या अधिकारांचा आणि याबाबत त्यास सहाय्यभूत होणा-या इतर सर्व अधिकारांचा वापर करून, प्राधिकरण याद्वारे विस्तारीत मुंबई नागरी पायाभूत सुविधा प्रकल्पांतर्गत पूर्व द्रुतगती महामार्गावर कोपरी, ठाणे (पूर्व) येथील रेल्वे ओलांडणी पुलाचे रुंदीकरण करणे व परीसरातील वाहतुक सुधारणा प्रकल्पाच्या कामाचा रु. २५८.७६ कोटी अंदाजपत्रकीय रक्कमेच्या प्रस्तावास प्रशासकीय मान्यता देण्यात येत आहे.

“असाही ठराव करण्यात येत आहे की, वरील ठरावाची अंमलबजावणी करण्यासंबंधी आवश्यक ती पुढील सर्व कार्यवाही करण्यास महानगर आयुक्त यांना याद्वारे प्राधिकृत करण्यात येत आहे.”

बाब क्र.१८ : वांद्रे-कुर्ला संकुलातील “जी” ब्लॉक मधील वाणिज्य वापराचा भूखंड भाडेपट्ट्याने वाटपासाठी प्रसिध्द केलेल्या ई-निविदेबाबत

१८.१ या प्रस्तावाबाबत माहिती देताना महानगर आयुक्त यांनी असे सांगितले की, प्राधिकरणाच्या मान्यतेनुसार वांद्रे-कुर्ला संकुलातील भूखंड वाटपासाठी ६ प्रवर्ग मंजूर केले आहेत. तसेच प्राधिकरणाच्या कार्यकारी समितीच्या मंजूरीने त्यात व्यावसायिक विकासक, यांना एक

प्रवर्ग म्हणून अंतर्भूत करण्यास मान्यता दिली आहे. परंतु, त्याप्रमाणे प्राधिकरणाची मान्यता घेऊन हे सुधारीत प्रवर्ग बनविणे बाकी आहे. याचा सविस्तर अभ्यास करून प्राधिकरणाच्या बैठकीत नव्याने प्रस्ताव सादर केला जाईल.

बाब क्र.१९ : वांद्रे-कुर्ला संकुल अधिसूचित क्षेत्राच्या विकास नियंत्रण विनियम, १९७९ मधील विनियम क्र.४ (A) (i) मध्ये फेरबदल करणेबाबत.

१९.१ या प्रस्तावाबाबत माहिती देताना महानगर आयुक्त यांनी असे सांगितले की, महाराष्ट्र शासनाने दिनांक ७ मार्च, १९७९ च्या अधिसूचनेअन्वये मुंबई महानगर प्रदेश विकास प्राधिकरणास वांद्रे-कुर्ला अधिसूचित क्षेत्रासाठी विशेष नियोजन प्राधिकरण म्हणून नियुक्त केले आहे. वांद्रे-कुर्ला संकुलाच्या या अधिसूचित क्षेत्राकरीता तयार केलेल्या नियोजन प्रस्तावास व विकास नियंत्रण विनियमावलीस शासनाने दिनांक ९ एप्रिल, १९७९ रोजी मंजूरी दिली आहे.

१९.२ महानगर आयुक्त यांनी असेही सांगितले की, वांद्रे-कुर्ला संकुल अधिसूचित क्षेत्राच्या विकास नियंत्रण विनियमातील “व्याख्या”, “उपलब्ध चटई क्षेत्र निर्देशांक” आणि “वास्तुशास्त्रीय नियंत्रण आराखडे” या तरतूदी वगळता या विनियमावलीच्या नियम क्र. ६ येथे नमूद केल्याप्रमाणे बृहन्मुंबई महानगरपालिकेने वेळोवेळी तयार केलेल्या विकास नियंत्रण विनियमावलीच्या इतर तरतूदी (वांद्रे-कुर्ला संकुलासाठी बनविलेल्या विकास नियंत्रण विनियमावलीच्या) विनियम क्र. ५ च्या अधीन राहून वांद्रे-कुर्ला संकुलातील विकसनासाठी तशाच्या तशा लागू होतात.

१९.३ महानगर आयुक्त यांनी असेही सांगितले की, शासनाने वेळोवेळी त्यांच्या अधिसूचनेद्वारे “ई” व “जी” ब्लॉकसाठी अनुज्ञेय चटईक्षेत्र निर्देशांक वाढ करण्यास मंजूरी दिली आहे. त्यामुळे आता वांद्रे-कुर्ला संकुलाच्या “जी” ब्लॉकमध्ये वाणिज्य व रहिवासी वापराकरीता चटई क्षेत्र निर्देशांक समान म्हणजे ४.०० एवढा झाला आहे. वांद्रे-कुर्ला संकुल अधिसूचित क्षेत्राच्या मंजूर नियोजन प्रस्तावामध्ये ब्लॉकवाईस अॅग्रीगेट चटईक्षेत्र निर्देशांक अनुज्ञेय आहे व प्राधिकरणाच्या मान्यतेने “जी” ब्लॉकमधील भूखंडधारकांना अधिमूल्य आकारून अतिरिक्त बांधकाम क्षेत्र वाटप केले आहे. त्यामुळे काही भूखंडावर ४ पेक्षा अधिक चटई क्षेत्र निर्देशांक अनुज्ञेय केला आहे व त्यामुळे त्याप्रमाणात सर्व्हिसेसला लागणारे क्षेत्र देखील भूखंडधारकांना प्रत्यक्षात सोडावे लागत आहे.

१९.४ बृहन्मुंबई महानगरपालिकेची विकास नियंत्रण नियमावली हि चटई क्षेत्र निर्देशांक-१.०/१.३३ साठी तयार केलेली असून या तरतूदी वांद्रे-कुर्ला संकुलाला कमी पडत असल्यामुळे अतिरीक्त सर्व्हिसेसचे क्षेत्र चटई क्षेत्र निर्देशांकामध्ये धरावे लागतात. त्यामुळे भाडेपट्टेदारांनी आणि बीकेसी प्रॉपर्टी ओनर्स असोसिएशन यांनी या प्राधिकरणाकडे त्यांच्या इमारतीला लागणारे सर्व्हिसेस जसे, इलेक्ट्रिक रुम, इलेक्ट्रिक पॅनल रुम, इलेक्ट्रिक डिस्ट्रीब्युशन रुम, इलेक्ट्रिक सबस्टेशन, वॉचमेन केबीन इत्यादीचे क्षेत्र हे चटई क्षेत्र निर्देशांकामधून वगळावे अशी विनंती प्राधिकरणास व शासनास केली आहे. वांद्रे कुर्ला संकुलातील भाडेपट्टेदारांनी आणि बीकेसी प्रॉपर्टी ओनर्स असोसिएशनची ही विनंती रास्त असल्यामुळे महानगर आयुक्त यांनी असे सांगितले की, वांद्रे-कुर्ला संकुलाच्या विकास नियंत्रण नियमावली, १९७९ मध्ये दिलेल्या सर्व्हिसेसचे क्षेत्र चटई क्षेत्र निर्देशांकामधून सूट देण्याची जी तरतूद आहे त्यामध्ये पुढील प्रमाणे (बाब टिप्पणीतील परिच्छेद ७ प्रमाणे) सुधारणा करावयाचे प्रस्तावित केले आहे.

- i) **इलेक्ट्रिक सब स्टेशन:-** भूखंडधारकांना इलेक्ट्रिक सब स्टेशनचे क्षेत्र हे विद्युत पुरवठा विभागाने दिलेल्या आवश्यक क्षेत्राप्रमाणे बांधावे लागते व अतिरीक्त इलेक्ट्रिक सब स्टेशनचे क्षेत्र हे चटई क्षेत्र निर्देशांकामध्ये धरावे लागते त्यामुळे विद्युत पुरवठा विभागाने दिलेल्या क्षेत्राप्रमाणे इलेक्ट्रिक सब स्टेशनच्या क्षेत्र चटई निर्देशांक क्षेत्रामधून सूट देण्यासाठी वांद्रे-कुर्ला संकुलाच्या विकास नियंत्रण नियमावली मधील विनियम क्र.४(A)(i)(j)(vi) मध्ये तशी सुधारणा करणे प्रस्तावित आहे.
- ii) **इलेक्ट्रिक रुम/ इलेक्ट्रिक पॅनल रुम/इलेक्ट्रिकल डिस्ट्रीब्युशन रुम:-** इमारतीला लागणारा विद्युत पुरवठा हा इलेक्ट्रीकल इक्विपमेंट / इलेक्ट्रीकल पॅनल्स / इलेक्ट्रिक डिस्ट्रीब्युशन बोर्ड यांच्या मार्फत केला जात असल्यामुळे या यंत्रणा ठेवण्याकरिता जास्त जागेची आवश्यकता भासते व या अतिरिक्त जागेचे क्षेत्र चटई क्षेत्र निर्देशांकामध्ये मोजावे लागते. त्यामुळे प्रत्येक मजल्याच्या बांधकाम क्षेत्राच्या जास्तीत जास्त ०.५ टक्क्यापर्यंत एवढे इलेक्ट्रिक रुम, पॅनल रुम आणि इलेक्ट्रिक डिस्ट्रीब्युशन रुम करिता (असे एकत्रित) क्षेत्र चटई क्षेत्र निर्देशांकामधून सूट देण्यासाठी वांद्रे-कुर्ला संकुलाच्या विकास नियंत्रण नियमावली मधील विनियम क्र. ४(A)(i)(j)(ii) मध्ये तशी सुधारणा करणे प्रस्तावित आहे.

- iii) **गृह निर्माण संस्था कार्यालय/ व्यवस्थापन कार्यालय:-** बृहन्मुंबई महानगरपालिकेच्या विकास नियंत्रण नियमावली प्रमाणे रहिवासी इमारतीच्या को.ऑ.हौ. सोसायटी करिता गृह निर्माण संस्था कार्यालयाला लागणारे क्षेत्र चटई क्षेत्र निर्देशांकामधून सूट देण्याची तरतूद आहे. या तरतूदी वाणिज्यिक इमारतींना लागू नाहीत. परंतु वांद्रे-कुर्ला संकुलामधील बहुतांश इमारती वाणिज्य वापराच्या आहेत. प्राधिकरणाने भूखंड वाटप करण्याच्या प्रक्रियेत विकासक (Developer) या श्रेणीचा समावेश केला आहे. सदर विकासक हे इमारती बांधून त्यामधील बांधीव जागा विविध कंपन्यांना वाटप करीत असतात आणि त्यांचे कॉन्डेमिनियम अॅग्रीमेंट तयार करून इमारतीची देखभाल करीत असतात. त्यामुळे रहिवासी इमारतीकरीता जशी सोसायटी ऑफीस ला जागा चटई क्षेत्र निर्देशांकामधून सूट देण्याची तरतूद आहे, त्याच धर्तीवर विकासकांनी विक्रीत केलेल्या वाणिज्यिक इमारतीला व्यवस्थापन कार्यालयाची जागा (इमारतीत २० पेक्षा कमी गाळे असल्यास १२ चौ.मी. पर्यंत व २० पेक्षा अधिक गाळे असल्यास २० चौ.मी. पर्यंत) चटई क्षेत्र निर्देशांकामधून सूट देण्यासाठी वांद्रे कुर्ला संकुलाच्या विकास नियंत्रण विनियम क्र.४(A)(i)(g) मध्ये तशी सुधारणा करणे प्रस्तावित आहे.
- iv) **सिक््युरीटी बुथ:-** आजच्या काळामध्ये सिक््युरीटी बुथ ही इमारतीला लागणारी एक महत्वाची आवश्यक सर्विस झाली आहे. वांद्रे-कुर्ला संकुलामधील पोलीस विभागाने भूखंडधारकांना कळविले आहे की, आपल्या इमारतीच्या सुरक्षेबाबत आपण स्वतः सुरक्षा करावी त्यामुळे सुरक्षेच्या दृष्टीकोनातून भूखंडधारक आजच्या काळात उपलब्ध असलेली आधुनिक सुरक्षा व्यवस्था करणारी यंत्रणा त्यांच्या सिक््युरीटी बुथ मध्ये करीत असतात बृहन्मुंबई महानगरपालिकेच्या विकास नियंत्रण नियमावली-१९९१ मध्ये वॉचमॅन बुथचे क्षेत्र ३.०० चौ. मी. एवढे चटई क्षेत्र निर्देशांकामधून सूट देण्याची तरतूद आहे.

वांद्रे-कुर्ला संकुलामधील डॉयमड बोर्सची इमारत, तसेच संमेलन व प्रदर्शन व वाणिज्य केंद्र तसेच एन.एस.ई. या मोठ्या आकारांच्या भूखंडासाठी सुरक्षेच्या दृष्टीकोनातून अनेक गेट द्यावे लागतात व त्यावर सिक््युरीटी बुथ सुद्धा उभारावे लागतात आणि सबब भूखंडावर ३ चौ.मी एवढ्या क्षेत्राचे वॉचमॅन बुथचे क्षेत्र चटई क्षेत्र निर्देशांकामधून सूट देण्याची तरतूद कमी पडत असल्यामुळे सिक््युरीटी क्षेत्र हे प्रत्येक

प्रवेशद्वाराशी (Entry Gate) संबंधीत करुन सरासरी १० चौ.मी. क्षेत्र प्रती प्रवेशद्वार हे चटई क्षेत्र निर्देशाकांमधून सूट देण्यासाठी वांद्रे-कुर्ला संकुलाच्या विकास नियंत्रण विनियम ४(A)(i)(b) मध्ये सुधारणा करणे प्रस्तावित आहे.

१९.६ प्राधिकरणाचे सदस्य श्री. अजोय मेहता, महापालिका आयुक्त, बृहन्मुंबई महानगरपालिका यांनी सर्व्हीसेसचे क्षेत्र हे एकूण क्षेत्राच्या काही टक्क्यापर्यंत चटई क्षेत्र निर्देशांमधून सूट द्यावे असे सूचविले. त्यावर महानगर आयुक्तानी असे सांगितले की, हे क्षेत्र नेमके कुठे वापरले जाईल हे निश्चित करता येणार नाही त्यानुसार बाब टिप्पणीतील प्रस्तावावर सविस्तर चर्चा करुन प्राधिकरणाने पुढील ठराव मंजूर केला :-

ठराव क्र. १३९३ :

“असा ठराव करण्यात येत आहे की, हे प्राधिकरण महाराष्ट्र प्रादेशिक नियोजन व नगररचना अधिनियम, १९६६ च्या कलम ४०(१) (सी) अन्वये वांद्रे-कुर्ला संकुल अधिसूचित क्षेत्रासाठी विशेष नियोजन प्राधिकरण म्हणून नियुक्ती झाल्यानंतर महाराष्ट्र प्रादेशिक नियोजन व नगररचना अधिनियम, १९६६ च्या कलम ४०(३) अन्वये वरिल परिच्छेद १९.५ मधील प्रस्तावनुसार वांद्रे-कुर्ला संकुलाच्या मंजूर नियोजन प्रस्तावातील विकास नियंत्रण नियमावलीमध्ये बदल करण्याची प्रक्रिया महाराष्ट्र प्रादेशिक व नगर रचना अधिनियम, १९६६ च्या कलम ३७(१) अन्वये सुरु करण्यास मान्यता देत आहे.

“असाही ठराव करण्यात येत आहे की, महाराष्ट्र प्रादेशिक नियोजन व नगर रचना अधिनियम, १९६६ च्या कलम ३७(१) अन्वये मिळालेल्या अधिकारांचा आणि याबाबत सहाय्यभूत ठरणा-या इतर सर्व अधिकारांचा वापर करुन प्राधिकरण याद्वारे वरीलप्रमाणे वांद्रे-कुर्ला संकुलाच्या विकास नियंत्रण विनियम ४A(i) मधील विवक्षीत विनियमा मध्ये फेरबदल करण्यासंदर्भात जनतेकडून सूचना वा हरकती/आक्षेप मागविण्यासाठी नोटीस शासकीय राजपत्रात व दोन स्थानिक वर्तमानपत्रांमध्ये प्रसिध्द करण्यास आणि अशी नोटीस प्रसिध्द झाल्याच्या तारखेपासून एक महिन्याच्या आत अशा “फेरबदलाबाबत” जनतेकडून सूचना वा हरकती मागविण्यासाठी मान्यता देत आहे.

“आणखी असा ठराव करण्यात येत आहे की, महाराष्ट्र प्रादेशिक नियोजन व नगररचना अधिनियम, १९६६ च्या कलम १३९ अन्वये तसेच मुंबई महानगर प्रदेश विकास प्राधिकरण अधिनियम, १९७४ च्या कलम ७ (अ) अन्वये मिळालेल्या अधिकारांचा वापर करून प्राधिकरण याद्वारे वर नमूद केलेली नोटीस प्रसिध्द करण्यास महानगर आयुक्तांना प्राधिकृत करीत आहे.

“आणखी असाही ठराव करण्यात येत आहे की, हे प्राधिकरण, महाराष्ट्र प्रादेशिक नियोजन व नगररचना अधिनियम, १९६६ च्या कलम १५१ (३) अन्वये मिळालेल्या अधिकारांचा वापर करून याद्वारे निर्देश देत आहे की, महानगर आयुक्त किंवा महानगर आयुक्तांनी नामनिर्देशित केलेला व वरिष्ठ नियोजकांच्या दर्जापेक्षा कमी दर्जा नसलेला अधिकारी, याबाबत आलेल्या सूचना वा हरकती /आक्षेप यावर विचार करण्यासाठी नेमण्यास, तसेच त्या अधिका-याने सूचना वा हरकती/ आक्षेप सादर करणा-या व्यक्तींचे म्हणणे ऐकून घेतल्यानंतर त्याबाबतचा अहवाल प्रस्तावित फेरबदलांसह महानगर आयुक्तांस सादर केल्यावर, उक्त अधिनियमाच्या कलम ३७(१) अनुसार शासनाच्या अंतिम मंजूरीचे पुढील सोपस्कार करण्यासाठी महानगर आयुक्तांनी सादर अहवाल शासनास सादर करण्यास प्राधिकृत करीत आहे.

“पुढे आणखी असा ठराव करण्यात येत आहे की, वरील ठरावाची अंमलबजावणी करण्यास तसेच पुढील सर्व कार्यवाही करण्यास हे प्राधिकरण महानगर आयुक्तांना प्राधिकृत करीत आहे.”

बाब क्र.२० : प्राधिकरणातर्फे मुंबई महानगर क्षेत्रातील पश्चिम उप-प्रदेशातील मिरा-भाईंदर व वसई-विरार महानगरपालिका या स्थानिक स्वराज्य संस्थांसाठी ४०३ द.ल.लि. प्रतिदिन क्षमतेच्या सूर्या प्रादेशिक नळ पाणी पुरवठा योजनेस सुधारित प्रशासकीय मान्यता देण्याबाबत.

२०.१ महानगर आयुक्त यांनी या बाब टिप्पणी बद्दल माहिती देताना असे सांगितले की, मुंबई महानगर प्रदेश विकास प्राधिकरणाच्या दिनांक २७ जून, २०१४ रोजी संपन्न झालेल्या १३४व्या बैठकीत मुंबई महानगर क्षेत्रातील पश्चिम उप-प्रदेशातील मिरा-भाईंदर व वसई-विरार महानगरपालिका या स्थानिक स्वराज्य संस्थांसाठी ४०३ द.ल.ली. प्रतिदिन क्षमतेची सूर्या प्रादेशिक पाणी पुरवठा योजना प्राधिकरणातर्फे राबविण्यासाठी येणारा एकूण अंदाजित खर्च रु. १३२५.७७

कोटी यास प्रशासकीय मान्यता प्राप्त आहे. त्याचप्रमाणे मा. मुख्यमंत्री व अध्यक्ष, प्राधिकरण यांची, मिरा-भाईंदर व वसई-विरार महानगरपालिकांना भेडसावणारा तिन्न पाणी टंचाईचा प्रश्न जलदगतीने सोडविण्याच्या दृष्टीने निविदा मागविण्याच्या प्रक्रियेस सुरुवात करण्याची गरज असल्याने या प्रकल्पाच्या रु. १९७८.३५ कोटी अंदाजपत्रकास तत्वतः सुधारित प्रशासकीय मान्यता दिनांक १०.१०.२०१६ रोजी प्राप्त करण्यात आली असून त्या अनुषंगाने प्राधिकरणाने दिनांक १७ ऑक्टोबर, २०१६ रोजी या प्रकल्पाची निविदा मागविण्याची जाहिरात प्रसिध्द करून निविदा प्रक्रियेस सुरुवात केली आहे.

२०.२ महानगर आयुक्त यांनी असेही सांगितले की, सुर्या प्रादेशिक नळ पाणी पुरवठा योजनेच्या अंतिम आराखडयानुसार सुर्या धरणाजवळील खालील भागांतील नदी पात्रात सध्या अस्तित्वात असलेल्या कवडास बंधान्यातून (Pick up weir) उदंचन केंद्राच्या सहाय्याने पाणी उचलून २ कि.मी. अंतरावर असलेल्या सुर्या नगर येथील मोकळ्या जागेतील प्रस्तावित जलशुध्दीकरण केंद्रात पाणी शुध्द करून राष्ट्रीय महामार्ग क्र. ८ च्या बाजूने टाकण्यात येणाऱ्या सुमारे ८८ कि.मी. लांबीच्या जलवाहिनीद्वारे वसई-विरार व मिरा-भाईंदर यांच्या हद्दीत बांधण्यात येणाऱ्या जलाशयापर्यंत (MBR) पाठविण्यात येणार आहे. प्रकल्प राबविण्यासाठी यानुसार लागणाऱ्या विविध परवानग्या प्राप्त करण्याची कार्यवाही प्रगतीपथावर असून त्यातील NHAI यांची राष्ट्रीय महामार्ग क्र.८ च्या बाजूने जलवाहिनी टाकण्याबाबतची तत्वतः मान्यता प्राप्त आहे. त्याचप्रमाणे जिल्हा परिषद रस्त्याच्या बाजूने जलवाहिनी टाकणे, महाराष्ट्र मेरीटाइम बोर्डाची नदी व खाडी ओलांडणे तसेच सी. आर. झेड. साठी M.O.E.F. GoI, दिवा-वसई रेल्वे क्रॉसिंगबाबत मध्य रेल्वे व प्रकल्पास लागणाऱ्या विद्युत पुरवठ्याबाबत MSETCL यांच्या मान्यता प्राप्त झाल्या आहेत.

२०.३ महानगर आयुक्त यांनी असे नमूद केले की, प्राधिकरणाने या योजनेसाठी नियुक्त प्रकल्प सल्लागारातर्फे तयार करण्यात आलेले सुधारीत अंदाजपत्रक प्रचलित दरानुसार (२०१५-१६) प्राधिकरणास सादर करण्यात आले आहे. सुधारित अंदाजपत्रकाप्रमाणे प्रकल्पाची अंदाजित

किंमत रु. १९७७.२९ कोटी इतकी येते. यातील कामाच्या घटकानुसार त्याच्या अंदाजित किंमतीसह तुलनात्मक तक्ता खालीलप्रमाणे देण्यात आला आहे :-

अ.क्र.	तपशिल	प्राप्त प्रशासकीय मान्यता अंदाजपत्रक २०१२-१३ (MJP DSR) (रु. कोटी)	प्रस्तावित सुधारित प्रशासकीय मान्यता अंदाजपत्रक २०१५-१६ (MJP DSR) (रु. कोटी)
१)	घटक कामे (Work component)	७७३.०१	९६९.६९ (DSR प्रमाणे होणारी वाढ रु. १९६.६८ कोटी)
२)	अ) बोगदा मेंढवनखिंड (१.७० कि.मी)	१२९.००	१२२.४० (लांबी कमी झाली)
	ब) बोगदा तुंगारेश्वर (४.४३५ कि.मी)	३०.६० (खोदाई करून जमिनीखालून पाईप टाकण्याचा खर्च)	२१२.८८ (वन्य जीव अभयारण्य परवानगी प्राप्त करण्यासाठी बोगदा आवश्यक असल्याने होणारी वाढ रु. १८२.२८ कोटी)
	क) बोगदा वसई खाडी (०.९ कि.मी)	४४.००	४३.२०
३)	प्रचलन व परिरक्षण (O&M for 8 Years)	००.०० (खर्च अंतर्भूत नाही)	२६३.६९ (प्राधिकरणाकडे O & M मनुष्यबळ व यंत्रणा नसल्यामुळे)
	निविदा मुल्य	९७६.६१	१६११.८६ (रु. ६३५.२५ कोटी ने वाढ)
४)	Contingency :इतर खर्च जसे की, पाणी आरक्षण/सिंचन/ पुर्नस्थापन खर्च, स्वामित्व शुल्क, भू-संपादन, पुनर्वसन, विद्युत भांडवली खर्च.	३४९.१६	३६५.४३ (आकिस्मक खर्च ३% ऐवजी ५% धरल्याने वाढ.)
	प्रशासकिय मान्यतेसाठी अंदाजित खर्च	१३२५.७७ (२७.६.२०१४ रोजीच्या बैठकीत प्रशासकीय मान्यता प्राप्त)	१९७७.२९ (रु. ६५१.५२ कोटी ने वाढ)

२०.४ महानगर आयुक्त यांनी असेही सांगितले की, तक्त्यात दाखविल्याप्रमाणे सुधारित अंदाजित खर्चात झालेल्या वाढीबाबतची प्रमुख कारणे DSR दरात झालेली वाढ, बोगद्याच्या लांबीत वाढ आणि प्रचलन व परिरक्षणाची तरतूद अशी आहे :-

सुधारित अंदाजपत्रकात एकूण रुपये ६५१.५२ कोटी इतकी वाढ झाल्याने प्रकल्पाच्या एकूण अपेक्षित खर्च रु.१९७७.२९ कोटीस सुधारित प्रशासकीय मान्यता मिळावी तसेच रु.१६११.८६ कोटीच्या सुधारित निविदा मुल्यास ही मान्यता मिळावी अशी विनंती महानगर आयुक्त यांनी केली.

२०.५ वरील बाबत मा. मुख्यमंत्री व अध्यक्ष, प्राधिकरण यांनी अशी सूचना केली की, प्राधिकरणाच्या या सुर्या प्रादेशिक नळ पाणीपुरवठा योजनेतून मिरा-भाईंदर व वसई-विरार महानगरपालिका स्थानिक स्वराज्य संस्थांना पाणी मिळणार आहे त्यांनी पर्यावरण समतोल राखण्यासाठी पाण्याचा जास्तीत जास्त पुनर्वापर (Recycling) करण्याच्या तसेच पाणी वितरण व्यवस्था जास्तीत जास्त कार्यक्षम होण्यासाठी कमीत कमी एन.आर.डब्ल्यू. (NRW) राहिल याची खबरदारी घेण्याबाबत प्राधिकरणातर्फे स्थानिक स्वराज्य संस्थांना सूचना देण्यात याव्यात. तसेच त्यांनी पुढे अशी सूचना केली की, सुरु केलेली निविदा प्रक्रिया शिघ्रगतीने पूर्ण करुन योजना अंमलबजावणीची कामे तातडीने हाती घेऊन ऑक्टोबर, २०१९ पर्यंत योजना पूर्ण करुन वसई-विरार व मिरा-भाईंदर महानगरपालिकेच्या नागरिकांना भेडसावणारा पिण्याच्या पाण्याचा ज्वलंत प्रश्न कायमस्वरूपी सोडवावा.

२०.६ त्यानंतर, बाब टिप्पणीतील प्रस्तावास मान्यता देऊन प्राधिकरणाने पुढील ठराव मंजूर केला:

ठराव क्र. १३९४:

“असा ठराव करण्यात येत आहे की, मुंबई महानगर प्रदेश विकास प्राधिकरण अधिनियम, १९७४ च्या कलम १२ चे उप-कलम (१) चे पोटकलम (क) (ड) (ई) व (ग) अन्वये प्राप्त झालेल्या अधिकारांचा आणि याबाबत त्यास सहाय्यभूत होणाऱ्या इतर अधिकारांचा वापर करुन प्राधिकरणास सुर्या धरणातून प्राप्त झालेल्या एकूण पाणीसाठ्याच्या आधारे ४०३ द.ल.लि. प्रतिदिन क्षमतेची सुर्या प्रादेशिक नळ पाणीपुरवठा योजना राबविण्याकरिता येणारा अपेक्षित खर्च रुपये १९७७.२९ कोटी यास सुधारीत प्रशासकीय मान्यता व सुधारित निविदा किंमतीस रु.१६११.८६ कोटीस मान्यता देण्यात देत आहे.

“असाही ठराव करण्यात येत आहे की, मुंबई महानगर क्षेत्रातील पश्चिम उप-प्रदेशातील वसई-विरार व मिरा-भाईंदर महानगरपालिका यांना भेडसावणाऱ्या तिव्र पाणी टंचाईचा प्रश्न सोडविण्यासाठी ही योजना त्वरीत राबविण्याकरिता मा. मुख्यमंत्री व अध्यक्ष, प्राधिकरण यांच्या तत्वतः मान्यतेनंतर सुरु केलेली प्रकल्पाची निविदा प्रक्रिया शिघ्रगतीने पूर्ण करुन हा प्रकल्प सुधारीत प्रशासकीय अंदाजपत्रकानुसार जलदगतीने पूर्ण करण्यास मान्यता देण्यात येत आहे.

“आणखी असा ठराव करण्यात येत आहे की, प्राधिकरणाच्या सुर्या प्रादेशिक नळ पाणीपुरवठा योजनेतून मिरा-भाईंदर महानगरपालिका व वसई-विरार महानगरपालिका या स्थानिक स्वराज्य संस्थांना पाणी मिळणार आहे त्यांनी पर्यावरण समतोल राखण्यासाठी पाण्याचा जास्तीत जास्त पुनर्वापर (Recycling) करण्याच्या तसेच पाणी वितरण व्यवस्था जास्तीत जास्त कार्यक्षम ठेवण्यासाठी कमीत कमी एन.आर.डब्ल्यू. (NRW) राहिल याची खबरदारी घेण्याबाबत प्राधिकरणातर्फे या स्थानिक स्वराज्य संस्थांना सुचना देण्याची कार्यवाही करण्यास मान्यता देण्यांत येत आहे.

“आणखी असाही ठराव करण्यात येत आहे की, वरील ठरावांची अंमलबजावणी करण्यासाठी व प्रकल्पाबाबत आवश्यक ती पुढील सर्व कार्यवाही करण्यासाठी महानगर आयुक्त यांना याद्वारे प्राधिकृत करण्यात येत आहे.”

बाब क्र.२१ : मुंबई महानगर प्रदेश विकास प्राधिकरणातील अधिकारी व कर्मचारी यांना सन २०१५-१६ या वित्तीय वर्षासाठीच्या सानुग्रह अनुदानास मंजूरी मिळणेबाबत.

२१.१ महानगर आयुक्त यांनी असे सांगितले की, मुंबई महानगर प्रदेश विकास प्राधिकरण हे स्थानिक प्राधिकरण असल्यामुळे प्राधिकरणाच्या दिनांक २८ सप्टेंबर, २००६ रोजी झालेल्या ११७व्या बैठकीमध्ये ठराव क्र.१०९७ अन्वये प्राधिकरणातील अधिकारी/कर्मचाऱ्यांना सन २००५-०६ या वित्तीय वर्षापासून सानुग्रह अनुदान मंजूर करण्यात आले होते. त्यानंतर सन २००६-०७ पासून प्राधिकरणाने कमाल मर्यादेला अधीन राहून ८.३३ % इतके सानुग्रह अनुदान मंजूर केले होते. सन २०११-१२ या वित्तीय वर्षापासून प्रत्येक वर्षी १०% इतकी वाढ करून सानुग्रह अनुदानाच्या रक्कमेस प्राधिकरणाने मान्यता दिली होती. त्यानुसार सन २०१५-१६ या वर्षाच्या सानुग्रह अनुदानाची रक्कम मंजूर करताना त्यामध्ये १०% वाढ मंजूर करण्याचा प्रस्ताव सादर करण्यात आलेला आहे.

२१.२ महानगर आयुक्त यांनी असे सांगितले की, सन २०१४-१५ या वित्तीय वर्षासाठी रु.२१,८००/- इतकी सानुग्रह अनुदानाची रक्कम मंजूर करण्यात आली होती. सदर रक्कमेत १०% वाढ केल्यास सन २०१५-१६ साठी रु.२३,९८०/- इतकी रक्कम मंजूर करावयाचे झाल्यास रु.१,५९,४६,७००/- इतकी रक्कम अदा करावी लागेल. त्यानुसार प्राधिकरणाने सन २०१५-१६

या वित्तीय वर्षाकरीता प्राधिकरणातील अधिकारी/कर्मचारी यांना प्रत्येकी रु.२३,९८०/- इतके सानुग्रह अनुदान मान्य करण्यात यावे व तसा खालील ठराव मंजूर करावा अशी प्राधिकरणास विनंती करण्यात आली.

२१.३ त्यानंतर, बाब टिप्पणीतील प्रस्तावास मान्यता देऊन प्राधिकरणाने पुढील ठराव मंजूर केला :-

ठराव क्र.१३९५ :

“असा ठराव करण्यात येत आहे की, मुंबई महानगर प्रदेश विकास प्राधिकरण अधिनियम, १९७४ च्या कलम ४ (अ) अन्वये प्राप्त झालेल्या अधिकारांचा आणि त्यास सहाय्यभूत होणाऱ्या इतर सर्व अधिकारांचा वापर करून, प्राधिकरण याद्वारे मुंबई महानगर प्रदेश विकास प्राधिकरणातील अधिकारी/कर्मचारी यांना सन २०१५-१६ या वित्तीय वर्षाकरीता रु.२३,९८०/- इतके सानुग्रह अनुदान मंजूर करण्यास याद्वारे मान्यता देण्यात येत आहे.

“असाही ठराव करण्यात येत आहे की, वरील ठरावाची अंमलबजावणी करण्यासंबंधी आवश्यक ती पुढील सर्व कार्यवाही करण्यास महानगर आयुक्त यांना याद्वारे प्राधिकृत करण्यात येत आहे.”

बाब क्र.२२ : माहिती तंत्रज्ञान विभाग, महाराष्ट्र शासन मार्फत महाराष्ट्र माहिती व तंत्रज्ञान महामंडळाच्या (MITC) माध्यमातून मुंबईमध्ये राबविण्यात येणाऱ्या “मुंबई हॉटस्पॉट वाय-फाय प्रकल्पासाठी” मुंबई महानगर प्रदेश विकास प्राधिकरणातर्फे निधी उपलब्ध करून देण्याबाबत.

२२.१ या प्रस्तावाबाबत माहिती देताना महानगर आयुक्त यांनी असे नमूद केले की, संचालक, माहिती व तंत्रज्ञान संचालनालय, सामान्य प्रशासन विभाग, महाराष्ट्र शासन यांनी त्यांच्या दिनांक २९ सप्टेंबर, २०१६ रोजीच्या टिप्पणीद्वारे "मुंबई हॉटस्पॉट वाय-फाय प्रकल्पातील" पहिल्या टप्प्याची अंमलबजावणी MITC मार्फत करण्यासाठी मुं.म.प्र.वि.प्रा कडून रु. १९४ कोटींचा निधी उपलब्ध करून घेणेबाबत उल्लेख करून टिप्पणी प्रधान सचिव माहिती व तंत्रज्ञान संचालनालय, सामान्य प्रशासन विभाग, महाराष्ट्र शासन यांचेकडे सादर केली आहे. दिनांक २७ जुलै, २०१६ रोजीच्या मा. मुख्यमंत्री यांच्या अध्यक्षतेखाली झालेल्या बैठकीत, मुंबई शहरात महाराष्ट्र माहिती व

तंत्रज्ञान महामंडळाच्या (MITC) माध्यमातून माहिती व तंत्रज्ञान विभागाने मुंबई हॉटस्पॉट वाय-फाय प्रकल्पाची अंमलबजावणी करून त्याअंतर्गत मुंबई शहरामध्ये १५०० वाय-फाय हॉटस्पॉट कार्यान्वित करून नागरिकांना या वाय-फाय हॉटस्पॉटद्वारे जलद इंटरनेट सुविधा उपलब्ध करून द्यावी असे ठरले. या प्रकल्पाअंतर्गत पहिल्या टप्प्यामध्ये ५०० वाय-फाय हॉटस्पॉटची अंमलबजावणी दिनांक ०१ नोव्हेंबर, २०१६ पर्यंत (रु. १९४ कोटी) करावयाची असून दुसऱ्या टप्प्यामध्ये १००० वाय-फाय हॉटस्पॉटची अंमलबजावणी मे, २०१७ पर्यंत करावयाची आहे.

२२.२ महानगर आयुक्त यांनी पुढे असेही नमूद केले की, मा. मुख्यमंत्री यांनी दिनांक ०२ ऑक्टोबर, २०१६ रोजी गृह विभागातर्फे राबविण्यात आलेल्या "मुंबई सीसीटीव्ही प्रकल्प" (MCS प्रकल्प) महाराष्ट्र राज्यास समर्पित केला असून "मुंबई हॉटस्पॉट वाय-फाय प्रकल्पाच्या" खर्चामध्ये बचत करण्यासाठी गृह विभागातर्फे राबविण्यात येणाऱ्या MCS प्रकल्पाअंतर्गत वापरण्यात आलेल्या (खांब, नेटवर्क साहित्य, राउटर, फायबर, इ.) साधन सामुग्रीचा वापर माहिती व तंत्रज्ञान संचालनालयातर्फे करण्यात येईल. मे. एल अॅन्ड टी ने दिनांक २३ सप्टेंबर, २०१६ रोजी माहिती व तंत्रज्ञान विभागास सादर केलेल्या प्रस्तावामध्ये "मुंबई हॉटस्पॉट वाय-फाय प्रकल्पाच्या" तांत्रिक व आर्थिक बाबी विचारात घेता या प्रकल्पाच्या पहिल्या टप्प्यासाठी अंदाजित रु. १९४ कोटी (हार्डवेअर रु. ७९ कोटी, बँडविड्थ रु. ११५ कोटी) प्रकल्प खर्च येणार असून प्रकल्पाचा दोन्ही टप्प्यांसाठीचा एकूण खर्च पहिल्या टप्प्याच्या प्रकल्प खर्चाच्या तिप्पट येईल असे उल्लेखित केले आहे. माहिती व तंत्रज्ञान विभागातर्फे या प्रस्तावाची तांत्रिक व आर्थिक पडताळणी करण्याची प्रक्रिया सुरु करण्यात आली आहे. मुंबई हॉटस्पॉट वाय-फाय प्रकल्पाच्या पहिल्या टप्प्यातील ५०० वाय-फाय हॉटस्पॉटची अंमलबजावणी दिनांक ०१ नोव्हेंबर, २०१६ रोजी करावयाची असल्याने संचालक, माहिती व तंत्रज्ञान विभाग यांनी मुं.म.प्र.वि.प्रा.कडून निधी उपलब्ध बाबत शाश्वती करून घेण्याची गरज असल्याचे नमूद करून "मुंबई हॉटस्पॉट वाय-फाय प्रकल्प" हा मुंबई शहरासाठी राबविण्यात येत असल्याने व मुंबई महानगर प्रदेशाच्या पायाभूत सुविधांच्या विकासासाठी मुं.म.प्र.वि.प्रा. जबाबदार असल्याने मुंबई महानगर प्रदेश विकास प्राधिकरणाला "मुंबई हॉटस्पॉट वाय-फाय प्रकल्पासाठी" निधी उपलब्ध करून देण्याची विनंती करण्याबाबत या टिप्पणी मध्ये उल्लेख आहे. प्रधान सचिव, महाराष्ट्र शासन, मंत्रालय यांनी संचालकांकडून आलेल्या वरील उल्लेखित टिप्पणीवर मुं.म.प्र.वि. प्राधिकरणाला वाय-फाय प्रकल्पाच्या

अंमलबजावणीसाठी निधी उपलब्ध करून देण्याची आदेश द्यावेत असे प्रस्तावित करून मा.मुख्यमंत्री यांना विनंती सादर केली आहे व सदर विनंती मा. मुख्यमंत्री यांनी मान्य केली आहे.

२२.३ महानगर आयुक्त यांनी पुढे असेही सांगितले की, संचालक, माहिती व तंत्रज्ञान विभाग यांनी दिनांक ३ ऑक्टोबर, २०१६ रोजी प्राधिकरणास पाठविलेल्या पत्रामध्ये मुंबई हॉटस्पॉट वाय-फाय प्रकल्पाच्या पहिल्या टप्प्यातील ५०० वाय-फाय हॉटस्पॉटची अंमलबजावणी दिनांक ०१ नोव्हेंबर, २०१६ रोजी करावयाची असल्याने मुं.म.प्र.वि.प्रा.कडून निधी उपलब्ध करून देण्याबाबतची शाश्वती द्यावी अशी विनंती केली आहे. सदर पत्रामध्ये मा.मुख्यमंत्री यांनी मान्यता दिलेल्या वर उल्लेखित टिप्पणीमधील मुद्द्यांचा समावेश आहे, त्याच बरोबर या पत्रामध्ये असाही उल्लेख आहे की, मुख्य सचिवांच्या अध्यक्षतेखालील उच्चाधिकार समिती (HPC) ने मुंबई हॉटस्पॉट वाय-फाय प्रकल्पाच्या पहिल्या टप्प्यासाठी अंदाजित रु. १९४ कोटी प्रकल्प खर्चास तत्वतः मंजूरी दिलेली आहे.

२२.४ महानगर आयुक्त यांनी पुढे असे नमूद केले की, सदर वाय-फाय हॉटस्पॉट योजनेकरिता वरीलप्रमाणे निधी उपलब्ध करण्याचे मान्य केल्यास खालील दोन अटी आवश्यक आहेत:

- अ) स्मार्ट बीकेसी प्रकल्पाची पुर्न-निविदा मागविण्याचे काम सुरु असल्याने आणि पुढील वर्षभरात वांद्रे-कुर्ला संकुलामध्ये Seamless/अखंडीत वाय-फाय सेवा उपलब्ध होणे अपेक्षित असल्याने मुं.म.प्र.वि.प्रा.तर्फे माहिती व तंत्रज्ञान विभागाच्या मुंबई हॉटस्पॉट वाय-फाय प्रकल्पांतर्गत एकाही हॉटस्पॉटची वांद्रे-कुर्ला संकुल परिसरासाठी मागणी करू नये असे प्रस्तावित करण्यात यावे, जेणे करून वाय-फाय सुविधेची अनावश्यक पुनरावृत्ती टाळता येईल.
- ब) सदर प्रकल्प राबविण्यासाठी रु. १९४ कोटीचा निधी मुं.म.प्र.वि.प्रा. तर्फे पुरविण्यात येत असल्याने भविष्यात या प्रकल्पाद्वारे महसूल प्राप्त होणार असल्यास हा महसूल माहिती व तंत्रज्ञान विभागाने मुं.म.प्र.वि.प्रा. ला देण्यात यावा.

महानगर आयुक्त यांनी वरीलप्रमाणे सादर केलेला प्रस्ताव मान्य करण्यात आला.

२२.६ मा. मुख्यमंत्री व अध्यक्ष, प्राधिकरण यांनी महानगर आयुक्त यांना स्मार्ट बिकेसी प्रकल्पाच्या सद्यःस्थितीबद्दल विचारले असता महानगर आयुक्त यांनी असे सांगितले की, पहिली निविदा रद्दबादल करण्यात आली असून आता DPR मध्ये काही बदल केल्यानंतर पुन्हा निविदा मागविण्यात येणार आहे.

मा.मुख्यमंत्री व अध्यक्ष, प्राधिकरण यांनी महानगर आयुक्त यांना स्मार्ट बिकेसी प्रकल्पाची पुर्नःनिविदा मागविताना नागपूर स्मार्ट सिटी प्रकल्पाच्या निविदेच्या अटी व शर्तीचा विचार करावा व पुर्नःनिविदा प्रक्रिया जलदगतीने सुरुवात करुन हा महत्त्वाकांक्षी प्रकल्प त्वरीत कार्यवाहीत करावा, अशी सूचना दिली.

२२.७ त्यानंतर, बाब टिप्पणीतील प्रस्तावास मान्यता देऊन प्राधिकरणाने पुढील ठराव मंजूर केला:-

ठराव क्र.१३९६ :

"असा ठराव करण्यात येत आहे की, मुंबई महानगर प्रदेश विकास प्राधिकरण अधिनियम, १९७४ च्या कलम १२ चे उप कलम (१) चे पोट कलम (क) (ड) (ई) व (ग) अन्वये प्राप्त झालेल्या अधिकारांचा आणि याबाबत त्यास सहाय्यभूत होणाऱ्या इतर सर्व अधिकारांचा वापर करुन, माहिती व तंत्रज्ञान विभागामार्फत महाराष्ट्र माहिती व तंत्रज्ञान महामंडळाच्या (MITC) माध्यमातून राबवण्यात येणाऱ्या "मुंबई हॉटस्पॉट वाय-फाय प्रकल्पाच्या" पहिल्या टप्प्यामधील ५०० वाय-फाय हॉटस्पॉटची मुंबई शहरामध्ये अंमलबजावणी करण्याकरीता माहिती व तंत्रज्ञान विभागास रु. १९४ कोटीचा निधी प्राधिकरणातर्फे उपलब्ध करुन देण्याच्या शाश्वती बाबत कळविण्यास प्रशासकीय मान्यता देण्यात येत आहे.

"असाही ठराव करण्यात येत आहे की, माहिती व तंत्रज्ञान विभागामार्फत महाराष्ट्र माहिती व तंत्रज्ञान महामंडळाच्या (MITC) माध्यमातून राबवण्यात येणाऱ्या "मुंबई हॉटस्पॉट वाय-फाय प्रकल्पाच्या" पहिल्या टप्प्यामधील ५०० वाय-फाय हॉटस्पॉटची अंमलबजावणी करण्याकरीता माहिती व तंत्रज्ञान विभागास रु. १९४ कोटीचा निधी उपलब्ध करुन देण्यासाठी प्राधिकरणाच्या सुधारीत अर्थसंकल्पामध्ये (Annual Budget 2016-2017) तरतुद करण्यासाठी प्रशासकीय मान्यता देण्यात येत आहे.

"आणखी असा ठराव करण्यात येत आहे की, माहिती व तंत्रज्ञान विभागामार्फत महाराष्ट्र माहिती व तंत्रज्ञान महामंडळाच्या (MITC) माध्यमातून राबविण्यात येणाऱ्या "मुंबई हॉटस्पॉट वाय-फाय प्रकल्पाच्या" पहिल्या टप्प्यामधील ५०० वाय-फाय हॉटस्पॉटची अंमलबजावणी करण्याकरीता माहिती व तंत्रज्ञान विभागाकडून वेळोवेळी करण्यात येणाऱ्या मागणीनुसार माहिती व तंत्रज्ञान विभागास प्राधिकरणाकडून रु. १९४ कोटीचा निधी उपलब्ध करून देण्यासाठी प्रशासकीय मान्यता देण्यात येत आहे.

"आणखी असाही ठराव करण्यात येत आहे की, माहिती व तंत्रज्ञान विभागाच्या मुंबई हॉटस्पॉट वाय-फाय प्रकल्पांतर्गत एकाही हॉटस्पॉटची अंमलबजावणी/कार्यान्वयन वांद्रे-कुर्ला संकुल परिसरात करू नये असे माहिती व तंत्रज्ञान विभागास मुं.म.प्र.वि.प्रा.तर्फे कळविण्यास मान्यता देण्यात येत आहे.

"पुढे असा ठराव करण्यात येत आहे की, माहिती व तंत्रज्ञान विभागातर्फे राबविण्यात येणाऱ्या मुंबई हॉटस्पॉट वाय-फाय प्रकल्पाद्वारे प्राप्त होणारा महसूल माहिती व तंत्रज्ञान विभागाने मुं.म.प्र.वि.प्रा. ला देण्याच्या अटीस अधिन राहून प्राधिकरणाने माहिती व तंत्रज्ञान विभागास वरील निधी उपलब्ध करून देण्यास मान्यता देण्यात येत आहे.

"पुढे असाही ठराव करण्यात येत आहे की, प्राधिकरणाने वांद्रे-कुर्ला संकुलासाठी स्मार्ट बीकेसीची पुर्न:निविदा प्रक्रियेस जलदगतीने सुरुवात करण्यास व ही निविदा नागपूर स्मार्ट सिटीच्या निविदावर आधारित असण्यास व स्मार्ट बीकेसी हा महत्त्वाकांक्षी प्रकल्प जलदगतीने कार्यान्वित करण्यास मान्यता देत आहे.

"आणखी पुढे असा ठराव करण्यात येत आहे की, वरील प्रकल्प यशस्वीरित्या राबविण्यासाठी व प्रकल्पाची एकूण कमाल रक्कम रु. १९४ कोटी न बदलता आवश्यक ती पुढील सर्व कार्यवाही करण्यासाठी महानगर आयुक्त, मुंबई महानगर प्रदेश विकास प्राधिकरण यांना प्राधिकृत करण्यास मान्यता देण्यात येत आहे."

बाब क्र.२३ : मुंबई महानगर प्रदेश विकास प्राधिकरणाचे सन २०१५-१६ चे वार्षिक लेखे.

२३.१ महानगर आयुक्त यांनी प्राधिकरणाच्या सन २०१५-१६ च्या वार्षिक लेख्यांबाबत माहिती दिली. त्यानंतर, प्राधिकरणाने सन २०१५-१६ च्या वार्षिक लेख्यांना मान्यता दिली व पुढील ठराव मंजूर केला :-

ठराव क्र.१३९७ :

“असा ठराव करण्यात येत आहे की, मुंबई महानगर प्रदेश विकास प्राधिकरण (वित्तीय) विनियम, १९७६ च्या नियम (फ) अन्वये प्राधिकरणाचे सन २०१५-१६ या वर्षाचे लेखे संमत करण्यात येत आहेत. तसेच प्राधिकरणाचे सन २०१५-१६ या वर्षाचे आयकर विवरणपत्र विश्वस्त संस्था म्हणून आयकर कार्यालयाकडे सादर करण्यास तसेच प्राधिकरणाने विविध प्रकल्पावर केलेल्या खर्चामधून प्राधिकरणाची कोणतीही मालमत्ता तयार होत नसल्यामुळे प्रकल्पावरील झालेला खर्च महसूली खर्च म्हणून लेख्यांमध्ये दाखविण्यास मान्यता देण्यात येत आहे.

“असाही ठराव करण्यात येत आहे की, वरील ठरावाची अंमलबजावणी करण्याचे अधिकार महानगर आयुक्त यांना प्रदान करण्यात येत आहे.”

बाब क्र.२४ : मुंबई महानगर प्रदेश विकास प्राधिकरणाचा सन २०१५-१६ चा वार्षिक अहवाल.

२४.१ महानगर आयुक्त यांनी प्राधिकरणाचा सन २०१५-१६ चा वार्षिक अहवाल सादर करताना असे सांगितले की, मुंबई महानगर प्रदेश विकास प्राधिकरणातर्फे विविध योजना व प्रकल्पाची अंमलबजावणी करण्यात येते. त्याबाबतची एका वर्षाची माहिती या वार्षिक अहवालात समाविष्ट करण्यात आलेली आहे. मुंबई महानगर प्रदेश विकास प्राधिकरणाचा सन २०१५-१६ चा वार्षिक अहवाल प्राधिकरणाच्या बैठकीपुढे मंजूरीसाठी सादर करण्यात आलेला आहे.

२४.२ महानगर आयुक्त यांनी असेही सांगितले की, मुंबई महानगर प्रदेश विकास प्राधिकरण अधिनियम, १९७४ चे कलम २४ अन्वये प्राधिकरणाने (दिनांक ३१ मार्च रोजी समाप्त होणारे)

प्रत्येक वर्ष संपल्यानंतर, मागील वर्षाच्या कार्याचा अहवाल तयार करुन तो राज्य शासनास दिनांक ३० नोव्हेंबर पूर्वी सादर करणे आवश्यक आहे. त्यानुसार सन २०१५-१६ चा वार्षिक अहवाल प्राधिकरणाच्या मान्यतेसाठी सादर केला आहे.

२४.३ त्यानंतर, प्राधिकरणाने सन २०१५-१६ च्या वार्षिक अहवालास मान्यता दिली आणि पुढील ठराव मंजूर केला :-

ठराव क्र.१३९८ :

“असा ठराव करण्यात येत आहे की, मुंबई महानगर प्रदेश विकास प्राधिकरणाच्या सन २०१५-१६ च्या वार्षिक अहवालास प्राधिकरण याद्वारे मान्यता देत आहे व हा अहवाल राज्य शासनास सादर करण्यास महानगर आयुक्त यांना याद्वारे प्राधिकृत करण्यात येत आहे.”

बाब क्र.२५ : प्राधिकरणाकडील असलेला अतिरिक्त निधीचा गुंतवणूक अहवाल.
दिनांक ०१ जानेवारी, २०१६ ते ३० जून, २०१६

२५.१ दिनांक ०१ जानेवारी, २०१६ ते दिनांक ३० जून, २०१६ या कालावधीत प्राधिकरणाने शासनाच्या मार्गदर्शक तत्वांनुसार विविध बँका / वित्तीय संस्था यामध्ये केलेल्या गुंतवणूकीच्या अहवालाची नोंद प्राधिकरणाने घेतली.

पटल बाब क्र.१ : मुंबई महानगर प्रदेश बाह्य क्षेत्रातील रस्त्यांच्या सुधारणा
करण्यास उप-प्रकल्प-११ अंतर्गत मान्यता मिळणेबाबत.

या प्रस्तावाबाबत माहिती देताना महानगर आयुक्त यांनी असे सांगितले की, सद्यःस्थितीमध्ये बाह्य रस्ते विकास योजनेच्या प्रचलित धोरणानुसार ९०% इतके अनुदान संबंधित स्थानिक संस्थांना उपलब्ध करुन देण्यात येते. तसेच सद्यःस्थितीत विविध लोकप्रतिनिधींकडुन या योजनेसाठी १००% इतके अनुदान उपलब्ध करुन द्यावे यासाठी मागणी होत आहे.

याविषयी बोलताना मा. मुख्यमंत्री व अध्यक्ष, प्राधिकरण यांनी असे सुचित केले की, सद्यःस्थितीत स्थानिक स्वराज्य संस्थांची आर्थिक स्थिती कमकुवत असल्याने या योजनेतील या पुढील कामाकरीता १००% निधी उपलब्ध करुन देण्यात यावा. यावर प्राधिकरणातील इतर सदस्यांनी सहमती दर्शविली.

त्यानंतर, बाब टिप्पणीतील प्रस्तावास मान्यता देऊन प्राधिकरणाने पुढील ठराव मंजूर केला:-

ठराव क्र. १३९९ :

"असा ठराव करण्यात येत आहे की, मुंबई महानगर प्रदेश विकास प्राधिकरण अधिनियम, १९७४ च्या कलम २१-अ अन्वये प्राप्त झालेल्या अधिकारांचा आणि याबाबत त्यास सहाय्यभूत होणा-या इतर सर्व अधिकारांचा वापर करुन, सध्या सुरु असलेल्या बाहय रस्ते विकास योजनेच्या अंमलबजावणीकरीता १००% अनुदान प्राधिकरणामार्फत उपलब्ध करुन देण्यात येत आहे.

"असाही ठराव करण्यात येत आहे की, या संबंधात आवश्यक ती पुढील सर्व कार्यवाही करण्यास, सर्वसाधारण मान्यता देण्यास तसेच वेळोवेळी अनुदान वितरीत करण्यास व प्रस्ताव हाती घेण्याच्या कामास महानगर आयुक्त यांना याद्वारे प्राधिकृत करण्यात येत आहे."

पटल बाब क्र.२ : प्राधिकरणाच्या ग्रंथालयातील ग्रंथपाल या पदाची वेतनश्रेणीवाढ व पदनामात बदल करणेबाबत.

महानगर आयुक्त यांनी असे सांगितले की, प्राधिकरणामध्ये अद्ययावत ग्रंथालय असून ते सन १९७८ पासून कार्यरत आहे. ग्रंथालयात सद्यःस्थितीत १०,००० वेगवेगळ्या क्षेत्रातील माहिती देणारी पुस्तके असून दरमहा वेगवेगळ्या विषयावरील तांत्रिक व अतांत्रिक ३२ मासिके घेण्यात येतात. प्राधिकरणातील सध्याच्या ग्रंथपाल सप्टेंबर, १९९४ पासून कार्यरत असून २२ वर्षांच्या सेवाकालावधीत, पदोन्नतीसाठी पद उपलब्ध नसल्यामुळे, त्यांना एकदाही पदोन्नतीची संधी उपलब्ध झालेली नाही. शासनाच्या विविध विभागात "ग्रंथपाल-नि-संदर्भ अधिकारी" त्याचप्रमाणे शासनाच्या ग्रंथालय संचालनालयामध्ये "ग्रंथपाल" या पदास पी.बी.-३ रु.१५,०००-३९,१०० + ग्रेड पे रु.५,४००/- अशी वेतनश्रेणी मंजूर आहे. त्यानुसार प्राधिकरणातील ग्रंथपालास पी.बी.-३ रु.१५,०००-३९,१०० + ग्रेड पे रु.५,४००/- ही वेतनश्रेणी मंजूर करण्याचे प्रस्तावित केले आहे तरी त्यास मान्यता प्रदान करावी अशी प्राधिकरणास विनंती आहे.

त्यानंतर, बाब टिप्पणीतील प्रस्तावास मान्यता देऊन प्राधिकरणाने पुढील ठराव मंजूर केला:-

ठराव क्र. १४०० :

“असा ठराव करण्यात येत आहे की, मुंबई महानगर प्रदेश विकास प्राधिकरण अधिनियम, १९७४ च्या कलम ४(अ) अन्वये प्राप्त झालेल्या अधिकारांचा आणि त्यास सहाय्यभूत होणाऱ्या इतर सर्व अधिकारांचा वापर करून, शासनाच्या ग्रंथालय संचालनालयामध्ये “ग्रंथपाल” या पदास पी.बी.-३ रु.१५,०००-३९,१०० + ग्रेड पे रु.५,४००/- अशी जी वेतनश्रेणी मंजूर आहे, ती प्राधिकरणातील ग्रंथपालास लागू करण्यास प्राधिकरण याद्वारे मान्यता देत आहे.

“असाही ठराव करण्यात येत आहे की, वरील ठरावाची अंमलबजावणी करण्यासंबंधी आवश्यक ती पुढील सर्व कार्यवाही करण्यास महानगर आयुक्त यांना याद्वारे प्राधिकृत करण्यात येत आहे.”

त्यानंतर, मा.अध्यक्षांचे आभार मानून बैठकीचे कामकाज समाप्त करण्यात आले.

*****